

**PARLIMEN KEDUABELAS
PENGAL PERTAMA
MESYUARAT KETIGA**

Bil. 24	Selasa	23 Disember 2008
----------------	---------------	-------------------------

K A N D U N G A N

MENGANGKAT SUMPAH DI DALAM DEWAN	(Halaman	1)
MENGALU-ALUKAN AHLI BARU	(Halaman	1)
USUL:		
- Waktu Mesyuarat dan Urusan		
Dibebaskan Daripada Peraturan Mesyuarat	(Halaman	2)
- Meminda Susunan Pertanyaan Lisan Di Bawah P.M 13(2)	(Halaman	2)
JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN	(Halaman	2)
RANG UNDANG-UNDANG:		
- Rang Undang-undang		
Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008	(Halaman	26)
- Rang Undang-undang Pencen (Pindaan)(No.2) 2008	(Halaman	75)
- Rang Undang-undang Pencen Pihak-Pihak Berkuasa Berkanun		
Dan Tempatan (Pindaan) (No.2) 2008	(Halaman	87)
- Rang Undang-undang Penyelarasan Pencen (Pindaan) 2008	(Halaman	89)
- Rang Undang-undang Saraan hakim (Pindaan)(No.2) 2008	(Halaman	93)

MALAYSIA

DEWAN NEGARA

Selasa, 23 Disember 2008

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

MENGANGKAT SUMPAH DI DALAM DEWAN

Ahli Yang Berhormat yang tersebut di bawah ini telah mengangkat sumpah:

- Yang Berhormat Dato' Wan Ahmad Farid bin Dato' Wan Salleh
- Yang Berhormat Puan Hajah Fatimah binti Hamat

PEMASYHURAN TUAN YANG DI-PERTUA

MENGALU-ALUKAN AHLI BARU

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya mengucapkan tahniah dan mengalu-alukan pemilihan semula Yang Berhormat Dato' Haji Wan Farid bin Dato' Wan Salleh. Dewan Negara bangga di atas penyambungan perkhidmatan Yang Berhormat yang sekali gus memaparkan kecemerlangan perkhidmatan bukan sahaja sebagai Ahli Dewan Negara, bahkan dapat memikul tanggungjawab dengan baik sebagai seorang anggota pentadbir. Saya juga mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Puan Hajah Fatimah binti Hamat di atas pemilihan sebagai Ahli Dewan Negara yang dipilih oleh Dewan Undangan Negeri Terengganu.

Tanggungjawab Yang Berhormat telah diterima sebagai Ahli Dewan yang mulia ini adalah untuk dengan jujur memelihara, melindungi serta mempertahankan Perlembagaan kita. Ini adalah sewajarnya kerana ia merupakan titik tolak, *rule of law* bagi negara, masyarakat dan rakyat jelata. Hanya melalui dukungan kita bersama terhadap kedaulatan undang-undang dan keluhuran Perlembagaan, maka sistem berparlimen negara akan dapat menjamin keutuhan, kejayaan dan kecemerlangan Malaysia.

■ 1010

Saya berdoa semoga Yang Berhormat berjaya mendukung tugas sebagai Ahli Dewan Negara yang mulia ini. Ahli-ahli Yang Berhormat, kini selesailah Majlis Mengangkat Sumpah pada hari ini.

USUL

**WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN
DIBEBASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT**

10.10 pg.

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Maznah Mazlan]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa walau apa pun peruntukan-peruntukan Peraturan Mesyuarat 11, Majlis Dewan Negara hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga telah selesai semua urusan kerajaan yang tertera dalam Aturan Urusan Mesyuarat pada hari ini diputuskan dan diluluskan dan selepas itu Majlis Mesyuarat akan ditangguhkan kepada satu tarikh yang tidak ditetapkan.”

Dato' Wan Ahmad Farid bin Dato' Wan Salleh: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah:

“Bahawa walau apa pun peruntukan-peruntukan Peraturan Mesyuarat 11, Majlis Dewan Negara hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga telah selesai semua urusan kerajaan yang tertera dalam Aturan Urusan Mesyuarat pada hari ini diputuskan dan diluluskan dan selepas itu Majlis Mesyuarat akan ditangguhkan kepada satu tarikh yang tidak ditetapkan.”

Usul dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

USUL MEMINDA SUSUNAN PERTANYAAN LISAN DI BAWAH P.M 13(2)

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Datuk Maznah Mazlan]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 13(2), pertanyaan lisan di nombor 4 pada hari ini hendaklah dijadikan sebagai pertanyaan nombor 1.”

Terima kasih.

Dato' Wan Ahmad Farid bin Dato' Wan Salleh: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan. Masalahnya ialah usul seperti yang dikemukakan tadi hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

Silakan Datuk Haji Roslan bin Awang Chik.

Datuk Haji Roslan bin Awang Chik: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Usul semacam ini kalau boleh untuk hari biasa bagus juga, daripada nombor 4 naik ke nombor 1.

1. Datuk Haji Roslan bin Awang Chik minta Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar menyatakan, hasil kajian yang telah dijalankan oleh Pakar Geologi tempatan mengenai kesan gempa bumi di kawasan Janda Baik, Bentong kepada masyarakat tempatan dan juga sekitarnya seperti di atas ibu kota Kuala Lumpur pada jangka masa panjang dan apakah proses pembinaan terowong sejauh 44.5 km merentasi Banjaran Titiwangsa untuk tujuan projek penyaluran air mentah Pahang ke Selangor sedikit masa lagi akan memburukkan lagi tahap gegaran gempa.

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Maznah Mazlan]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, gempa bumi di Bukit Tinggi, Pahang mula dikesan pada 30 November 2007 dan yang terakhir ialah pada 25 Mei 2008 menjadikan jumlah gempa bumi setakat ini sebanyak 20 kali. Kekuatan gempa bumi yang direkodkan setakat ini adalah berjulat dari 2.5 hingga 3.5 magnitud pada skala Richter iaitu kelas gempa bumi kecil. Berdasarkan soal selidik dan kajian yang telah dibuat, didapati bahawa intensiti ataupun kekuatan gempa yang dirasakan adalah berjulat antara 1 hingga 4 pada skala *Modified Mercalli Intensity* iaitu termasuk dalam kelas gegaran lemah. Setakat ini, tidak ada kerosakan struktur dan bangunan yang boleh dikaitkan berpunca dari gempa bumi yang berlaku.

Berdasarkan kajian *United States Geological Survey*, intensiti pada tahap 4 dan ke bawah tidak akan menyebabkan kerosakan. Kawasan Bukit Tinggi, Pahang didasari oleh batuan granit yang dipotong oleh sesar-sesar, sesar-sesar adalah dengan izin, *fault* Yang Berhormat dalam arah barat laut tenggara, dari arah utara, selatan dan timur laut dan sesar-sesar yang paling dominan adalah sesar Bukit Tinggi dalam arah barat laut tenggara sepanjang kira-kira 80 km, iaitu bermula dari Kuala Klawang, Negeri Sembilan hingga Kuala Kubu Bharu, Selangor.

Berdasarkan sejarah tektonik, sesar-sesar utama di Semenanjung Malaysia dipercayai terbentuk sebelum *quaternary period* iaitu sebelum 1.8 juta tahun yang lampau dan ditafsirkan sebagai tidak aktif lagi. Walau bagaimanapun, adalah ditafsirkan bahawa pergerakan kerak bumi ekor dari gempa bumi yang besar dalam beberapa tahun kebelakangan ini di jaluran gempa bumi Sumatera telah menyebabkan pergerakan blok-blok batuan dalam zon sesar Bukit Tinggi yang menghasilkan gempa bumi kecil tempatan.

Dari segi geologi, rekod kejadian gempa bumi yang sedia ada, aktiviti pembangunan sosioekonomi di kawasan Bukit Tinggi dan sekitarnya boleh diteruskan termasuk cadangan pembinaan terowong sejauh 44.5 km merentasi Banjaran Titiwangsa untuk tujuan projek penyaluran air mentah Pahang ke Selangor. Perancangan guna tanah dan reka bentuk kejuruteraan mestilah mengambil kira faktor gempa bumi yang sudah berlaku dan kemungkinan akan berlaku pada masa hadapan sebagaimana yang diamalkan oleh negara-negara yang

berhadapan dengan bencana gempa bumi seperti Indonesia, Filipina, Jepun, China, Iran, Amerika Syarikat dan lain-lain. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Datuk Haji Roslan bin Awang Chik dan selepas itu Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf.

Datuk Haji Roslan bin Awang Chik: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Dalam kita melaksanakan projek saluran air ini, tidakkah boleh cara lain supaya dibina, supaya tidak kita melalui Titiwangsa ini kerana dengan itu sudah tentu ia akan sedikit sebanyak akan terjejas keadaan semula jadi Banjaran Titiwangsa tadi. Maksudnya dikatakan, adakah boleh dibuat alternatif lain selain daripada saluran yang telah dikatakan tadi.

Dato' Maznah Mazlan: Tuan Yang di-Pertua, pelaksanaan saluran air ini adalah di bawah pengendalian Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi. Akan tetapi saya telah maklum bahawa perkara ini telah pernah dibincangkan di antara kementerian dan Kerajaan Negeri Pahang dan juga kementerian berkenaan. Saya pasti bahawa mereka telah mengambil kira semua aspek struktur, geologi dan lain-lain dan mengambil langkah-langkah yang sewajarnya. Terima kasih.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Memang gempa bumi pada skala Richter 1 hingga 4 memang pada tahap yang lemah. Cumanya pertanyaan tambahan saya ialah kita bandingkan dengan tahap tragedi gempa bumi yang berlaku akhir-akhir di semua kawasan di luar Malaysia yang semakin tinggi. Jadi apakah tahap *safety and health* ataupun kesan keselamatan yang telah kita buat kajian jika saluran air ini terperangkap pada bila-bila masa pada tahap yang cukup panjang. Terima kasih.

Dato' Maznah Mazlan: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin memaklumkan bahawa pada masa ini ada satu jawatankuasa teknikal yang diketuai oleh Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi yang dianggotai oleh Jabatan Geosains dan Mineral, Jabatan Pengukuran dan Pemetaan, Jabatan Kerja Raya dan beberapa institusi pengajian tinggi tempatan yang sentiasa memantau dan sekiranya ada sebarang keraguan akan memaklumkan kepada Majlis Keselamatan Negara.

■ 1020

Selain daripada itu saya ulangi sekali lagi bahawa saya percaya bahawa perkara-perkara yang dibangkitkan dan dirasai resah oleh Ahli-ahli Senator itu sentiasa diambil kira oleh kementerian-kementerian dan pihak-pihak yang bertanggungjawab.

2. Tuan Ahmad bin Hussin minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menyatakan, apakah langkah-langkah yang telah diambil bagi mengatasi masalah kelemahan sistem pengedaran sedia ada yang telah menyebabkan barangan perlu yang dikawal harga dan diberi subsidi oleh kerajaan (Contohnya beras hancur 15%) tidak sampai kepada golongan sasaran terutama rakyat di kawasan laur bandar dan pendalaman.

Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Tuan Jelaing anak Mersat]: Selamat pagi dan terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Izinkan saya turut mengucapkan tahniah kepada Ahli-ahli Dewan Negara kita yang baru mengangkat sumpah tadi.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan sentiasa berusaha untuk memastikan agar pengguna mendapat barang keperluan dan harga yang berpatutan bukan sahaja di bandar malah di luar bandar juga. Untuk mengurangkan beban kos pengangkutan yang menjadi faktor harga barang tinggi di kawasan luar bandar, kementerian telah menjalankan beberapa projek perintis pengedaran barang-barang perlu bersubsidi di Seberang Perai Utara, Pulau Pinang dan Pekan, Pahang. Projek perintis pengedaran barang bersubsidi ini melibatkan sekitar 276 buah kedai runcit di Seberang Perai Utara dan 129 buah kedai runcit di Pekan, premis perniagaan ini meliputi kedai-kedai di pekan-pekan kecil dan juga di kampung-kampung yang terletak di daerah-daerah ini. Barangan yang diedarkan ialah beras tempatan 15% hancur ataupun ST15, tepung gandum kegunaan am ataupun *general purpose flour*, minyak masak pek 1 kilogram dan roti putih.

Objektif pengedaran barangan bersubsidi bertujuan membolehkan rakyat mendapat bekalan yang mencukupi dan peruncit tidak menjual barangan tersebut melebihi harga siling yang ditetapkan oleh kerajaan di samping mendapat keuntungan yang berpatutan. Mekanisme pengedaran barangan ialah dengan mengurangkan bilangan orang tengah ataupun pemborong dalam rantai pengedaran. Untuk projek perintis yang dijalankan di Seberang Perai Utara dan Pekan, kerajaan telah melantik satu pengedar bagi setiap daerah ini untuk menjalankan pengedaran barangan tersebut secara terus dari pengilang kepada peruncit. Ini membolehkan peruncit menjual barangan tersebut kepada pengguna pada harga kawalan dan juga mendapat keuntungan yang munasabah.

Hasil pemantauan daripada projek perintis pengedaran barang perlu bersubsidi ataupun *pilot project* di Seberang Perai Utara Pulau Pinang dan Pekan, Pahang yang telah dijalankan mendapati:

- (i) penduduk mendapat bekalan yang mencukupi terutamanya beras super tempatan 15% dan tepung gandum (*general purposes flour*) yang sebelum ini sukar didapati;
- (ii) harga barangan tersebut dapat distabilkan dan dijual pada harga siling yang ditetapkan oleh kerajaan; dan
- (iii) mewujudkan saingan harga di pasaran luar bandar di mana pemborong lain turut menawarkan barangan tersebut. Ada di antara mereka yang sanggup menawarkan harga yang lebih rendah kepada peruncit dan menawarkan kredit kepada peruncit.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian berhasrat melaksanakan kaedah pengedaran barangan bersubsidi yang lebih cekap ke seluruh negara termasuk di pendalaman Sabah dan Sarawak dan projek perintis yang seterusnya akan dilaksanakan di Saratok, Sarawak dan di Sipitang. Sabah yang dijadualkan pada bulan Januari 2009. Terima kasih.

Tuan Ahmad bin Hussin: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang telah menjawab dengan baik bagi menolong masyarakat luar

bandar, mereka yang susah. Soalan tambahan saya ialah apakah kebaikan dan kelemahan-kelemahan yang masih ada yang telah dikenal pasti oleh kementerian berdasarkan dua projek perintis pengedaran barangan perlu di Seberang Perai Utara dan Pekan, Pahang. Kedua, adakah KPDN bercadang...

Timbalan Yang di-Pertua: Satu soalan sahaja, Yang Berhormat.

Tuan Ahmad bin Hussin: Kalau boleh sentuh hal bihun yang termasuk dalam barang kawalan, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Jelaing anak Mersat: Terima kasih, Yang Berhormat Senator. Selepas kedua-dua projek perintis ini dijalankan kita akan adakan satu pengauditan iaitu *independent audit* daripada luar dan didapati masalah dan kelemahan yang timbul dari segi peruncit-peruncit yang di kalangan mereka ada menjual barang ini *above the ceiling price*, dengan izin Tuan Yang di-Pertua. Pemantau-pemantau harga kita juga sering kali dalam projek ini memantau ke tempat itu dan mereka diberi amaran atau memberi nasihat supaya mematuhi *ceiling price* yang telah ditetapkan oleh kementerian. Barang-barang lain juga turut dibekalkan kalau peruncit itu meminta pemborong akan membekalkan seperti di Seberang Perai Utara dan Pekan.

Satu perolehan yang kita dapat adalah bahawa harga pengangkutan ini semua barang keperluan yang di *supply* atau yang dibekalkan satu bulan itu terdapat harga yang tepat dan lebih murah daripada yang disebut-sebutkan oleh peruncit-peruncit ini. Begitu juga untuk makluman Dewan yang mulia ini di projek yang kita akan lancarkan pada 22 hari bulan di Saratok, Sarawak bahawa satu bulan membekalkan bahan-bahan keperluan ini, dari segi pengangkutan hanya dengan kos RM8,000.

Tuan Rawisandran a/ Narayanan: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Pada pendapat saya. Kementerian pernah melantik wakil masyarakat bagi pihak kementerian di semua kawasan Parlimen bagi memberi penerangan mengenai kementerian. Soalan tambahan saya, adakah kementerian masih mengamalkan pelantikan wakil masyarakat ini.

Tuan Jelaing anak Mersat: Terima kasih, Yang Berhormat. Ini pada dahulunya ada dilantik tiga orang bagi sesuatu kawasan Parlimen atas sokongan Ahli Parlimen yang berkenaan dan mereka masih lagi bertugas dan dilantik semula. Sekiranya Yang Berhormat tidak kenal dia, mungkin boleh berhubung dengan Ahli Parlimen yang berkenaan supaya diberikan nama dan hingga sekarang ini saya ingat semua kawasan Parlimen kita di seluruh Malaysia telah pun melantik tiga orang tersebut. Tambahan pula pelantikan setahun sehingga bulan Mac ini adalah empat orang bagi satu daerah. Mereka ini terdiri daripada graduan-graduan yang menganggur.

Sekarang ini kita dapat hasil pemantauan mereka setiap hari daripada daerah itu dan dikumpulkan di suatu pejabat ataupun sekretariat kita, Majlis Harga Barang Negara yang ada di Kementerian Perdagangan dan Hal Ehwal Dalam Negeri untuk dimaklumkan kepada Kabinet tiap-tiap minggu. Sekian.

3. Puan Hajah. Mumtaz binti Md Nawi minta Menteri Pengajian Tinggi menyatakan, jumlah geran penyelidikan yang telah diberikan dan dibelanjakan oleh 10 IPTA terkemuka dalam negara dari tahun 2004 hingga 2008 untuk menggalakkan inovasi dan penyelidikan ilmiah di kalangan mahasiswa dan pensyarah tempatan mengikut bidang.

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi [Dr. Hou Kok Chung]: Tuan Yang di-Pertua, saya bercadang untuk tidak membaca perincian yang telah diminta oleh Yang Berhormat kerana ia terlalu *detail* dan panjang. Kementerian Pengajian Tinggi akan mengemukakan maklumat tersebut secara bertulis terus kepada Yang Berhormat. Walau bagaimanapun untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pengajian Tinggi pada masa ini mengiktiraf empat buah universiti sebagai universiti penyelidikan. Selebih 16 buah lagi kecuali Universiti Pertahanan Negara Malaysia yang masih baharu turut giat dalam aktiviti-aktiviti R&D.

■1030

Di dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, kerajaan telah memperuntukkan sebanyak RM200 juta di bawah Skim Geran Penyelidikan Fundamental atau FRGS di bawah seliaan KPT bagi menggalakkan aktiviti penyelidikan dan pembangunan atau R&D, dengan izin, di semua IPTA. Pada tahun 2007, sebanyak RM83.6 juta telah diluluskan di bawah FRGS yang melibatkan 1,261 projek. Menurut rekod yang ada, dari tahun 2006 sehingga 2008, Universiti Putra Malaysia mendahului IPTA lain dengan menjalankan sebanyak 514 projek R&D di bawah FRGS ini. Ini diikuti oleh USM – 348, UKM – 345, UTM – 328 dan UM – 378.

Selain daripada FRGS yang di bawah seliaan KPT pada tahun 2007, kerajaan melalui Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi telah juga meluluskan peruntukan sebanyak RM193.5 juta di bawah *Science Fund* yang melibatkan 707 projek dan sebanyak RM6.1 juta bagi satu projek di bawah *Techno Fund*.

Tuan Yang di-Pertua, KPT sememangnya memberi penekanan yang serius dalam bidang R&D di institusi pengajian tinggi dan menyediakan persekitaran yang menggalakkan bagi menjana lebih banyak aktiviti R&D dan pengkomersialan hasil R&D. Ini kerana untuk sesebuah institusi pengajian tinggi menjadi terkenal di kalangan warga IPT, dunia dan juga orang ramai; IPT perlu melibatkan diri secara aktif dalam projek-projek R&D yang mendatangkan hasil berfaedah serta dapat dimanfaatkan oleh seramai mungkin masyarakat umum. Terima kasih.

Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawi: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya, daripada hasil kajian yang telah dijalankan oleh universiti-universiti ini, sejauh manakah produk-produk ini dapat dikomersialkan yang boleh mencetuskan industri hiliran dan hulu yang bermanfaat kepada masyarakat dan seterusnya sepadan dengan kos yang telah dibelanjakan. Terima kasih.

Datuk Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga Jun 2008 terdapat sebanyak 56 hasil penyelidikan institusi pengajian tinggi awam atau IPTA telah berjaya dikomersialkan, manakala 311 produk penyelidikan dan pembangunan (R&D)

adalah berpotensi untuk dikomersialkan. Jumlah jualan kasar yang diperolehi bagi produk yang telah dikomersialkan setakat ini ialah sebanyak RM44.3 juta.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bukan semua projek R&D ini akan menghasilkan kepada sebuah produk yang boleh dikomersialkan. Sebaliknya penyelidikan-penyelidikan yang telah dijalankan ini boleh merintis jalan kepada penyelidikan-penyelidikan lain yang boleh membawa manfaat kepada manusia sejagat, baik secara langsung atau secara tidak langsung. Sekian.

Dato' Wong Siong Hwee: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Dari jawapan yang diberi oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi, nampaknya R&D sangat penting dalam melonjakkan sesebuah IPT menjadi terkenal dan penekanan khusus *stream* diberi kepada IPTA supaya membudayakan aktiviti R&D. Soalan tambahan saya ialah sejauh manakah pula kesediaan IPTS di negara ini untuk turut aktif berkecimpung dalam aktiviti-aktiviti R&D dan apakah faedahnya kepada IPTS. Sekian, terima kasih.

Datuk Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, soal IPTS sudah bersedia atau tidak untuk bergiat dalam aktiviti R&D sepatutnya bukan satu opsyen lagi. Sebaliknya adalah satu *natural progression*, dengan izin, bagi sesebuah IPTS menjadi sebuah gedung ilmu dan pengetahuan yang disegani, malahan membudayakan aktiviti R&D bukan sahaja akan membawa kebaikan langsung kepada IPTS itu sendiri, bahkan untuk kebaikan pelajar-pelajarnya sambil memanfaatkan negara.

Setakat ini penglibatan IPTS dalam aktiviti R&D masih mempunyai potensi tinggi untuk berkembang menerusi FRGS yang disediakan untuk IPTA-IPTA. Kementerian Pengajian Tinggi menggalak dan mendorong penyelidik-penyelidik di IPTS untuk menjalankan kerjasama dengan penyelidik dan pensyarah-pensyarah IPTA. Ini adalah sebagai membimbing penyelidik-penyelidik IPTS agar mereka akan menerajui aktiviti R&D di IPTS masing-masing kelak.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, semenjak tahun 2006 sehingga sekarang sebanyak sembilan buah IPTS telah diluluskan untuk menjalankan 105 projek penyelidikan di bawah *Science Fund* anjuran MOSTI. Ini melibatkan dana berjumlah melebihi RM17 juta. Sekian.

4. Datuk Maijol bin Mahap minta Menteri Luar Negeri menyatakan, apakah peranan yang di sumbang oleh negara kita sebagai ahli United Nation Millennium Development bertujuan untuk mengurangkan kadar kemiskinan di rantau ini.

Timbalan Menteri Luar Negeri [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Senator di atas soalan-soalan yang dikemukakan. Millennium Development Goals atau secara ringkasnya, MDGs merupakan sasaran yang dirangka di Sidang Kemuncak Milenium Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) pada tahun 2000. Sasaran ini adalah untuk membasmi kemiskinan dan kelaparan yang merupakan matlamat utama daripada lapan matlamat MDGs yang dipersetujui oleh 189 negara anggota PBB pada ketika itu.

Malaysia berpendapat bahawa pembasmian kemiskinan boleh dikurangkan dengan penyediaan infrastruktur ekonomi, aktiviti pelaburan dan meningkatkan produktiviti golongan miskin melalui Skim Latihan Bina Upaya atau *capacity building* atau pembangunan modal insan. Untuk itu Malaysia sering berperanan menyumbang melalui perkongsian pintar pengalaman dan kepakaran serta menjalin kerjasama melalui mesyuarat, seminar dan forum antarabangsa untuk membasmi kemiskinan di persada global sama ada anjuran agensi-agensi PBB melalui *Economic and Social Commission for Asia and the Pacific* (ESCAP), *United Nation Development Program* (UNDP) atau forum-forum yang lain seperti ASEAN, OIC dan Kerjasama Selatan-Selatan.

Melalui *framework* Kerjasama Selatan-Selatan, Malaysia menawarkan bantuan teknikal dan kepakaran melalui Malaysian Technical Corporation Program kepada negara-negara yang sedang membangun melalui bidang latihan pembangunan sektor pertanian, pembangunan luar bandar, pembangunan membasmi kemiskinan, promosi pelaburan di samping latihan pengurusan dan pentadbiran. Setakat ini sejumlah 129 negara daripada 138 negara yang telah menerima faedah daripada program ini melibatkan 19,198 orang peserta. Di antara negara-negara rantau yang telah menerima faedah melalui MTCP ini ialah Cambodia, Laos, Vietnam, Myanmar dan Timor Leste.

Integrasi ASEAN melalui Wawasan Komuniti ASEAN 2015 juga telah berjaya menjalin kerjasama perdagangan dan pelaburan melalui *framework* ASEAN Free Trade Area yang dijangka akan membawa kemakmuran dan selanjutnya mengurangkan kadar kemiskinan lebih 500 juta rakyat di rantau Asia Tenggara.

Datuk Maijol Mahap: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Soalan tambahan saya ialah selain daripada bantuan pembangunan modal insan melalui Malaysian Technical Corporation Program, apakah lagi program dan projek yang diinisiatifkan oleh Kerajaan Malaysia bagi membantu bina upaya negara-negara yang miskin. Terima kasih.

■ 1040

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat Senator. Memang benar bahawa terdapat program dan juga pendekatan lain yang dilaksanakan untuk membantu negara-negara miskin untuk mencapai kemajuan yang lebih baik sama ada melalui saluran *bilateral* atau pun *multilateral* iaitu berasaskan kepada konsep *smart partnership* dan juga *prosper-thy-neighbour*. Melalui saluran *bilateral* sebenarnya, Malaysia adalah merupakan antara pelabur utama di kebanyakan negara-negara yang sedang membangun khususnya di negara-negara jiran seperti *Cambodia, Vietnam, Myanmar, dan Laos*, dan juga di negara Indonesia iaitu negara jiran kita di dalam sektor pembangunan, pelancongan, perladangan, perkhidmatan dan juga pembuatan.

Selain daripada itu, Malaysia juga merupakan pelabur utama seperti mana yang dilaporkan oleh UNDP di negara-negara Afrika seperti di Sudan, Niger, Mozambique, Chad, Nigeria, Equatorial Guinea, Ghana khususnya di dalam bidang *oil and gas*, komunikasi, perbankan, dan juga bidang pembinaan.

Usaha-usaha Malaysia ini sudah tentu memberikan peluang ekonomi yang lebih baik kepada negara-negara ini dan melalui saluran *multilateral* pula, khususnya melalui *framework OIC* beberapa projek telah dilakukan khususnya di beberapa negara yang dikenal pasti seperti projek kelapa sawit di Sierra Leone yang telah diterajui oleh FELDA, projek *oil and gas* di Mauritania dan juga projek perikanan di Bangladesh iaitu melalui kerjasama Islamic Development Bank. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Datuk Wira Syed Ali.

Datuk Wira Syed Ali bin Tan Sri Syed Abbas Alhabshee: Terima kasih Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya, Daripada lapan matlamat yang ingin dicapai oleh Malaysia melalui *millennium development goal* ataupun MDG, setakat manakah Malaysia telah mencapainya?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Senator. Seperti yang kita tahu bahawa terdapat lapan matlamat yang ingin dicapai melalui *millennium development goal* dan di antara matlamat-matlamat tersebut iaitu:

- (i) Matlamat membasmi kemiskinan dan kelaparan;
- (ii) Matlamat pendidikan peringkat rendah untuk semua;
- (iii) Mempromosi kesamarataan dan memperkasa wanita;
- (iv) Mengurangkan kadar mortaliti bayi;
- (v) Menambah baik kesihatan kaum ibu;
- (vi) Memerangi wabak HIV, AIDS, malaria dan penyakit yang lain;
- (vii) Memastikan keseimbangan persekitaran; dan
- (viii) Merangka kerjasama global untuk pembangunan.

Sukacita ingin saya nyatakan di sini bahawa daripada kajian-kajian yang telah dibuat dan telah diperakui oleh pihak Bangsa-Bangsa Bersatu sendiri bahawa Malaysia telah mencapai tujuh daripada lapan matlamat tersebut. Satu daripada matlamat yang belum kita capai ialah memerangi wabak HIV, AIDS setakat ini. Terima kasih

Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Dipersilakan Puan GK Loga Chitra .

5. Puan GK Loga Chitra minta Menteri Pengajian Tinggi menyatakan, sama ada kerajaan mempunyai cadangan untuk menggunakan Kolej Komuniti untuk melatih graduan yang masih menganggur dengan menjalankan kursus-kursus kemahiran tambahan.

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi II [Dr. Hou Kok Chung]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman ahli Yang Berhormat, Kementerian Pengajian Tinggi sememangnya sedang merancang satu program khusus untuk menangani masalah pengangguran di kalangan *graduate* yang dicadangkan dijalankan di Kolej Komuniti dan juga politeknik. Program yang dikenali Skim Latihan Untuk Graduan itu adalah menerusi kerangka jawatankuasa kerja pembelajaran sepanjang hayat Kementerian Pengajian Tinggi di bawah seliaan kumpulan fokus pembelajaran sepanjang hayat. Program tersebut bertujuan untuk meningkatkan kebolehan pasaran kumpulan sasaran ini agar mereka dapat meningkatkan kemahiran dan pengetahuan.

Di samping itu, ia bermatlamat untuk memudahkan kumpulan sasar ini mendapat pekerjaan selepas menamatkan program latihan termasuk memudahkan mereka memulakan perniagaan sebagai usahawan. Skim latihan tersebut merangkumi tiga program jangka pendek yang kurang daripada enam bulan iaitu Program Proprietary, Program Peningkatan Kemahiran Industri dan Program Latihan Keusahawanan. Program ini adalah bersifat *enrichment*, *reinforcement* dan *updating* dengan izin, yang berkonsepkan tambah nilai khususnya dalam bidang teknikal, teknologi, perkhidmatan dan keusahawanan. Pendekatan ini akan dapat mengimbangkan keperluan pasaran pekerjaan yang begitu dinamik dan sentiasa berubah-ubah. Pendekatan ini juga akan memberikan *graduate* daya saing dan daya tahan yang lebih tinggi apabila mereka berada di dalam persekitaran pekerjaan yang sebenar. Sekian.

Tuan Yang di-Pertua: Puan GK Loga Chitra. Selepas itu, Tuan Haji Muhamad Yusof.

Puan GK Loga Chitra: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Timbalan Menteri. Pertanyaan tambahan saya, adakah kementerian bercadang untuk pengambilan graduan menganggur sebagai tenaga pengajar di Kolej Komuniti.

Dr. Hou Kok Chung: Yang di-Pertua, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, ini terpulang kepada sama ada, ada tempat kosong di Kolej Komuniti dan juga terpulang kepada sama ada pelajar itu memang bidang yang mereka pelajari itu sesuai dengan kursus yang ingin ditawarkan.

Tuan Yang di-Pertua: Tuan Haji Muhamad Yusof.

Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya ialah apakah pihak kementerian menyedari bahawa tenaga pengajar di Kolej Komuniti rata-rata ataupun sebilangan besar terdiri daripada *fresh graduate* yang bukan sahaja kurang pengalaman malah tidak dapat meyakinkan masyarakat untuk menghantar peserta-peserta.

Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setiap pensyarah yang dijawab ataupun mengajar di Kolej Komuniti memang telah berkualiti ataupun keperluan akademik mereka memang cukup sebab Kementerian Pengajian Tinggi memang akan ada satu proses pengambilan pensyarah-pensyarah melalui *interview* dan sebagainya. Jadi kami nampak tidak ada masalah dan juga pihak kementerian akan memberi peluang kepada semua yang ada kualiti untuk mengajar di Kolej Komuniti. Sekian.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Datuk Akbar Ali.

6. Datuk Akbar bin Ali minta Menteri Kewangan menyatakan, rasional mencantumkan Sime Darby, Guthrie, dan Golden Hope yang telah pun di bawah bumbung PNB serta KPI dan sasaran yang telah dan hendak dicapai melalui percantuman tersebut termasuk kos yang ditanggung dan apakah implikasinya jika percantuman tersebut tidak dibuat.

Timbalan Menteri Kewangan I [Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohamad Hanadzlah]:

Tuan yang di-Pertua, ada dua rasional yang paling utama dari segi percantuman antara tiga entiti untuk mewujudkan satu entiti, Sime Darby:

- (i) Kita tahu sejak 1990-an apabila berlaku krisis ekonomi, masyarakat-masyarakat di dunia bergabung dalam satu perubahan struktur ekonomi supaya syarikat-syarikat ini dengan izin, *stay ahead of competitors*. Jadi ini adalah salah satu tujuan utama penggabungan ini berlaku dengan izin, *to stay ahead of competitors*; dan
- (ii) Supaya memberi nilai lebih tinggi kepada *stakeholders*, dalam konteks ini PNB memiliki lebih 40 peratus daripada ekuiti dalam Sime dan dengan peningkatan prestasi Sime Darby akan meningkatkan keuntungan yang diperolehi oleh PNB untuk membayar dividen kepada mereka yang memegang saham, pendeposit dalam PNB. Jadi dengan berlakunya penggabungan ini dari segi dalaman berlaku kecekapan operasi, kedua; *economies of scale*, penggabungan dana dan sinergi kerana Golden Hope dan Sime Darby mempunyai perbezaan kompetensi dan ini boleh dikongsi dan dari segi luarannya meningkatkan daya saing dan juga memperluaskan pasaran.

Dari segi soalan Yang Berhormat tentang KPI itu, untuk makluman Yang Berhormat, selepas daripada penggabungan kita dapati bahawa pulangan ke atas dana pemegang telah meningkat kepada 17.3% berbanding dengan KPI yang ditetapkan 16.5% dan dari segi keuntungan bersih selepas cukai kepada RM3.5 bilion daripada RM3.15 bilion dari segi KPI. Soalan Yang Berhormat seterusnya, kos yang ditanggung ini melibatkan kos perkhidmatan. *Consultancy*, ada lima konsultan yang telah dilantik untuk melakukan kajian kewangan dan seterusnya untuk membuat sinergi kerana terdapat tiga pihak dan kemudian dari segi untuk mengemukakan dokumentasi kepada pihak yang berkuasa. Dari segi jumlah saya tidak memperolehinya.

■1050

Biasanya mereka akan letak satu *lump sum* untuk kerja-kerja yang berdasarkan butiran kerja yang dilakukan. Apakah implikasinya? Implikasinya ialah rasional tadi tidak akan diperolehi jika tidak ada percantuman tersebut.

Timbalan Yang di-Pertua: Datuk Akbar Ali selepas itu Dato' Musa bin Haji Sheikh Fadzir.

Datuk Akbar bin Ali: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri di atas jawapan yang berdasarkan konsep KISS. Soalan saya berdasarkan laporan ekonomi terkini, ada kajian yang menunjukkan bahawa *acquisition* dan *merger*, dengan izin, tidak menguntungkan banyak syarikat. Apakah ulasan Yang Berhormat Timbalan Menteri tentang itu? Bagaimana cara untuk menghindarkannya? Terima kasih.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohamad Hanadzlah: Saya tidak dapat mengkaji apa Yang Berhormat katakan. Dalam dunia ekonomi yang pertama, kita tahu bahawa trend sentiasa berubah dan pasaran sentiasa berubah. Jadi, untuk satu entiti supaya terus berdaya saing mereka mesti yang paling penting mempunyai *link* yang rapat dengan pasaran dan dapat menghasilkan produk-

produk yang diperlukan oleh pasaran. Di dalam konteks Sime Darby seperti mana yang saya nyatakan tadi iaitu keuntungan syarikat telah meningkat. Akan tetapi saya ingin nyatakan oleh kerana seluruh dunia berhadapan dengan krisis ekonomi dan tahun hadapan dijangka pertumbuhan ekonomi dunia dalam 2.2% lebih rendah dari tahun ini.

Ini bermakna Sime Darby juga akan turut berhadapan dengan keadaan yang sukar kerana permintaan daripada pembeli di pasaran akan berkurangan. Akan tetapi saya yakin dalam keadaan itu pun mungkin dari segi keuntungan akan berkurangan. Akan tetapi dari segi daya saing dan juga *resilient* Sime Darby itu akan dapat diperoleh.

Dato' Musa bin Haji Sheikh Fadzir: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan pertanyaan tambahan saya adalah di atas percantuman ini apakah keuntungan dan faedah yang rakyat dapat nikmati? Terima kasih.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohamad Hanadzlah: Saya boleh cakap dalam satu sudut. Kalau kita hendak melihat dari segi faedah pelbagai yang boleh kita lihat. Akan tetapi dari segi pemegang Amanah Saham Nasional sahaja ada seramai sembilan juta orang. Jadi, ini bermakna bahawa dividen itu akan bertambah dan tahun ini kita dapati bahawa dividen telah bertambah, dividen campur bonus telah bertambah.

Keduanya, dari segi kegiatan ekonomi kerana dengan adanya penggabungan ini maka penggabungan ini telah menjadikan satu konglomerat yang terlibat dalam pelbagai sektor. Sehubungan itu, dalam sektor hartanah umpamanya merupakan antara konglomerat atau organisasi yang terbesar di Malaysia itu dari segi hartanah. Kemudiannya, penglibatan dalam bidang *plantation* saya susah sebut tadi iaitu automotif dan sebagainya. Bermakna dengan penggabungan ini saiz operasi Sime Darby menjadi lebih besar dan atas saiz itu dia menjadi *catalyst* kepada pertumbuhan ekonomi domestik negara kita dalam pelbagai sektor.

7. **Tuan Osman bin Bungsu** minta Menteri Luar Bandar dan Wilayah menyatakan, projek-projek pembangunan secara holistik yang telah dirancang di Iskandar Malaysia, Wilayah Ekonomi Utara dan Wilayah Ekonomi Timur. Apakah kesan ketara yang boleh dijadikan *role model* pembangunan Orang Asli jangka panjang dalam pembangunan sosioekonomi, pendidikan dan budaya masyarakat Orang Asli sehingga ke peringkat global.

Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah II [Tuan Joseph Entulu anak Belaun]: Terima kasih Yang Berhormat Senator yang boleh saya kata super prihatin terhadap isu ataupun kebajikan Orang-Orang Asli. Tuan Yang di-Pertua, isu-isu pembangunan di wilayah koridor-koridor adalah di bawah Jabatan Perdana Menteri. Oleh yang demikian, saya akan menjawab dan menumpukan jawapan saya kepada isu-isu pembangunan koridor ini yang ada kaitan dengan Orang-orang Asli.

Untuk makluman Yang Berhormat, antara projek pembangunan masyarakat Orang Asli yang dirancang di dalam wilayah koridor tersebut ialah Program Penempatan Baru. Menerusi program tersebut satu kawasan penempatan baru yang lebih terancang akan dibangunkan untuk kesejahteraan masyarakat Orang Asli yang terlibat. Selain daripada itu juga, kementerian menerusi

Jabatan Hal Ehwal Orang Asli merancang untuk melaksanakan projek pelancongan di perkampungan Orang Asli. Di mana antara produk yang boleh dibangunkan ialah *homestay*, chalet-chalet penginapan dan perkampungan budaya yang dapat mengetengahkan adat dan budaya masyarakat Orang Asli untuk dipertontonkan kepada para pelancong.

Di samping itu, menerusi Program Bimbingan Usahawan pula pihak jabatan akan memperhebatkan lagi usaha untuk melatih dan memberi bantuan kepada usahawan-usahawan Orang Asli yang terlibat dengan pembangunan wilayah koridor ini bagi memastikan mereka mampu berdaya saing dan dapat memasarkan produk-produk hasil keluaran masyarakat Orang Asli terutamanya hasil-hasil hutan, ukiran, anyaman dan sebagainya. Pihak jabatan juga turut bekerjasama dengan agensi-agensi pelaksana projek wilayah koridor ini. Ini adalah untuk membangunkan sektor pertanian di kawasan penempatan Orang Asli yang terlibat menerusi ternakan kambing secara berkelompok dan projek tanaman kepala sawit.

Sehubungan itu, menerusi projek pembangunan koridor wilayah ini jaringan infrastruktur akan dipertingkatkan dan ini akan memudahkan perkampungan Orang Asli yang terlibat menikmati kemudahan jaringan pengangkutan. Kemudahan ini membolehkan anak-anak Orang Asli menikmati kemudahan pendidikan dan sekali gus dapat mengurangkan kadar keciciran di kalangan pelajar Orang Asli.

Apakah kesan yang ketara? Satu ialah peningkatan pendapatan ketua isi rumah. Kedua ialah peningkatan kualiti hidup disebabkan peningkatan kualiti infrastruktur yang saya katakan tadi. Sekian terima kasih.

Tuan Osman bin Bungsu: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang menjawab soalan ini. Setakat ini berapakah usahawan-usahawan yang telah terlibat secara langsung dalam melaksanakan program pembangunan di kalangan usahawan-usahawan Orang-orang Asli?

Tuan Joseph Entulu anak Belaun: Tuan Yang di-Pertua, jumlahnya ialah 240 orang. Saya tak pasti sama ada saya perlu membaca maklumat yang terperinci ini. Saya ingat, saya tentukan kepada Yang Berhormat Senator secara peribadi. Sekian terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ya Dato' Haji Ahmad Rusli bin Haji Ibrahaim.

Dato' Haji Ahmad Rusli bin Haji Ibrahaim: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana kita sedia maklum jumlah atau bilangan Orang Asli di negara kita tidaklah berapa ramai bilangannya. Apakah kerajaan mempunyai satu matlamat khusus dengan pelbagai program yang diatur bagi memastikan masyarakat Orang Asli akan terbela dari pelbagai bidang.

Tuan Joseph Entulu anak Belaun: Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, apabila saya melihat program-program yang telah disediakan oleh kementerian yang telah dirancang oleh kementerian untuk dilaksanakan di masa depan. Saya selalu mengusik Menteri saya supaya suku kaum saya diistilahkan sebagai Orang Asli. Ini kerana program-program yang

ada di sana cukup hebat. Saya pun sudah kira secara peribadi berapakah misalnya dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, pada puratanya jumlah yang di salurkan kepada Orang Asli setiap orang sama ada yang baru dilahirkan ataupun yang sudah tua nyanyuk dan sebagainya. Secara langsung dibagi kepada mereka pada puratanya dekat RM3,000 dalam Rancangan Malaysia Kesembilan.

Justeru, yang berkongsi kosnya seperti jalan raya yang berkongsi dengan bangsa lain itu saya tidak ambil kira. Ini secara *direct* ini, menguntungkan Orang-orang Asli. Ini bermakna dari segi pembangunan modal insan, dari segi pembangunan infrastruktur, dari segi mendidik mereka apabila kita mengalami keadaan ekonomi yang sekarang, kita minta bajet tambahan, peruntukan tambahan, kerajaan bagi, kita tambahkan wang saku dia orang, kita bagi *transport free* dan sebagainya. Jadi sungguh beruntung kalau orang itu diisytiharkan sebagai Orang Asli. Itu sahaja jawapan saya, sekian terima kasih.

■ 1100

8. Datuk Hajah Azizah binti Abd. Samad minta Menteri Pelajaran menyatakan, sejauh manakah murid-murid yang telah berjaya khatam al-Quran melalui program j-Qaf memahami maksud ayat-ayat al-Quran yang dibaca.

Timbalan Menteri Pelajaran I [Datuk Ir. Dr. Wee Ka siong]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) telah melaksanakan program j-QAF mulai tahun 2005 secara berperingkat-peringkat dan dijangka akan terlaksana sepenuhnya di semua sekolah, sekolah rendah pada tahun 2010. Pendekatan secara berperingkat diambil memandangkan kekangan yang dihadapi terutama dari segi bekalan guru dan kewangan. Sehingga kini terdapat sebanyak lima ribu, 4527 buah sekolah yang telah melaksanakan program j-QAF dari tahun satu hingga tahun empat serta melibatkan jumlah 149,681 orang murid dan 16,261 orang guru.

Bagi memastikan murid-murid dapat khatam al-Quran kementerian Pelajaran Malaysia telah membelanjakan sebanyak RM29,277,746 untuk menguruskan program modul khatam al-Quran. Untuk makluman ahli yang berhormat, buat masa ini terdapat seramai 20,661 telah khatam al-Quran. Untuk makluman ahli Yang Berhormat, KPM telah melaksanakan pemantauan pelaksanaan program j-QAF di sekolah-sekolah secara berterusan bagi memastikan objektif pelaksanaannya tercapai. Antara aktiviti-aktiviti yang telah dijalankan bagi menambah baik program khatam Al-Quran adalah seperti berikut:

- (i) Pelaksanaan kem literasi Al-Quran yang telah, yang dijalankan kepada murid yang belum menguasai bacaan Al-Quran; dan
- (ii) Pelaksanaan Majlis Khatam Al-Quran peringkat negeri dan kebangsaan bertujuan untuk memberi galakan dan semangat kepada murid supaya khatam Al-Quran lebih awal, dan memberi pengiktirafan bagi murid yang telah khatam Al-Quran.

Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Datuk Hajah Azizah.

Datuk Hajah Azizah binti Abd. Samad: Soalan tambahan saya telah dijawab, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih, Puan Hajah Wan Ramlah binti Wan Ahmad.

9. Puan Hajah Wan Ramlah binti Wan Ahmad minta Perdana Menteri menyatakan bilakah kerajaan akan meletakkan perjawatan imam dan bilal masjid ke dalam skim Kerajaan bagi membolehkan mereka dibayar gaji bulanan seperti kakitangan Kerajaan yang lain

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim]: Tuan Yang di-Pertua, pada umumnya pelantikan imam dan bilal adalah di bawah kerajaan negeri. Di setiap negeri memang telah wujud pelantikan imam dan bilal yang mempunyai skim kerajaan terutamanya di masjid negeri dan daerah. Contohnya seperti Imam Besar Masjid Negeri ada yang terletak di bawah skim S48 dan masjid daerah di bawah skim S41 bergantung kepada pelaksanaan di negeri masing-masing. Bagaimanapun terdapat imam-imam dan bilal-bilal di masjid mukim masih belum ada skim kerajaan tetapi mereka dibayar elaun oleh Majlis Agama Islam Negeri dan pihak pengurusan masjid sendiri. Bagi membantu imam-imam mukim di setiap negeri ini kerajaan persekutuan dengan suci hati telah memberi elaun sebanyak RM450 sebulan kepada 13,481 orang imam di seluruh negara dengan kos tahunan mencecah hampir 70 juta.

Kerajaan juga melalui JAKIM telah mengadakan beberapa perbincangan dengan Jabatan Agama Islam Negeri supaya imam dan bilal diletakkan di bawah skim tertentu, tetapi setakat ini belum mencapai keputusan muktamad. Bagi perjawatan imam dan bilal untuk tiga buah masjid di bawah pengurusan JAKIM sememangnya telah ada skim kerajaan iaitu Masjid Negara, Masjid Putra dan Masjid Wilayah Persekutuan. Jawatan Imam Besar Masjid Negara adalah di bawah skim S54 dan bilal S11. Sementara jawatan imam dan bilal-bilal masjid-masjid di bawah pengurusan JAWI juga telah diluluskan perjawatan untuk skim kerajaan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam pada Disember 2007 yang mana sebahagian daripada pegawai-pegawai masjid di JAWI khususnya jawatan imam dan bilal telah ada skim kerajaan iaitu Ketua Imam S41 dan bilal S17, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Dato' Haji Abdul Rashid.

Dato' Haji Abdul Rashid bin Ngah: Terima kasih Yang Berhormat, Tuan Yang di-Pertua, Penjelasan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi menjelaskan kita satu perkara antara lainnya, bahawa semacam tiada kesungguhan dalam usaha kita untuk meletakkan imam dan bilal pada satu tahap. Yang pertama yang boleh menarik orang-orang muda, bilal-bilal, imam-imam muda untuk berkembang dan yang kedua untuk mengekalkan mereka dalam jawatan yang demikian. Jadi mereka tidak lagi akan mencari-cari jawatan yang lebih baik pendapatan. Jadi bagaimana usaha yang kita sedang jalankan sebenarnya. Terima kasih.

Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim: Terima kasih Yang Berhormat, sebenarnya untuk pengetahuan Yang Berhormat, sebelum daripada tahun 2005 imam dan bilal adalah di bawah kerajaan negeri. Sehingga sekarang ini pun di bawah kerajaan negeri cuma sebelum daripada

2005 gaji mereka ini dibayar oleh kerajaan negeri yang setengah nya dibayar sekadar RM150 dan ada Majlis Agama Islam Negeri yang bayar sekadar RM200 sahaja dan alhamdulillah pada 1 Januari 2005 sebagai tanda kesungguhan pihak Kerajaan untuk memartabatkan dan meletakkan pada satu tahap yang baik kerajaan telah memberi sedikit imbuhan.

Saya tidak suka mengatakan gaji bulanan Yang Berhormat sebab apa yang kita beri sebanyak RM450 ini bukan gaji. Jadi soalan Yang Berhormat Senator Puan Hajah Wan Ramlah pun sebenarnya saya tidak berapa setuju untuk menjawab sebagai gaji bulanan. Kita katakan di sini sebagai imbuhan atau sumbangan kerana imam-imam ini bukan bekerja sebagai imam sepenuh masa, mereka mempunyai kerja-kerja yang tertentu dan mereka hanya bekerja sebagai tambahan sahaja sebagai imam. Jadi ini kita berikan imbuhan. Jadi Yang Berhormat daripada tidak ada gaji langsung, dan alhamdulillah juga Kerajaan Persekutuan telah pun memberikan gaji tetap sebanyak RM450 jadi saya rasa itu tanda kesungguhan Kerajaan Persekutuan, terima kasih.

10. Dato' Hajah Siti Rokiah binti Mohd Zabidin minta Menteri Pelajaran menyatakan apakah pihak Kerajaan tidak bercadang untuk membela kebajikan guru-guru Bahasa Melayu yang mengajar di SJK(C) dan SJK(T) sebagai subjek kritikal bagi memperoleh bayaran insentif sebagaimana yang diperoleh oleh guru-guru Bahasa Inggeris

Timbalan Menteri Pelajaran I [Datuk Ir. Dr. Wee Ka siong]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman ahli Yang Berhormat selaras dengan Akta Pendidikan 1996 Bahasa Melayu ini memang merupakan subjek teras di setiap peringkat persekolahan yang wajib dipelajari oleh semua murid termasuk di SJK(T) dan SJK(C), maka dalam sistem kita apabila kita melatih guru kita mempunyai satu kursus khas iaitu untuk guru-guru memilih opsyen bahasa Melayu. Jadi yang mengajar ini adalah kaum Melayu, ada kaum Cina, Jadi kita telah mempunyai satu sistem untuk melahirkan guru-guru yang memang dapat menguasai, yang arif dan dapat menguasai bahasa Melayu dalam sekolah baik untuk sekolah kebangsaan, SJK(C) ataupun SJK(T). Soalan yang di bangkitkan oleh Yang Berhormat ini tentang pembayaran BISP, sebenarnya BISP itu diperkenalkan apabila kita melaksanakan PPSLI pada 2003 dan BISP memang mempunyai satu objektif kerana kita menyedari bahawa guru-guru kita pada ketika itu dan sehingga sekarang pun ianya tidak dapat menguasai bahasa Inggeris dengan sepenuhnya.

Kita masih perlu memperkukuhkan penguasaan bahasa Inggeris dan melihat kapasiti BPG bahagian pendidikan guru kita melatih guru-guru kita di IPG tetapi pada waktu yang sama ada sebilangan besar yang mengajar di sekolah. Maka satu cara yang terbaik untuk kita memperkukuhkan penguasaan adalah ialah melalui bayaran insentif dengan tujuan mereka menggunakan sebaik-baiknya bayaran insentif ini untuk mempelajari ataupun mempertingkatkan penguasaan bahasa Inggeris di mana-mana *language centre*, dengan izin ataupun pusat bahasa Inggeris. Jadi itu tujuan sebenarnya bukan sebagai pendapatan ataupun elaun semata-mata. Dan saya rasa ini adalah satu skim khas untuk PPSLI sahaja dengan tujuan tersebut, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Dato' Hajah Siti Rokiah

Dato' Hajah Siti Rokiah binti Mohd Zabidin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua soalan tambahan saya, adakah guru-guru yang mengajar bahasa Melayu di sekolah kebangsaan, kebangsaan jenis cina dan Tamil ini dibekalkan dengan alat bantuan mengajar seperti *lap top* dan sebagainya? terima kasih.

Datuk Ir. Dr. Wee Ka siong: Terima kasih Yang Berhormat sebenarnya di SJK(C) dan SJK(T) alat bantuan mengajar ini tidak dibekalkan kerana kita telah mempunyai seperti mana yang saya katakan PMP yang dilaksanakan di SJK(C) dan SJK(T) selama ini memang mantap. Kita melihat dari segi kandungan, dari segi *syllabus* nya dari segi sukatan pelajarannya ianya sentiasa kita mempertingkatkan dari segi mutunya.

■1110

Itu yang pertama. Kedua, kita tidak melihat martabat ataupun penguasaan sesuatu bahasa itu berlandaskan kepada peruntukan yang kita berikan dalam ICT itu. Jadi saya rasa penguasaan bahasa Malaysia itu adalah untuk kita memastikan pelajar-pelajar rakyat Malaysia dapat menguasainya bukan sekadar kita hendak membekalkan *notebook* ataupun alat yang canggih untuk mereka menguasai bahasa dan kita juga membekalkan kamus dewan. Ini lebih penting daripada kita bekalkan dari segi peralatan yang digunakan seperti yang dinyatakan oleh Yang Berhormat. Terima kasih.

11. Tuan Krishnan a/l Tan Sri Dato' N. S. Maniam minta Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah menyatakan, apakah langkah-langkah kementerian untuk mewujudkan sistem JKKK di kawasan perladangan supaya mereka juga dapat menikmati kemudahan yang sama seperti di kampung dan kampung baru.

Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah II [Tuan Joseph Entulu anak Belaun]: Terima kasih Yang Berhormat Senator. Tuan Yang di-Pertua, kementerian ataupun kerajaan memberi kebebasan sepenuhnya kepada syarikat yang mengendalikan perladangan mereka di kawasan-kawasan perladangan. Urusan pelantikan JKKK sebenarnya adalah di bawah bidang kuasa kerajaan negeri. Pada masa yang sama kerajaan negeri turut mewujudkan jawatan ketua masyarakat kaum India ataupun kaum Cina di kawasan yang mempunyai majoriti penduduk yang mewakili kedua-dua kaum tersebut serta kawasan di luar liputan JKKK.

Untuk makluman Yang Berhormat, walaupun tanpa JKKK di kawasan perladangan, namun kementerian tidak pernah mengabaikan kawasan perladangan yang mana kawasan estet pecah kecil yang kurang daripada 1,000 ekar atau 404.8 hektar disediakan kemudahan bekalan air bersih dan bekalan elektrik serta kemudahan ameniti sosial bagi meningkatkan kualiti hidup penduduk terlibat. Terima kasih.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. Saya tertarik dengan perkataan kebebasan kepada syarikat untuk mengendalikan kawasan ladang ini. Jadi saya melihat kawasan-kawasan ladang ini juga melibatkan selain daripada kebebasan syarikat juga

beberapa kementerian dalam pembangunan ladang yang akhirnya sekarang ini masih terdapat kawasan ladang yang masih belum mempunyai bekalan elektrik dan juga bekalan air bersih.

Jadi saya ingin bertanya kepada kementerian apakah kementerian bersedia untuk bekerjasama dengan JKKK yang kita mula lantik sekarang ataupun ketua kampung bagi menguruskan kawasan ladang yang agak ketinggalan ini untuk tempoh sebelum ini. Jadi kita mohon kerjasama daripada kementerian.

Tuan Joseph Entulu anak Belaun: Terima kasih Yang Berhormat Senator. Tuan Yang di-Pertua, kita akan ambil perhatian kepada cadangan Yang Berhormat Senator tadi. Setakat ini memang belum ada perancangan untuk menubuhkan JKKK di kawasan perladangan. Sekian, terima kasih.

12. Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn minta Menteri Kewangan menyatakan apakah jaminan kerajaan terhadap pendepositor bank-bank di Malaysia dapat dibuat, diguna pakai dan dilanjutkan sehingga krisis kewangan dunia berakhir. Apakah kerajaan akan menawarkan bantuan teknikal dan pakar-pakar kewangan kepada Presiden "elect" Barack Husein Obama sebagai tanda persahabatan Malaysia – Amerika Syarikat bagi mengatasi krisis kewangan Amerika Syarikat.

Timbalan Menteri Kewangan I [Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohamad Hanadzlah]: Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali saya ingin menjelaskan bahawa jaminan ini diberikan bukan kerana institusi kewangan kita berhadapan dengan krisis. Institusi kewangan kita kukuh dan mempunyai dana yang begitu besar. Mengapa kita memberi jaminan ini adalah kerana institusi kewangan di Singapura, Hong Kong telah melakukan perkara tersebut. Sekiranya kita tidak mengadakan jaminan ke atas pendeposit, bermakna bahawa ada kemungkinan mereka yang menyimpan wang dalam sektor kewangan kita tidak mempunyai keyakinan pada institusi kewangan kita. Maknanya kerajaan mengadakan jaminan ini atas tujuan untuk memastikan keyakinan terhadap institusi kewangan negara kita tetap kukuh dalam keadaan ekonomi yang berhadapan dengan krisis di seluruh dunia.

Jadi jumlah jaminan ini adalah ke atas 100% deposit di bank semua institusi kewangan melalui apa yang kita panggil sebagai Perbadanan Insurans Deposit Malaysia. Pada awalnya sebelum jaminan ini dibuat bermula daripada 16 Oktober hingga 31 Disember, PIDM hanya memberi insurans kepada RM210 bilion deposit berbanding dengan RM91 bilion. Sekarang ini keseluruhan RM910 bilion adalah dijamin melalui insurans tersebut.

Yang Berhormat bertanya mengenai dengan sehingga bila, jadi sehingga 31 Disember 2010 dan adakah kerajaan memberi bantuan teknikal dan pakar-pakar kepada Amerika Syarikat - ini tidak kita lakukan. Kita lakukan secara *indirect* melalui persidangan-persidangan IMF dan World Bank yang diadakan setiap enam bulan dalam satu tahun melalui institut atau badan yang mengawal standard bank perdagangan seluruh dunia dan melalui APEC serta lain-lain forum.

Kita akan bercakap tentang apa yang berlaku dalam ekonomi dunia, apa yang kerajaan kita mahu berlaku dari segi landskap kewangan ekonomi dunia yang mesti berasaskan kepada

regulatory dan bukan sistem setengah negara yang tidak ada *regulatory* secara liberal sepenuhnya. Kita juga bercakap apa yang harus dilakukan oleh Amerika untuk mengatasi masalah ekonominya.

Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hanya ingin tahu mengenai pendirian kementerian di atas kenyataan yang dibuat oleh Ketua Pegawai Eksekutif Kumpulan CIMB, Dato' Seri Nazir Razak bahawa sebenarnya jaminan ini tidak diperlukan di Malaysia kerana sistem kewangan tempatan sedia ada sudah kukuh. Malahan jaminan itu dilaksanakan seiring dengan tindakan yang dibuat oleh negara jiran dan ia bukan berasaskan kepada perkembangan ekonomi semasa negara. Terima kasih.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohamad Hanadzlah: Ini telah saya jelaskan dalam jawapan saya tadi bahawa kita tidak melakukannya kerana institut kewangan kita tidak kukuh. Institusi kewangan kita kukuh, *net performance* dan *non-performance loan* 2.5% yang paling baik kalau kita bandingkan dengan negara lain. Akan tetapi kerajaan oleh kerana mahu memastikan ekonomi kita kukuh dalam keadaan krisis dunia, maka antara satu faktor yang kerajaan mesti adakan adalah keyakinan yang mesti ada kepada rakyat. Mungkin kita katakan oleh kerana negara jiran melakukannya, Hong Kong melakukannya, Singapura berhadapan dengan *recession* sekarang, kita tidak. Kita sehingga suku tahun ketiga mencapai pertumbuhan 6% lebih.

Maknanya kita tidak memerlukannya. Akan tetapi dalam dunia negara kita ada *politician* yang membawa *argumentation* yang berteraskan kepada tidak rasional dan apabila Singapura melakukannya, Hong Kong melakukannya dan kita tidak buat seperti itu, jadi isu ini akan dibangkitkan. Akhirnya bila keyakinan penyimpan wang tidak ada, boleh berlaku *deposit run off* seperti yang berlaku kepada MBF pada tahun 1998 -1999 dahulu sehingga terpaksa diambil alih oleh Arab Bank. Jadi kerajaan hendak memastikan tidak ada langsung ruang-ruang supaya mampu untuk kita mempertahankan ekonomi negara.

Dato' Omar bin Faudzar: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat. Soalan saya ialah berapakah jumlah pengaliran wang yang telah dikeluarkan oleh pendeposit daripada warga asing dan syarikat asing pada tahun ini berbanding dengan tahun 2007.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohamad Hanadzlah: Tuan Yang di-Pertua, yang ini saya perlu notis. Saya tidak mempunyai maklumat sekarang.

13. Dato' Gooi Hoe Hin minta Perdana Menteri menyatakan, jumlah pengaduan yang diterima oleh Biro Pengaduan Awam pada tahun 2006, 2007 dan Januari hingga Oktober 2008, dan jumlah pengaduan-pengaduan yang dapat diselesaikan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim]: Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 2006 Biro Pengaduan Awam telah menerima aduan sebanyak 3,397 dan yang dapat diselesaikan ialah sebanyak 2,936 iaitu sebanyak 86.4%.

■1120

Pada tahun 2007, Biro Pengaduan Awam menerima aduan sebanyak 2,941 dan aduan yang dapat diselesaikan ialah sebanyak 2,731 yakni 92.8%, manakala tahun 2008 daripada Januari

hingga Oktober, Biro Pengaduan Awam menerima sebanyak 3,347 kes dan aduan yang diselesaikan ialah sebanyak 2,745 yakni sebanyak 82.0%. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Tuan Khoo Soo Seang dan Dato' Haji Abdul Rashid.

Tuan Khoo Soo Seang: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya ialah, adakah kakitangan kerajaan ataupun individu daripada sektor swasta yang diambil tindakan tatatertib ataupun diambil tindakan undang-undang akibat daripada aduan dan juga kerja siasatan yang telah dilakukan. Sekian, terima kasih.

Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim: Terima kasih Yang Berhormat atas soalan ini. Berkenaan dengan kakitangan kerajaan sama ada swasta ataupun kerajaan yang diambil tindakan undang-undang, saya tidak ada satu analisa secara terperinci. Saya mohon notis untuk menghantar jawapan secara bertulis kepada Yang Berhormat.

Timbalan Yang di-Pertua: Dato' Haji Abdul Rashid.

Dato' Haji Abdul Rashid bin Ngah: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Daripada jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri dan kita jumlahkan pengaduan yang diterima selama tiga tahun adalah lebih kurang 10,000. Daripada 10,000 yang diterima itu, pertanyaan tambahan saya Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, apakah perkara-perkara penting yang diadukan oleh pengadu-pengadu. Terima kasih Yang Berhormat.

Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim: Terima kasih Yang Berhormat. Daripada bilangan aduan-aduan yang dibuat oleh rakyat, kebanyakannya adalah ditujukan kepada kementerian-kementerian dan daripada data yang dapat kita berikan di sini, Kementerian Dalam Negeri merupakan kementerian yang tertinggi sekali menerima aduan, diikuti oleh Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi, Kementerian Pelajaran dan juga Kementerian Kerja Raya. Jadi, daripada kementerian-kementerian ini, dapat kita sebut bahawa jumlah 10,000 ini walaupun Yang Berhormat kata meningkat, tetapi saya melihat bahawa meningkatnya aduan-aduan yang diterima oleh BPA ini menunjukkan bahawa keyakinan rakyat terhadap Biro Pengaduan Awam untuk menyelesaikan aduan mereka dan juga begitu terbukanya kerajaan untuk mendengar masalah dan aduan rakyat mengenai kelemahan-kelemahan yang terdapat dalam agensi-agensi. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Silakan Dato' Azian bin Osman. Sebelum daripada itu, saya bercadang untuk melanjutkan sehingga soalan 17 untuk membolehkan Yang Berhormat Timbalan Menteri Dalam Negeri untuk memberi jawapan dan saya minta penanya soalan Puan Hajah Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain untuk bersedia.

14. Dato' Azian bin Osman minta Menteri Kewangan menyatakan, sejauh manakah jangkaan kerajaan dalam merencanakan perbelanjaan ekonomi domestik negara berikutan kerajaan membenarkan pekerja mengurangkan kadar caruman kepada Kumpulan Wang simpanan Pekerja (KWSP) sebanyak tiga peratus daripada 11 peratus bermula 1 Januari 2009.

Timbalan Menteri Kewangan I [Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohamad Hanadzlah]: Tuan Yang di-Pertua, pengurangan daripada 11 peratus kepada 8 peratus melibatkan 3 peratus,

daripada segi jumlah kewangan yang terkumpul dan sebanyak RM4.8 bilion. Bermakna rakyat akan memiliki RM4.8 bilion untuk berbelanja, di mana kita maklum bahawa bila kita bercakap tentang keluaran dalam negara kasar, kita boleh kaji daripada dua sudut. Satu daripada sudut ekonomi sektoral, satu daripada sudut pelaburan dan permintaan.

Bila dilihat daripada segi pelaburan dan permintaan, kita dapat lihat bahawa yang menjadi faktor kepada pertumbuhan ekonomi, faktor utama kepada pertumbuhan ekonomi adalah perbelanjaan swasta ataupun permintaan swasta yang pada suku tahun ketiga adalah 8.1% iaitu penyumbang utama kepada pertumbuhan KDNK. Bermakna RM4.8 bilion ini ditambah dengan mekanisme lain yang disediakan oleh kerajaan akan dapat mempertahankan pembangunan negara kita ini yang dijangka pada tahun hadapan 3.5%.

Timbalan Yang di-Pertua: Ada soalan tambahan? Tidak ada? Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusof: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon bagi mencadangkan bagi pihak Tuan Haji Muhamad Yusof soalan nombor 15.

Timbalan Yang di-Pertua: Saya benarkan kerana Yang Berhormat Timbalan Menteri telah bersedia.

15. Ir. Haji Zamri bin Haji Yusof [di bawah P.M 23(2)] minta Menteri Tenaga, Air dan Komunikasi menyatakan, apakah langkah yang diambil oleh kerajaan bagi mengatasi kecurian kabel telekom yang begitu berleluasa sekarang.

Timbalan Menteri Tenaga, Air dan Komunikasi [Dato' Joseph Salang anak Gandum]:
Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kementerian ini mengambil inisiatif dengan melibatkan agensi-agensi kerajaan dan semua pembekal utiliti yang berkaitan dalam mengatur strategi dan tindakan yang bersepadu untuk menangani kegiatan mencuri kabel. Antara langkah yang telah diambil adalah seperti berikut:

- (i) mewujudkan pasukan petugas khas yang dianggotai oleh Polis Diraja Malaysia, Kementerian Dalam Negeri, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, pihak berkuasa tempatan, pejabat daerah dan tanah, Jabatan Imigresen, Jabatan Bomba, Jabatan Alam Sekitar, Jabatan Kesihatan dan RELA mengikut kawasan masing-masing;
- (ii) melancarkan gerak bersepadu yang dinamakan 'Ops Lusuh' dengan diketuai oleh PDRM bagi memastikan premis-premis peniaga barang lusuh tidak membuat urus niaga dan menyimpan barang-barang curi; dan
- (iii) memenuhi syarat tanah, bersih, selamat dan tidak menggaji pendatang haram.

Gerakan ini juga bertujuan membendung dan menghapuskan premis-premis haram di seluruh negara. Tuan Yang di-Pertua, pihak pembekal kemudahan telekomunikasi sendiri telah

mengambil tindakan pencegahan dengan pelbagai cara bagi mengelakkan kabel mereka dicuri. Ini termasuklah menggantikan kabel tembaga dengan kabel *fiber*. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin.

Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin: Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Timbalan Menteri, masalah kecurian kabel ini amat berleluasa dan mengganggu perkhidmatan talian Telekom kepada bukan saja orang ramai malah pejabat-pejabat kerajaan. Jadi, ada pegawai-pegawai Telekom apabila kehilangan ini berlaku, kita *report*, mereka menjelaskan mereka tidak mendapat kerjasama daripada pihak polis terutamanya dan ada terdapat kes apabila diberitahu kepada polis semasa kecurian sedang berlaku, polis datang lambat dan tidak dapat menyelesaikan masalah itu. Jadi pertanyaan saya, sejauh manakah pihak kementerian berurusan dengan pasukan polis supaya kes ini dapat diselesaikan dan juga melibatkan semua anggota masyarakat. Terima kasih.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Terima kasih Yang Berhormat Senator. Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya urusan dengan PDRM memang rapat dan kadangkala memang ada juga pegawai-pegawai polis datang lewat, oleh kerana banyak tugas yang lain dan bukan disengajakan.

Daripada jawapan asal saya tadi, iaitu memang wujud kerjasama yang erat di antara kementerian ini dan pelbagai agensi kerajaan yang lain, dan memang diharapkan penglibatan lebih-lebih lagi orang ramai dan pegawai-pegawai RELA dalam kita membanteras kegiatan mencuri kabel, supaya utiliti-utiliti kita seperti telekomunikasi dan bekalan elektrik dan juga bekalan air yang sama-sama selalu terjejas oleh kerana kecurian yang berlaku kepada utiliti-utiliti tersebut. Ini diharapkan dapat mengurangkan lagi kesan-kesan negatif yang akan dirasakan oleh masyarakat kita. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Osman Bungsu.

■1130

16. Tuan Osman bin Bungsu minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan, kesan penubuhan Panel Penasihat Belia. Apakah program-program yang dirancang dan dilaksanakan telah menimbulkan kesan perubahan sikap maksimum di kalangan belia hari ini.

Timbalan Menteri Belia dan Sukan [Tuan Wee Jeck Seng]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Belia dan Sukan masih dalam proses menubuhkan Panel Penasihat Belia yang mana keahliannya adalah daripada dari kalangan veteran belia iaitu bekas pemimpin pertubuhan Belia yang melebihi umur 40 tahun. Panel Penasihat Belia dijangka dapat berkongsi pada tahun 2009. Walau bagaimanapun kementerian masih menyediakan terma rujukan dan bilangan panel penasihat. Sekian, terima kasih.

Tuan Osman bin Bungsu: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Dengan jawapan yang begitu singkat dalam soalan saya yang begitu...

Tuan Yang di-Pertua: Memang masa pertanyaan untuk jawapan-jawapan ringkas.

Tuan Osman bin Bungsu: Tuan Yang di-Pertua, akibat lambakan pembangunan siber dan ICT sekarang telah mempengaruhi tingkah laku belia yang lebih agresif. Soalan tambahan saya adakah kementerian merancang pelan alternatif dalam memperkasakan modal insan ini secara lebih terancang jika ada apakah bentuk pelan yang dirancang dan kesan yang dijangkakan bagi melihat perubahan sikap belia yang lebih positif.

Tuan Yang di-Pertua: Itu pelbagai perkara yang digabungkan supaya nampak seperti satu pertanyaan Yang Berhormat boleh jawab mana-mana satu.

Tuan Wee Jeck Seng: Terima kasih Yang Berhormat. Sebagaimana Kementerian Belia dan Sukan telah merancang dan telah membuat satu keputusan di mana menubuhkan Rakan Siber di setiap Parlimen. Jadi, itu juga satu cara untuk membantu memberi peluang kepada negara kita untuk berkunjung dan mengurangkan masalah tersebut, sekian.

Tuan Rawisandran a/l Narayanan: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan saya, apakah kaedah dan kriteria yang diguna pakai oleh kementerian untuk memilih ahli-ahli defendan penasihat belia?

Tuan Wee Jeck Seng: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, apa yang dimaksudkan Kementerian Belia dan Sukan akan melalui satu keadaan di mana Menteri akan membuat keputusan membuat pemilihan yang akan dicadangkan oleh pihak-pihak yang berkaitan dan apa yang saya katakan tadi pertubuhan ini masih dalam proses perbincangan kita akan mengadakan pertubuhan ini berfungsi pada 2009. Jadi masih tidak ada keputusan muktamad. Kita akan dengarlah apa yang akan diberikan oleh Yang Berhormat untuk memberi input dan maklumat. Sekian.

Tuan Yang di-Pertua: Untuk merayakan pelantikan semula Timbalan Menteri, soalan terakhir Puan Hajah Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain.

17. Tuan Khoo Soo Seang [di bawah P.M. 23(2)] minta Menteri Dalam Negeri menyatakan, sehingga kini berapakah jumlah penagih dadah yang telah berjaya dipulihkan melalui program 'methode' dan berapakah jumlah kos yang telah dibelanjakan dari bermulanya program ini sehingga 2007.

Tuan Yang di-Pertua: Sebenarnya tidak boleh di bawah peraturan mesyuarat, tetapi kerana soalan terakhir saya benarkan, sila.

Timbalan Menteri Dalam Negeri [Dato' Wan Ahmad Farid bin Wan Salleh]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat Puan Hajah Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain yang mengemukakan pertanyaan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dan Dewan yang mulia program rawatan terapi gantian menggunakan metode adalah di bawah kawalan dan seliaan Kementerian Kesihatan Malaysia. Untuk perangkaan Kementerian Kesihatan sehingga akhir Ogos 2008, seramai 475 orang penagih sedang mengikuti program rawatan terapi gantian menggunakan metode 27 buah hospital, 32 klinik kesihatan, 9 klinik

swasta, 3 pusat khidmat AADK iaitu Agensi Antidadah Kebangsaan dan satu di Jabatan Penjara. Agensi Antidadah Kebangsaan AADK telah melaksanakan projek perintis.

Program rawatan terapi gantian menggunakan metode pada 26 November 2007 di tiga buah pusat khidmat AADK iaitu di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Pulau Pinang, Johor Bahru. Sehingga akhir 2008, seramai 129 orang telah mengikuti program tersebut. Kos keseluruhan pelaksanaan projek perintis program rawatan terapi gantian ini telah dijalankan oleh AADK dengan implikasi kewangannya sebanyak RM444 ribu setahun yang meliputi kos pembelian metode perkhidmatan pakar psikiatri, bayaran pegawai perubatan, perkakasan dan peralatan serta pelaksanaan program psiko pendidikan oleh ahli farmasi atau pegawai perubatan. Berhubung dengan keberkesanan program metode ini penilaian awal yang dijalankan ke atas kes-kes amat memberangsangkan. Terima kasih.

Dato' Hajah Saripah Aminah binti Haji Syed Mohamed: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Timbalan Menteri. Tahniah di atas mengangkat sumpah sebentar tadi. Setelah mereka ini dipulihkan di peringkat awalan, adakah penagih-penagih ini dimasukkan semula selepas mereka ini pulih keluar ke masyarakat di luar?

Dato' Wan Ahmad Farid bin Wan Salleh: Terima kasih kepada Yang Berhormat Senator yang mengemukakan soalan tambahan. Sebenarnya mereka-mereka yang menerima rawatan terapi adalah mereka yang berada di luar iaitu mereka yang berada di luar pusat serenti. Saya telah melawat satu pusat khidmat AADK dan temu ramah dengan mereka bertanya dengan mereka dan mendapati bahawa kesan terhadap terapi gantian ini amatlah memberangsangkan kerana mereka mengatakan bahawa penagihan mereka ada berkurangan. Pada peringkat awal mereka dikenakan dos yang amat tinggi sampai ada yang 100 mg. Akan tetapi setelah proses pemulihan ini berjalan ianya dikurangkan sehingga ianya bebas daripada ketagihan dadah yang berbentuk *opiate* iaitu heroin dan *morphine*. Terima kasih.

Hajah Wan Hazani binti Hj. Wan Mohd Nor: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya, berapakah jumlah penagih dadah yang telah dipulihkan diberi peluang pekerjaan untuk menjamin kehidupan mereka.

Dato' Wan Ahmad Farid bin Wan Salleh: Terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat Senator yang mengemukakan pertanyaan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, adalah menjadi dasar kementerian supaya mereka-mereka yang bebas daripada dadah ini diberikan peluang untuk membina kehidupan baru dan sebagai satu pendekatan, kementerian telah membuka ruang kepada penagih-penagih dadah untuk bekerja di kementerian apabila adanya peluang dan keutamaan diberikan kepada mereka, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih, masa cukup.

[Masa bagi Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan telah cukup]

RANG UNDANG-UNDANG**RANG UNDANG-UNDANG SURUHANJAYA PELANTIKAN KEHAKIMAN 2008****Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga****11.38 pg.**

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan suatu rang undang-undang dinamakan Rang undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008 untuk:

- (i) menubuhkan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman yang mencadangkan calon-calon untuk memenuhi jawatan hakim-hakim mahkamah atasan;
- (ii) menyatakan kuasa dan fungsi suruhanjaya tersebut di bawah rangka Perlembagaan Persekutuan;
- (iii) mendukung kebebasan berterusan Badan Kehakiman; dan
- (iv) mengadakan peruntukan bagi perkara-perkara yang berkaitan atau bersampingan dengannya dibacakan kali kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat boleh terus huraikan.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sistem kehakiman merupakan salah satu tunjang kekuatan serta kesejahteraan negara. Sistem serta badan kehakiman yang arif berwibawa, efisien yang dipercayai akan dapat menyampaikan kehadiran kepada rakyat dan juga pelabur luar. Oleh itu sistem kehakiman bukan sahaja mempunyai pengaruh yang besar kepada kesejahteraan rakyat. Ia juga mempunyai impak yang besar berdaya saing, ekonomi dan tahap pembangunan negara. Rakyat serta pelabur menganggap mahkamah sebagai benteng keadilan harus bertindak secara adil berpengetahuan, jujur dan cekap dalam menyelesaikan pertikaian. Pihak kerajaan telah lama berusaha untuk membantu badan kehakiman mendengar serta menyelesaikan kes yang lebih cepat dan lancar. Pencapaian usaha tersebut kerap dijawab di Dewan yang mulia ini. Namun begitu, pelbagai usaha lain harus dilaksanakan bagi mempertingkatkan kepercayaan rakyat terhadap kredibiliti badan kehakiman yang telah tergugat akibat rintihan beberapa peristiwa.

■1140

Tuan Yang di-Pertua, salah satu usaha yang perlu diambil ialah untuk menambah baik proses pelantikan hakim-hakim mahkamah atasan iaitu para hakim di Mahkamah Persekutuan, Mahkamah Rayuan, Mahkamah Tinggi di Malaya dan Mahkamah Tinggi di Sabah dan Sarawak termasuklah pelantikan Ketua Hakim Negara, Mahkamah Persekutuan, Presiden Mahkamah Rayuan, Hakim Besar Mahkamah Tinggi di Malaya dan Hakim Besar Mahkamah Tinggi di Sabah dan Sarawak.

Pada masa ini, Perkara 123 Perlembagaan Persekutuan menyatakan bahawa kelayakan untuk menjadi seorang Hakim Mahkamah Tinggi, Hakim Mahkamah Rayuan atau Hakim Mahkamah Persekutuan adalah dia seorang warganegara dan sama ada dia telah menjadi seorang peguam bela bagi tempoh 10 tahun sebelum pelantikannya atau dia anggota perkhidmatan kehakiman dan perundangan Persekutuan atau sesebuah negeri.

Selain peruntukan mengenai kelayakan pelantikan hakim yang dinyatakan dalam Perkara 123 Perlembagaan Persekutuan; kriteria pelantikan hakim berasaskan kompetensi, pengalaman, kecendekiawanan, ilmiah, perundangan, kualiti alasan penghakiman dan pembawaan kehakiman atau dengan izin, *judicial temperament* tidak diperuntukkan dalam mana-mana undang-undang persekutuan lain. Tatacara pemilihan nama-nama calon oleh pihak-pihak yang terlibat juga tidak diperuntukkan dengan jelas. Oleh sebab itu, keadaan ini memberi ruang kepada persepsi yang negatif dan risiko untuk disalah gunakan.

Dengan adanya satu rang undang-undang khusus berkenaan proses tersebut, cara pemilihan calon-calon hakim akan dapat dilaksanakan dengan lebih telus mengikut prosedur serta kriteria yang lebih jelas dan sistematik. Inilah tujuan utama Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Hakim yang dibentangkan ini iaitu untuk menjelaskan serta menetapkan proses tersebut sebuah rangka kuasa yang diberikan oleh Perlembagaan Persekutuan.

Tuan Yang di-Pertua, rang undang-undang ini terbahagi kepada lima bahagian. Bahagian I adalah perkara permulaan, mengandungi tajuk ringkas, permulaan kuat kuasa akta, pemakaian akta serta tafsiran beberapa istilah yang digunakan. Bahagian ini juga mengandungi peruntukan khusus untuk Perdana Menteri mendukung kebebasan berterusan badan kehakiman.

Bahagian II, mengandungi perkara-perkara berhubungan penubuhan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman termasuk keanggotaan, had tempoh jawatan, syarat mesyuarat dan lain-lain.

Bahagian III, mengandungi fungsi dan kuasa suruhanjaya.

Bahagian IV, mengandungi proses serta kriteria pemilihan calon-calon hakim mahkamah atasan termasuk untuk jawatan Ketua Hakim Negara, Mahkamah Persekutuan, Presiden Mahkamah Rayuan dan hakim-hakim besar Mahkamah Tinggi.

Bahagian V, mengandungi perkara-perkara am perjalanan suruhanjaya seperti laporan tahunan, pencegahan, kesulitan atau anomali dan lain-lain.

Tuan Yang di-Pertua, rang undang-undang inilah langkah pertama kerajaan ke arah mengembalikan kepercayaan kepada cara pemilihan hakim-hakim mahkamah atasan di bawah rangka kuasa yang diberikan oleh Perlembagaan Persekutuan. Dalam menyediakan rang undang-undang ini, kerajaan telah berusaha untuk menstrukturkan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman yang berupaya untuk bekerja dengan bebas di bawah peraturan-peraturannya sendiri dan harus melaporkan aktiviti serta keputusannya kepada kerajaan serta Parlimen yang perlu memilih calon-calon hakim berdasarkan kriteria yang telus lagi menyeluruh dan yang perlu sama-sama mendukung prinsip kebebasan badan kehakiman.

Sejak bacaan pertama rang undang-undang ini, pelbagai reaksi serta pendapat dari pelbagai pihak telah direncanakan dalam media massa. Ada pendapat yang konstruktif dan membina, ada juga yang bercorak tohmahan berbaur politik. Kerajaan menerima reaksi-reaksi tersebut dengan hati yang terbuka kerana kerajaan berniat murni dalam membentangkan rang undang-undang ini. Kerajaan bersedia menjawab segala pertanyaan dan kemusykilan. Kerajaan juga sedia mendengar cadangan yang bernas dan adil.

Dengan itu kerajaan berharap bahawa perbahasan rang undang-undang ini nanti akan membuktikan kematangan serta kemurnian Ahli-ahli Dewan yang mulia ini yang rata-ratanya inginkan kebaikan dan kesejahteraan untuk negara yang kita cintai.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan supaya rang undang-undang dibacakan sekarang.

Tuan Yang di-Pertua: Suatu pembentangan yang semuanya isi belaka, tidak ada retorik. Saya ingin bertanya Yang Berhormat, bermakna di bawah Fasal 2 ini di dalam rang undang-undang ini bahagian I, nampak pada saya seolah-olah apa yang tersirat selama ini disuratkan. Adakah itu maksud supaya jelas seperti pada suatu ketika dahulu raja berperlembagaan bertindak atas nasihat tidak ditulis maka dimasukkan dalam Perlembagaan unsur-unsur nasihat.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, yang tersirat sekarang ini menjadi tersurat. Yang tersurat itu juga hasil daripada keputusan yang dibuat oleh Mahkamah Persekutuan iaitu bahawa Agong melantik di atas nasihat Perdana Menteri, nasihat itu dimasukkan sebagai satu perkara yang perlu diterima. Terima kasih.

Timbalan Menteri Dalam Negeri II [Dato' Wan Ahmad Farid bin Dato' Wan Salleh]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama suatu akta untuk mengadakan peruntukan bagi penubuhan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman berhubung dengan pelantikan hakim-hakim mahkamah atasan untuk menyatakan kuasa dan fungsi suruhanjaya itu untuk mendukung kebebasan berterusan badan kehakiman dan untuk mengadakan peruntukan bagi perkara-perkara yang berkaitan atau yang bersampingan dengannya dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

Dato' Gooi, Tuan Maijol Mahap, Datuk Daljit, kemudian Ir. Zamri, Puan Mumtaz, ikut giliran, Datuk Rahman Bakar dan seterusnya. Saya ingin bertanya Yang Berhormat bercadang nak gulung dan jawab pukul berapa agak-agaknya?

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa rang undang-undang ini amat penting dan saya kira saya mahu beri keutamaan kepada rang undang-undang daripada empat lagi rang undang-undang yang lain yang saya anggap sebagai *consequential* sahaja. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Jadi Yang Berhormat bagi kelonggaran masa sedikit boleh tapi jangan panjang sangatlah. Dato' Gooi, ikut semangat Yang Berhormat tadi semuanya isi belaka, tidak ada retorik dan bunga-bunga.

11.48 pg.

Dato' Gooi Hoe Hin: Terima kasih, saya akan mencuba. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi kesempatan untuk saya bersama-sama dengan Yang Berhormat-Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini untuk berkongsi pandangan dalam membahaskan suatu rang undang-undang yang begitu penting kerana seperti yang dijelaskan perkara 2 yang cukup penting, asas prinsip. Di mana tercatat di rang undang-undang ini kesungguhan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mestilah, bermakna tidak ada pilihan lain menunjukkan kesungguhan kerajaan masa kini menepati janjinya untuk mendukung sesuatu badan kehakiman supaya kebebasan berterusan. Asasnya kebebasan berterusan. Kita faham dan kita sedar bahawa dalam memastikan supaya sesebuah kerajaan itu benar-benar mendukung prinsip demokrasi badan kehakiman itu harus bebas.

■ 1150

Tidak boleh dinafikan peristiwa-peristiwa yang lalu sedikit sebanyak telah mencemarkan nama baik badan kehakiman. Oleh yang demikian, ternyata kini satu rang undang-undang yang akan menubuhkan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman. Saya teliti dengan halusnya, saya bukan seorang peguam. Nampaknya dari pandangan saya, rang undang-undang ini bersama dengan Perlembagaan. Di petik juga 122B di mana letaknya Perkara 28 – Pemberian nasihat.

Bermakna apabila tatacara telah diselesaikan oleh Suruhanjaya Pelantikan Hakim, laporan akan diberikan kepada Perdana Menteri. Perdana Menteri haruslah juga mengikut Perkara 122B Perlembagaan Persekutuan. Banyak tafsiran telah dinyatakan oleh pelbagai pihak bahawa rang undang-undang ini kononnya tidak sejajar dengan Perlembagaan Persekutuan. Akan tetapi, bagi anggapan saya sejajar sebab perkara 28 termaktub dengan sejelas-jelasnya, Perdana Menteri akan menerima mana-mana orang yang disyorkan oleh suruhanjaya dan dia bolehlah seterusnya.

Di sini saya hendak bertanya, dia bolehlah. Adakah itu "*shall*", bukannya dia hendaklah, dia bolehlah. Kalau saya rujuk kepada teks *English*, "*he may proceed*". Mengapa tidak sebut, "*he shall proceed*" seperti yang termaktub dalam 122B. Ini sedikit sebanyak kemusykilan kerana pelantikan hakim akan dilantik oleh Seri Paduka yang di-Pertuan Agong. Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman hanya merupakan proses kerana seperti yang dijelaskan oleh Yang Berhormat Menteri, dalam Perlembagaan Persekutuan tidak nyatakan proses-proses supaya sesuatu pelantikan kehakiman itu mesti melalui proses itu.

Jadi, ada perbezaan, dahulu lain kini lain. Bagi saya satu perbezaan yang cukup-cukup baik. Cukup-cukup baik bermakna lebih lagi mata untuk tengok. Dahulu tiada, dahulunya 122B di antara Perdana Menteri. Walaupun 122B Perlembagaan Persekutuan menyatakan ada ketua hakim dan sebagainya. Termaktub juga dalam ahli suruhanjaya sebulat-bulatnya mengambil sahaja

122B, keanggotaannya tetapi tokok tambah kalau saya tidak silap, empat orang lagi. Kalau saya tidak silap, empat orang lagi yang dilantik oleh Perdana Menteri.

Kalau saya halusi rang undang-undang ini, nampaknya, mungkin Yang Berhormat Menteri boleh jelaskan. Kuasa Perdana Menteri atau kuasa eksekutif walaupun termeterai dalam perkara 2, Perdana Menteri mesti mendukung kebebasan tetapi dalam hal ini kuasa Perdana Menteri dari segi pelantikan apatah lagi dari segi *allowance* juga. *Allowance* suruhanjaya, perkara 18 juga ditentukan oleh Perdana Menteri. Jadi, saya nampak di sini ada sedikit ketidakseimbangan. Mungkin ini sudah terlambat apatah lagi suruhanjaya itu dilantik oleh Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Satu institusi lagi untuk diseimbangkan adalah lebih elok. Ini cadangan tetapi dalam ini tidak ada peranan langsung oleh Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Hanya pada saat-saat terakhir di bawah 122B.

Saya hendak halusi juga satu perkara sebab Tuan Yang di-Pertua kata telus kepada akta ini. Perkara 15 – Kesahan Perbuatan dan Prosiding. Saya petik 'tiada perbuatan yang dilakukan atau prosiding yang diambil di bawah akta ini boleh dipersoalkan'. Suruhanjaya itu bermakna atas daripada atas. Tidak boleh dipersoalkan atas alasan terdapat kekosongan dan keanggotaan atau terdapat kecacatan dalam penubuhan suruhanjaya. Ini sudah kaveat.

Terdapat perlanggaran peruntukan seksyen 11. Saya baca balik apa seksyen 11 itu. Bermakna jika seseorang ahli suruhanjaya yang duduk di situ membuat keputusan yang ada kait mengait dengan seksyen 11, dia tidak ada melanggar apa-apa. Terdapat peninggalan kecacatan dan ketidakteraturan yang tidak menyentuh merit hal itu. Begitu kuasanya seksyen 15 yang seolah-olah Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman kelak, secara kasarlah pohon maaf, tiada tanggungjawab. Adakah itu maksud seksyen 15. Jadi, siapa kemudian yang akan memastikan bahawa suruhanjaya itu yang akan bertindak sebagai penasihat kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang kemudian kelak yang akan menasihatkan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Siapa yang akan pastikan? Itu bukan tugas Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Jadi, saya harap Yang Berhormat Menteri dapat menjelaskan kemusykilan saya. Kemungkinan saya salah. Mungkin ada tujuan-tujuan yang sebaliknya tujuan murni yang saya kurang faham saya pohon maaf. Yang kedua...

■1200

Tuan Yang di-Pertua: Ketiga.

Dato' Gooi Hoe Hin: Yang ketiga mohon maaf. Di sini hanya rang undang-undang ini Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini hanya bertugas bagi saya bertindak sebagai penasihat untuk melantik hakim, itu satu kalau saya tidak silap. Jadi saya berpandu balik kepada Perlembagaan, tiada fungsi, tiada tugas di suruhanjaya. Siapa yang akan lantik Ketua Hakim? Siapa yang akan lantik Ketua Hakim Mahkamah Rayuan? Apatah lagi jika suruhanjaya ini diberi juga tugas untuk menasihatkan Perdana Menteri dalam hal-hal sedemikian sebelum menasihatkan kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Kalau tidak ada proses pelantikan sistem

kehakiman bagi pandangan saya kurang lengkap. Hanya hakim tetapi yang besar lagi Ketua Hakim. Ada disebut, jadi hanya berpandu balik kepada Perlembagaan.

Jadi saya harap bahawa, saya selalu petik lagi petik daripada Tengku Sultan Azlan Shah. Tengku menyatakan *"No single man or body shall exercise complete sovereign power but that it shall be distributed among the Executive, Legislative and Judicial branches of government, compendiously expressed in modern terms that we are a government of laws not men"*.

Tuan Yang di-Pertua: Bukankah itu yang kita amalkan selama 51 tahun?

Dato' Gooi Hoe Hin: Boleh dipertikaikan.

Tuan Yang di-Pertua: Boleh dipertikaikan.

Dato' Gooi Hoe Hin: Tidak perlu sejelas-jelasnya. Bermakna tujuan murni kerajaan kini hasrat dan matlamat yang saya cukup kagum dengan perkara 2 bermakna bukan sahaja mendapat satu badan tetapi yang lebih penting soal pokok adalah hakim itu sendiri. Hakim itu sendiri mesti berwibawa hakim itu sendiri mesti faham Perdana Menteri boleh pilih selidik selepas melalui suruhanjaya tetapi hakim itu adalah manusia. Jadi dengan izin, *the mere assistant of courts and judges in every ordered society process proves nothing. It is their quality that independents in their powers at matter*. Pendek kata kita tidak mahu lagi ulang persoalan bahawa pelantikan itu tidak bebas seolah-olah pelantikan kehakiman itu berpihak kepada kerajaan atau pelantikan itu dicemari dengan bukan-bukan. Atau *is it correct it sounds like me it doesn't sound like me* tidak ada lagi. Itu tujuan murni tetapi saya hendak akhiri dengan satu yang cukup penting.

Tuan Yang di-Pertua: Yang keempat.

Dato' Gooi Hoe Hin: Keempat yang terakhir. Siapa yang dilantik menjadi hakim atas proses yang begitu telus? Siapa yang dilantik mesti memahami bahawa Malaysia adalah sebuah negara majmuk dengan izin, *in the multi racial, multi religious society like ours. While judges cannot help being a Malay or being a Chinese or being an Indian or being a Muslim or being a Buddhist or being a Hindu or whatever. The judge must not be identified with any particular race or religion*. Dia mesti buta supaya apabila seseorang membaca *judgment* dia. *While reading our judgment in our mind our name deleted could not identify with anybody the rule of law must be wave*.

Dengan kata-kata itu saya pohon menyokong langkah positif dalam mewujudkan Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008. Semoga janji yang termaktub dalam Perkara 2 dan saya berdoa janji itu akan berterusan sehingga Malaysia mencapai sebuah negara yang maju dan makmur. Sekian terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Siapa yang saya sebut nama tadi saya lupa?

Datuk Maijol Mahap: [Bangun]

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Datuk Maijol Mahap. Minta maaf Yang Berhormat beliau bangun tadi.

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Tuan Yang di-Pertua saya hanya hendak *register* diri sendiri.

12.08 tgh.

Datuk Maijol Mahap: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kerana memberikan peluang kepada saya untuk sama-sama berbahas mengenai Rang undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008. Ucapan syabas dan tahniah kepada kerajaan kerana dapat membentangkan rang undang-undang ini dan juga ucapan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri datang sendiri untuk membentangkan rang undang-undang yang penting ini. Saya menyokong rang undang-undang ini. Saya menyokong kerana ia tentu mempunyai satu tujuan yang luhur dan murni untuk memartabatkan dan juga menaikkan imej kehakiman di negara kita dan juga untuk menampakkan ketelusan dan integriti kerajaan dalam pentadbiran kehakiman di negara kita.

Ia sudah tentu akan menaikkan lagi imej kehakiman kita setelah kita dibelenggu dengan satu ketidakpastian dengan timbulnya skandal video V. K. Lingam tidak lama dahulu yang sedikit sebanyak telah mencemarkan nama sistem kehakiman di negara kita. Ia juga adalah satu proses untuk memperbaiki cara pelantikan hakim, proses yang lebih bersifat kolektif dan telus tetapi dalam masa yang sama memelihara kuasa prerogatif Perdana Menteri dalam pelantikan kehakiman.

■ **1210**

Dalam pada itu, saya ingin meminta ratifikasi ataupun penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri tentang dua perkara. Satu ialah tentang percanggahan *similarly* konflik percanggahan di antara Artikel 122B dan 161E(2)(b), Perlembagaan Persekutuan dengan rang undang-undang ini.

Tuan Yang di-Pertua, di bawah Artikel 122B(1), Perlembagaan Persekutuan, Perdana Menteri hendaklah merujuk ataupun *sought* Majlis Raja-Raja sebelum menasihati Yang di-Pertuan Agong untuk melantik hakim-hakim. Seterusnya Artikel 122B(3) jelas diperuntukkan bahawa sebelum Perdana Menteri menasihati Yang di-Pertuan Agong mengenai pelantikan seperti di Artikel 122B(1) tadi Perdana Menteri hendaklah perkataan dia '*shall*' hendaklah memaklumkan ataupun meminta pendapat atau *shall consult* dengan Ketua Menteri negeri Sabah dan Sarawak.

Jika pelantikan itu melibatkan pelantikan hakim di Sabah dan Sarawak namun dalam undang-undang ini PM tidak lagi merujuk kepada Majlis Raja-Raja atau kepada Ketua Menteri tetapi kepada suruhanjaya yang dianggotai oleh sembilan orang. Saya merasakan mesti ada sebab mengapa Perdana Menteri harus menghubungi atau *consult* Ketua Menteri sebelum menasihati Yang di-Pertuan Agong.

Ketua Menteri adalah pemerintah negeri dan faham tentang keadaan emosi dan inspirasi tempatan. Jadi wajarlah pendapat dia di ambil kira sebelum menasihati yang diberikan kepada Yang di-Pertuan Agong. Tuan Yang di-Pertua, perlu diingat bahawa.

Tuan Yang di-Pertua: Tetapi tidakkah Ketua Menteri juga jawatan politik berparti?

Datuk Maijol Mahap: Memang Tuan Yang di-Pertua, saya setuju tetapi dalam perlembagaan ada yang tertulis di situ bahawa Ketua Menteri mempunyai peranan untuk menasihati atau dimaklumkan oleh Perdana Menteri sebelum Perdana Menteri menasihati Yang di-Pertuan Agong.

Tuan Yang di-Pertua, perlu diingat Tuan Yang di-Pertua bahawa Ahli Parlimen apa yang Parlimen buat di sini ialah bukan meminda Artikel 122B tetapi membuat satu akta yang baru. Dengan akta yang baru ini maka kini kita mempunyai dua cara untuk melantik hakim:

- (i) ialah di bawah Artikel 122B Perlembagaan; dan
- (ii) di bawah akta yang baru ini.

Jadi yang mana satu yang baik bagi pendapat saya tentu sekali Artikel 122B yang dipakai kerana mengikut Artikel 4, Perlembagaan Persekutuan mengatakan bahawa mana-mana undang-undang yang diluluskan selepas hari merdeka yang bercanggah dengan Perlembagaan Persekutuan adalah tidak sah ataupun *null and void*.

Jadi persoalannya di sini bagaimanakah kita boleh menyatukan atau *reconcile* percanggahan ataupun konflik ini. Yang kedua ialah mengenai dengan kuasa dan kedudukan Yang di-Pertua Negeri Sabah atau Sarawak dalam pelantikan hakim-hakim di Sabah ataupun Sarawak.

Di bawah Artikel 161E(2)(b) mengatakan seperti berikut dan saya "*no amendment shall be made to the Constitution without the concurrence of Yang Di-Pertua Negeri of the state of Sabah or Sarawak concerned, if the amendment is such as to affect the operation of the Constitution as regards any of the following matters. And (b), the constitution and jurisdiction of the High Court in Sabah and Sarawak and the appointment, removal and suspension of judges of that court.*"

Ini bererti bahawa artikel 161E(2)(b) perubahan mengenai cara pelantikan hakim-hakim di Sarawak tidak boleh dibuat tanpa persetujuan atau *concurrence* daripada Yang Di-Pertua Negeri Sabah dan Sarawak jika hakim-hakim itu adalah bagi mahkamah Sabah dan Sarawak. Dengan akta yang baru ini pelantikan hakim-hakim ini tidak lagi memerlukan persetujuan atau *concurrence* daripada Yang Di-Pertua Negeri Sabah dan Sarawak. Dengan akta i juga maka hak dan kuasa Yang Di-Pertua Negeri Sabah dan Sarawak dalam pelantikan hakim-hakim dari Sabah dan Sarawak telah terhakis.

Di sini sekali lagi berlaku percanggahan iaitu kuasa dan hak Yang Di-Pertua Negeri Sabah dan Sarawak dan bawah artikel 161E(2)(b) dan akta yang baru ini. itulah kebimbangan yang ingin saya ketengahkan dalam Dewan yang mulia ini untuk penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri. Dua percanggahan yang saya nyatakan tadi akan membawa implikasi perundangan dan akan memberi ruang kepada pihak-pihak tertentu untuk mencabar kerajaan khususnya mencabar kesahihan ataupun realiti akta yang bakal dibuat ini sebabkan percanggahan itu tadi.

Tuan Yang di-Pertua, perkara yang kedua yang saya ingin bangkitkan di sini ialah mengenai dengan kuorum *Judicial Appointment Commercial* ini. Saya terbaca dalam akhbar yang ditulis oleh bekas Ketua Hakim Tun Abdul Hamid Mohamed dan saya tertarik dengan tulisan beliau

di mana di bawah seksyen 5 Rang undang-undang-undang ini Suruhanjaya ini mempunyai sembilan ahli yang mana empat daripadanya adalah hakim yang tertinggi, iaitu Chief Justice, *President of* Mahkamah Rayuan, Hakim Besar Negeri Sabah dan Sarawak, dan Hakim Besar Malaya. Di bawah seksyen 13(4) rang undang-undang ini, kuorum bagi suruhanjaya ialah tujuh orang. Kalau tidak ada kuorum, mesyuarat dapat dibentuk maka pelantikan hakim-hakim tidak boleh dibuat.

Adakah kerajaan yakin bahawa kuorum tujuh orang ini boleh dicapai pada setiap masa. Apa yang merumitkan lagi Tuan Yang di-Pertua ialah apabila pelantikan itu melibatkan jawatan yang tertinggi iaitu *Chief Justice* atau Ketua Hakim Negara. Apabila pelantikan ini dibuat, Presiden Mahkamah Rayuan, Ketua Hakim Sabah dan Sarawak dan Ketua Hakim Malaya tidak akan mengambil bahagian ataupun *upstand* dalam proses pemilihan kerana mempunyai kepentingan.

Apabila mereka *upstand*, bagaimana kuorum minimum 7 orang itu dapat dibentuk? Yang hadir adalah satu orang *Federal Court Judge* dan empat orang yang bukan hakim yang dilantik oleh Perdana Menteri. Tuan Yang di-Pertua, itulah keraguan atau kebimbangan yang saya ingin utarakan di sini, di Dewan yang mulia ini untuk ratifikasi. Itu sahaja yang saya ingin bangkitkan. Dengan itu saya mohon menyokong. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang berhormat. satu perbahasan yang bernas. Datuk Idris Buang.

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya untuk turut berbahas sebagai Ahli *Senate* yang mewakili negeri Sarawak, dipilih menerusi DUN negeri Sarawak. Saya rasa saya terpenggil juga adalah kewajipan saya untuk bersuara di Dewan ini yang melibatkan apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat saudara Datuk Majjol tadi iaitu Perlembagaan Malaysia yang melibatkan Sarawak khususnya.

Di sini saya lihat...

Tuan Yang di-Pertua: Saya suka perbahasan di atas rang undang-undang ini kerana dia menyerlahkan peranan *Senate* lebih sedikit.

■ 1220

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Terima kasih. Jadi saya ingin menyumbang sedikit sebanyak pandangan, sebenarnya memang saya ambil kira dan *acknowledge* dengan izin, niat dan nawaitu yang murni dan kerajaan untuk menjadi lebih tulus dalam pelantikan hakim-hakim menerusi rang undang-undang ini, namun seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat Datuk Majjol yang kita juga telah berbincang di luar Dewan beberapa kali mengenai rang undang-undang ini tidak dapat diteruskan pelaksanaannya walaupun diluluskan...*Chambers* ataupun Dewan di dalam Parlimen ini kerana dia bercanggah.

Pada hemat saya dengan perlembagaan, begitu jelas Artikel 122B dan Artikel 161E (2)(b) Perlembagaan Persekutuan yang telah diuraikan dengan jelas oleh Yang Berhormat Datuk Majjol

tadi, saya setuju, *in total* mengenai apa yang telah dihuraikan oleh beliau dan bagaimana rang undang-undang ini bercanggah dengan kehendak, dengan roh Perlembagaan Malaysia.

Seperti yang kita tahu Perlembagaan Malaysia wujud pada jatuhnya hari Malaysia termaktub di dalam Malaysia Act 1963. Rang undang-undang ini kalau diluluskan dan dilaksanakan mempunyai *effect* pertama, untuk menghapuskan prerogatif yang ada pada Perdana Menteri untuk prerogatif untuk menasihati Yang di-Pertuan Agong.

Prerogatif ini ada satu perkataan yang istimewa, istilah yang sangat tersendiri, bukan ertinya dia tidak boleh diambil sama dengan apa yang dikehendaki oleh undang-undang ini, *advice* dengan izin, *to be advised by* suruhanjaya yang mengambil kira dan mesti mengambil kira nasihat suruhanjaya atau dokumentasi oleh suruhanjaya dan adalah berlainan dengan melaksanakan satu prerogatif.

Jadi kalau kesannya, *effect* nya, impaknya ialah untuk menghapuskan prerogatif itu yang termaktub di dalam Perlembagaan maka harus Perlembagaan itu sendiri dipinda terdahulu, itu satu. Kedua, kesan dan impak dan *effect* rang undang-undang ini ke atas perlembagaan juga ialah untuk menghapus hak untuk dirunding *the right to be consultant of the Chief Minister of Sarawak and Chief Minister of Sabah*, dengan izin.

Hak untuk dirunding, hak untuk diambil kira pandangan, itu dihapuskan juga. Hak itu termaktub di dalam perlembagaan Malaysia, jelas sekali. Ketiga, kesan impak dan *effect* nya juga ialah untuk menghapus *the right to be consultant of the Chief Justice of the Lord President or the Chief Justices of Sabah and Sarawak*, jadi *this case maybe* dengan izin, *now* hak-hak yang saya sebutkan ini hak dan prerogatif Perdana Menteri hak untuk dilindungi Ketua-ketua Menteri Sabah dan Sarawak, hak untuk direnungi,

Ketua-ketua hakim, masing-masing jelas di *entrench* kan di dalam Perlembagaan kita dengan izin, mengapa dia di *entrench* kan atau disebatikan di dalam *Federal Constitution* kita adalah saya rasa ada sebabnya dan tidak perlu saya huraikan di sini mengapa dan hak-hak ini tidak boleh diketepikan dengan satu rang undang-undang yang boleh dikatakan *subservient* ataupun bertaraf rendah daripada Perlembagaan itu sendiri, maka saya tidak mahu dan saya takut dan khuatir jika rang undang-undang ini diluluskan dan dilaksanakan akan menjadi seperti mana yang dikatakan Yang Berhormat Datuk Majidol tadi, satu percanggahan yang boleh dibawa kepada *legal ramification*.

Jika satu pihak membawa kepada mahkamah, mahkamah mempunyai tafsiran sendiri dan mereka berhak untuk mentafsir dan mereka ditugaskan untuk mentafsir, maka takut jadi *legislative crisis* dan saya pohon pihak Yang Berhormat Menteri dan pihak kerajaan agar mengambil kira perkara-perkara ini kerana juga di atas semua hak-hak ini, hak Yang di-Pertua Negeri Sarawak dan Sabah juga seperti yang termaktub di dalam 161E(2).

Hak iaitu sebelum mana-mana pindaan boleh dibuat kepada perlembagaan, kebenaran persetujuan Yang di-Pertua Negeri Sabah dan Sarawak hendaklah diambil. Jadi saya rasa tugas

kita untuk meluluskan undang-undang ini mungkin terbatal jika Perlembagaan ini tidak dipinda dan membenarkan tetapi sebelum pada itu haruslah ia nya dibawa kepada peringkat itu supaya semua pihak memberi pandangan. Janganlah diambil kira, janganlah dianggap yang suara saya ini satu bantahan terhadap apa yang baik, tidak! Hanya yang ingin saya tegurkan ini adalah tatasusila dan tatacara mengenai kelulusan dan cara meluluskan satu rang undang-undang yang boleh bercanggah dengan Perlembagaan..

Tuan Yang di-Pertua: Jangan dianggap suara Yang Berhormat suara yang bercanggah atau jangan dianggap suara Yang Berhormat suara Sarawak.

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Kalau saya rasa saya suara daripada Sarawak mungkin suara saya sendirilah daripada Sarawak sekarang ini. Saya rasa pun ramai yang saya dengar dan saya pun mempunyai tanggungjawab juga mengambil kira desas-desus yang saya dengar di Sarawak. Suara yang mengatakan *why are we not consulted, why are we not*, mungkin ada sebab yang saya kata tadi hak-hak tertentu itu termaktub dalam Perlembagaan kita. Hak untuk dirunding dan untuk diminta pandangan mungkin ada sebabnya *our four fathers* dulu yang mereka kan Perlembagaan Persekutuan ini.

Tuan Yang di-Pertua: Tadi Yang Berhormat guna perkataan prerogatif, kemudian berikutnya Yang Berhormat tekankan istilah hak, saya rujuk kepada kamus, kamus kata prerogatif itu, *right* pun boleh, *privilege* pun boleh, adakah ia nya hak atau keistimewaan atau yang di tengah-tengah

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Tuan Yang di-Pertua, prerogatif seperti yang saya katakan tadi hendaklah dilihat dari semua sudut perlembagaan itu sendiri.

■1230

Kalau kita ambil daripada kamus sahaja kita boleh jadi *mislead*, dengan izin, tidak mencukupi. Prerogatif, kalau saya ambil kira ialah hak yang tidak boleh dipertikaikan.

Tuan Yang di-Pertua: *Which is rights, which means prerogative is equivalent to rights.*

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Yes, *the rights* yang tidak boleh dipertikaikan. Sekiranya saya ambil kira mana-mana Perdana Menteri yang terdahulu ataupun sekarang yang telah melantik hakim-hakim, prerogatifnya tidak boleh dipersoalkan. Kita harus memberi dia satu *honour* yang setimpal dengan kedudukannya sebagai Perdana Menteri, yang mewakili seluruh negeri dan wilayah dalam Malaysia sebagai satu negara, mewakili semua bangsa. Perdana Menteri adalah di dalam kedudukan yang begitu istimewa, tetapi begitu bertanggungjawab untuk menasihati Yang di-Pertuan Agong. Maka prerogatif diberi kepadanya setimpal dengan *honour* dan tanggungjawab yang dia pikul. Jadi prerogatif yang saya berikan boleh dipersoalkan.

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah, kita boleh beralih kepada *point* yang lain.

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Jadi, itu yang berlainan pada haknya, Tuan Yang di-Pertua. Akan tetapi apabila di *entrench* di dalam Perlembagaan, maka Perlembagaan itu sendiri hendaklah dipandang sebagai *supreme law* dan harus ditangani di peringkat *supreme law* itu

sendiri. Jadi, saya rasa apa jua yang kita hendak buat dalam rang undang-undang ini akan terbatal *null and void* seperti mana *Article 4 Federal Constitution* ini, Tuan Yang di-Pertua. Catatlah.

Selain daripada itu mungkin tadi prerogatif-prerogatif, hak-hak yang tertentu yang termaktub tadi, kerana ada sebab tertentu. Mungkin dari Sabah dan Sarawak cita rasa politik, cita rasa sosialnya, cita rasa apa jua mungkin berlainan. Mungkin pandangan daripada ketua-ketua menteri yang saya sebut tadi perlu sangat diambil kira oleh Perdana Menteri sebelum Perdana Menteri menjalankan prerogatif ini. Itu yang ada pada undang-undang sebelum ini. Akan tetapi saya lihat akta ini hanya memindahkan prerogatif ini ke situ, tetapi Perdana Menteri masih juga dikehendaki menasihati Yang di-Pertuan Agong. Namun saya rasa *at best*, dengan izin, rang undang-undang ini ada satu *administrative arrangement*, kalau hendak dilaksanakanlah tetapi tidak mempunyai kuasa undang-undang. *That is not the power itself of the law* kerana ia bercanggah.

Walau apa pun, Tuan Yang di-Pertua, saya ambilah kata-kata saya ini sebagai satu permintaan untuk diperjelaskan. *We don't want nanti to be a party, to a law which can create the crisis*. Kita tidak mahu nanti seorang hakim dikatakan terbatal pelantikannya kerana undang-undang ini terbatal maka komplikasi berikutnya akan timbul. Jadi, sebagai orang yang bertanggungjawab juga, Ahli-ahli Yang Berhormat dalam Dewan ini saya rasa kita harus membawa apa yang patut kita bawa, kerana ini adalah tugas kita juga untuk memperbetulkan apa yang patut kita betulkan.

Jadi, dengan kata-kata sedemikian saya rasa sebagai ahli parti Barisan Nasional saya memang menyokong apa yang baik, tetapi saya mintalah penjelasan yang sebaik-baiknya daripada Yang Berhormat Menteri yang saya rasa arif tentang undang-undang dan sangat bertanggungjawab. Saya rasa penjelasan daripada beliau mungkin membawa kita kepada satu jawapan yang munasabah dan jalan yang terbaik untuk negara. Sekian, terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih, Dato' Haji Idris. Pulau Pinang, Sabah, Sarawak, Kedah...

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: *Bismillaahir Rahmaanir Rahiim*. Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Tuan Ir. Haji Zamri, minta maaf.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Saya bukan *lawyer*. Jadi, alhamdulillah. Saya mengucapkan terima kasih di atas peluang yang diberikan untuk sama-sama membincangkan tentang penubuhan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman yang sekali gus tujuan besarnya ialah mendukung kebebasan badan kehakiman. Badan kehakiman merupakan salah satu daripada tiga cabang utama dalam pemerintahan yang berteraskan sistem demokrasi berparlimen yang selalunya bebas daripada pengaruh dan campur tangan eksekutif. Demokrasinya saya tidak mahu bincang, apa yang disebut oleh polis satu dua hari ini.

Selain dilindungi kebebasannya badan kehakiman harus berwibawa serta tidak tergugat dari segi keyakinan rakyat terhadap kebebasan dan kewibawaannya. Kebebasan kehakiman sememangnya menjadi keperluan dan tuntutan semua, khususnya bagi saya daripada negeri yang agak miskin ini adalah dalam soal menegakkan keadilan bagi rakyat yang daif dan lemah ketika menghadapi salah guna kuasa dan keangkuhan pihak yang berkuasa.

Tidak dinafikan bahawa penubuhan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini adalah sebahagian daripada cadangan yang kita lihat terkandung dalam rumusan yang diberikan ataupun dikemukakan oleh Suruhanjaya Siasatan Video Klip Dato' VK Lingam, iaitu setelah terlalu besar kerosakan ke atas sistem kehakiman negara yang kita lihat dan dibuktikan melalui siasatan ke atas perbualan telefon tersebut. Jadi, rang undang-undang yang sebegini penting dikemukakan kepada Dewan kali ini, dikemukakan untuk bacaan kali kedua setelah mengambil masa hanya sekitar tiga minggu daripada bacaan pertama yang dibawa ke Dewan Rakyat itu.

Saya mengagumi *efficiency* dan juga kekuatan kerja yang ditunjukkan oleh pasukan yang menyediakan draf ini, kerana ia cukup cepat dan dapat sampai ke tangan kita untuk kita bincangkan pada kali ini.

Persoalannya, apakah...

Tuan Yang di-Pertua: Selepas melalui Dewan Rakyat, jangan lupa.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Ya?

Tuan Yang di-Pertua: Selepas melalui Dewan Rakyat - 222 orang Ahli.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Maksud saya sampai ke Dewan Negara untuk bacaan kali kedua ini selepas sekitar tiga minggu dibacakan di Dewan Rakyat dan telah diputuskan di sana. Jadi, hari ini sampai ke tangan kita dan sebab itu saya mengucapkan syabas di atas *efficiency* pasukan yang menyediakannya.

Tuan Yang di-Pertua, persoalannya ialah apakah tidak ada kebaikan kepada penubuhan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini, kalau hendak ditanya dan jawabnya ada. Jawapan saya juga ada kerana kelihatan apa yang disusun ini sedikit sebanyak lebih baik daripada sebelum ini hanya sekadar tersirat yang hanya boleh ditafsirkan. Namun ingatan saya selaku Ahli Dewan Negara ini, seperti apa yang diminta oleh Tuan Yang di-Pertua selalu, satu perbincangan yang jauh lebih baik, kita tidak seharusnya berpuas hati seolah-olah pindaan ini merangkumi dan menggalas seluruh harapan besar kita semua. Ia adalah langkah awal ataupun mengambil pinjam kenyataan Yang Berhormat Menteri tadi, adalah langkah pertama ke arah perubahan-perubahan yang menuju kepada kesempurnaan yang jauh lebih besar, yang menjadi harapan kita. Imej yang hendak dibawa kepada rakyat ialah kebebasan sistem kehakiman untuk melaksanakan proses keadilan untuk semua, iaitu satu imej bahawa kepentingan awam diwakili dengan sepatutnya. Malah untuk dilihat tidak lagi terletak secara langsung di bawah telunjuk Perdana Menteri.

Meneliti kepada pindaan yang dikemukakan di bawah hal yang dibawa kepada kita, penubuhan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini, ada beberapa nota ringkas ataupun noktah

daripada saya sebagai bukan pengamal undang-undang yang ingin saya berikan, yang kita rasa perlukan sedikit penjelasan lanjut daripada Yang Berhormat Menteri. Antaranya ialah apabila kita hendak lepaskan diri kita daripada kelihatan lebih bebas dalam pelantikan hakim ini, kita melihat kepada yang pentingnya adalah siapa yang akan terlibat sebagai Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini. Maka apabila kita teliti, seksyen 5 tentang Keanggotaan Suruhanjaya, (a), (b), (c), dan (d), empat orang yang di atas adalah orang yang sedang memegang jawatan yang sedia ada, (e) seorang hakim Mahkamah Persekutuan yang hendaklah dilantik oleh Perdana Menteri.

■1240

Kemudian kita melantik empat orang yang terkemuka yang bukanlah daripada pengamal undang-undang juga tetapi dari rakyat Malaysia juga dilantik oleh Perdana Menteri. Jadi secara sekali gus kelihatannya di sini masih disebut dengan jelas dan tentulah kita pun tidak harap ia dilantik daripada langit, turun begitu sahaja. Oleh sebab Perdana Menteri adalah orang yang patutnya dan seharusnya mempunyai sedikit kuasa ataupun mempunyai kuasa yang sepatutnya boleh dipergunakan untuk kebaikan dan kepentingan umum. Itu dari segi keanggotaan.

Kemudian disambung selepas keanggotaan ialah mereka akan dibayar sedikit elaun. Jadi suruhanjaya ini akan dibayar elaun. Di sini dengan ringkasnya disebut elaun yang ditentukan oleh Perdana Menteri. Sekali lagi kelebihan yang ada kepada Perdana Menteri. Disambung pula kepada fasal 9 tentang pembatalan pelantikan. Sekali lagi pada bila-bila masa boleh dibatalkan pelantikan ini tanpa memberikan apa-apa sebab bagi pembatalan itu oleh Perdana Menteri.

Jadi saya sebutkan di sini ialah untuk sebagai kita melihat kerana saya juga mengakui ianya bukan sesuatu perkara yang sempurna dan kita juga menuju kepada kesempurnaan ialah usaha yang terbaik yang kita bawa. Bahagian yang berikutnya yang ke-15 tentang terma yang digunakan, kesalahan perbuatan dan prosiding. Yang ini terma yang diletakkan di sini saya rasakan terlalu besar diberikan kepada suruhanjaya ini di mana tiada perbuatan yang dilakukan di bawah akta ini boleh dipersoalkan atas apa sahaja alasan walaupun diletakkan (a), (b), (c). Sebenarnya (a), (b), (c) ini telah merangkumi semua, khususnya bahagian (b) itu iaitu jika pun suruhanjaya ini melanggar peraturan ataupun peruntukan seksyen 11 yang menyatakan penzahiran kepentingan.

Maknanya suruhanjaya ini kalau pun bertindak di atas kepentingan pun, tidak boleh dipersoalkan. Jadi saya rasa tidak perlu ada seksyen 11 tadi yang meletakkan supaya kepentingan-kepentingan ini diketepikan, akhirnya 15(b) meletakkan mereka ini tidak boleh dipersoalkan walaupun melanggar kaitan kepentingan di bawah seksyen 11.

Kemudian (c) juga tidak juga kurang penting ialah mereka juga tidak boleh dipersoalkan tentang kecacatan dan ketidakteraturan dalam hal-hal yang mereka terlibat ini kerana tidak boleh dipersoalkan. Sedangkan fungsi dan kuasa suruhanjaya di bawah seksyen 21 itu cukup besar, diletakkan apa yang mereka perlu lakukan sebagai satu jawatankuasa yang akan seterusnya memberikan cadangan kepada Perdana Menteri supaya Perdana Menteri ada cukup pilihan untuk dibawa kepada Yang di-Pertuan Agong. Akan tetapi suruhanjaya ini kelihatannya tidak boleh

dipersoalkan dan boleh bertindak dalam hal-hal yang boleh keluar pun daripada seksyen 11 yang menjadikan suruhanjaya ini lebih berwibawa...

Tuan Yang di-Pertua: Boleh saya ganggu sebentar?

Tuan Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Boleh.

Tuan Yang di-Pertua: Dalam konsep *nation state* yang berdaulat, *the sovereign nation state* ada *Head of State*, ada *Head of Government* dan sudah tentu kita pun sama-sama faham bahawa Perdana Menteri itu ialah *Head of Government*. Jadi takkanlah itu terlalu banyak kuasa hendak diberi kepada beliau. Jangan sebut Perdana Menteri, sebut *Head of Government*.

Tuan Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. Memang saya sebutkan ini saya hendak *highlight* kan tentang bagaimana kuasa ataupun tanggungjawab amanah ini kita letakkan kepada Perdana Menteri ataupun *Head of Government* sebagai sebuah kerajaan yang *from the people by the people*. Nanti saya sedikit lagi saya akan sentuh kerana kita hendak tunjukkan di situ memang perlu ada tetapi boleh jadi baik dan boleh jadi sebaliknya.

Jadi tentang akta-akta yang saya sebutkan tadi, selepas pelaksanaan prosiding, saya juga ingin sentuhkan sedikit tentang fasal 23 iaitu kriteria pemilihan. Dalam kriteria pemilihan yang disebut di sini ialah satu kriteria yang bagi saya inilah yang kita hendak dan kita tunggu-tunggu dan perlu dilaksanakan oleh Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini.

Kriteria (1), (2), (3) dan (4) ini yang dipecahkan dua kepada (a) sehingga (e) ini sekiranya mampu dilaksanakan kelihatan cukup memberangsangkan dan boleh menaikkan sedikit imej kehakiman negara. Khususnya saya ingin *highlight* kan tentang Fasal 23(3) yang disebut itu, apabila calon hakim yang mereka hendak pertimbangkan itu mestilah bukan – kalau hakim itu masih ada kes yang beliau belum selesaikan, tiga sahaja penghakiman yang boleh diselesaikan, mereka sudah hilang kelayakan.

Maknanya hakim-hakim yang tidak buat kerja, yang tidak melaksanakan tugas dengan efisien dan kredibiliti, tidak akan dipertimbangkan oleh suruhanjaya ini. Begitu juga dalam memilih calon yang disebut dalam kes ini juga, bahagian yang (4) juga cukup baik kerana ianya di sana, anggota suruhanjaya itu sendiri pun tidak layak dipertimbangkan. Bukan sahaja ketika dia memegang jawatan tersebut tetapi selama tempoh dua tahun selepas berhenti pelantikannya sebagai anggota suruhanjaya. Itulah perkara-perkara yang di *detail* kan dengan baik tetapi sekali lagilah di *detail* kan di sini dengan baik kalau dilaksanakan menjadi baik, kalau tidak dilaksanakan juga tidak akan dipersoalkan kerana juga di *cover* oleh satu peruntukan yang ada di sini.

Jadi proses pembaikan sistem yang kita perbincangkan masih bergantung kepada niat murni dan hasrat baik seorang Ketua Kerajaan ataupun Perdana Menteri. Ertinya apabila Perdana Menteri berjiwa murni, negara akan menjadi lebih murni dan harmoni dan begitulah juga sebaliknya. Jadi negara perlukan lebih daripada sekadar nawaitu baik Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Malaysia perlukan pelaksanaan niat juga tidak secara langsung menyebabkan kewibawaan Perdana Menteri yang dilantik oleh rakyat tercalar dan diragui.

Jadi kerajaan dan negara Malaysia adalah dilantik dengan izin, *from the people by the people* ini, insya-Allah jika dilaksanakan kuasa itu asalnya datang daripada rakyat walaupun diberikan hak yang besar kepada Perdana Menteri dan juga Yang Berhormat Menteri yang menguruskan urusan ini. Jadi kita harapkan *from the people by the people* ini adalah daripada rakyat dan bagi tujuan rakyat, *by*, “b-y”....

Datuk Haji Roslan bin Awang Chik: Minta laluan.

Tuan Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Ya.

Datuk Haji Roslan bin Awang Chik: Tuan Yang di-Pertua, saya tertarik dengan mengatakan bahawa di atas niat yang baik. Macam mana kita hendak tahu seseorang itu niat yang baik? Adakah Perdana Menteri sekarang ini dengan sejarah yang ada ataupun Perdana Menteri yang lepas-lepas ini dengan sejarah yang ada ataupun sebelum kemerdekaan dengan sejarah yang ada; bahawa niat mereka ini baik kah tidak dengan hasil yang terdapat atas bumi kita ini, adakah niat dia itu baik ataupun tidak. Kalau tidak baik, adakah kita sampai ke tahap yang kita ada sekarang? Kalau tidak baik, macam mana jadinya? Adakah tidak baik itu kerana kita sampai kepada tahap yang ada sekarang, sebab membaca niat ini kita tidak tahu. Apa pendapat Yang Berhormat?

Tuan Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Terima kasih kepada Datuk Roslan. Itu yang saya sebutkan tadi, negara kita tidaklah perlu hanya sekadar nawaitu baik dibawa ke sana sini, kita pun boleh bercerita, kita canangkan, kita masukkan di muka depan akhbar sebagai niat yang baik tetapi kita perlukan gerak kerja yang baik. Bagi saya, kita sebagai Ahli Dewan Negara ini kita boleh melupakan apa yang telah lepas. Kita boleh bergerak ke hadapan dan sekiranya kita masih mengungkit yang di belakang, tidak akan ke mana.

Oleh kerana itulah kita melihat berlakunya kepincangan dalam sistem kehakiman, keluarnya langkah pertama, saya pegang sebagai langkah pertama seperti yang disebut oleh Yang Berhormat Menteri..., Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman adalah untuk ke arah kebaikan ke hadapan. Sebab itu saya hendak ingatkan besar mana pun kuasa yang ada pada Perdana Menteri, ianya adalah *from the people by the people*, dengan izin. Saya sebut sekali lagi kerana kita tidak mahu dibawa dengan mudah, *from the people by the people* itu, *by* daripada “b-y”, menjadi “b-u-y”. Sekiranya *from the people, buy the people* yang “b-u-y”, kerajaan boleh membeli rakyat. Akhirnya mereka akan mudah mempergunakan kuasa yang mereka bawa itu.

Justeru itu saya mengingatkan diri saya dan Yang Berhormat-Yang Berhormat semua, khususnya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri agar amanah yang diberikan, harapan yang dipertanggungjawabkan perlulah dipegang dan ditunaikan dengan sesempurnanya mengikut maksimum tahap kemampuan kita. Oleh kerana akhirnya kehidupan kita yang singkat di bumi yang sementara ini, segala amanah dan tanggungjawab yang dipikulkan kepada kita semua kita harus tunaikan dengan sebaik mungkin. Jadi dengan itu, sekian terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua dengan ruang yang diberikan.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Dato' Daljit.

■ 1250

Dato' Daljit Singh Dalliwal: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kerana membenarkan saya peluang mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Pelantikan Kehakiman 2008. Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyumbangkan pandangan-pandangan saya dan kajian saya yang saya buat. Rang undang-undang ini adalah sangat penting untuk mengenakan dan memberikan kepercayaan kepada semua pihak tempatan dan antarabangsa mengenai sistem kehakiman di negara kita. Ini adalah sangat penting untuk pembangunan negara kita. Orang ramai termasuk industri-industri perniagaan tidak akan melabur di negara kita jika tidak percaya dengan sistem keadilan di negara kita dan untuk adakan satu sistem keadilan yang cekap, bersih, efektif, amanah dan bertanggungjawab. Ia sudah semestinya bermula dengan pelantikan kehakiman.

Sudah sampai masa pelantikan kehakiman dibuat secara telus dan terbuka. Dengan izin, *past experiences brought damage to our judiciary internationally*. Tuan Yang di-Pertua, saya telah mengkaji dan menghalusi kandungan Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008 dan saya dapati ini adalah prosedur tambahan kepada prosedur pelantikan kehakiman yang ada dalam Perkara 122B Perlembagaan Persekutuan.

Oleh itu, tidak ada percanggahan rang undang-undang ini dengan Perlembagaan dan saya setuju sangat dengan prosedur tambahan kepada perkara 122B yang hanya akan membawa kebaikan. Tuan Yang di-Pertua, dengan prosedur baru yang dicadangkan melalui rang undang-undang ini, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, dengan izin, *head of the government* akan menerima pencalonan nama-nama hakim Mahkamah Tinggi, Mahkamah Rayuan, Mahkamah Persekutuan, Ketua Hakim Negara, Presiden Mahkamah Rayuan, Hakim Besar Malaya dan Hakim Besar Sabah dan Sarawak dari sebuah jawatankuasa yang ditubuhkan di bawah Fasal 5. Baik atau buruk pencalonan nama-nama hakim pada masa hadapan sudah tentu akan bergantung pada Ahli-ahli Jawatankuasa fasal 5. Senarai ahli-ahli jawatankuasa, di antaranya empat orang terkemuka, dengan izin, *eminent persons* hendaklah dilantik oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, dengan izin, *head of government*. Saya ingin menekankan bahawa pelantikan empat orang terkemuka ini hendaklah dijalankan dengan secara bertanggungjawab dan profesional.

Tuan Yang di-Pertua: Bermakna kalau lihat dari sudut pandangan Senator dari Sabah dan Sarawak tadi, boleh merupakan percanggahan tetapi melihat pada sudut pandangan Yang Berhormat ianya tambahan kepada prosedur. Satu percanggahan prosedur, satu *procedural enhancement*.

Dato' Daljit Singh Dalliwal: Yes. Tuan Yang di-Pertua, saya sedia maklumkan tentang kelayakan orang boleh dilantik sebagai seorang Hakim Mahkamah Tinggi. Ini diperuntukkan dalam Perkara 123, Perlembagaan Persekutuan. Menurut Perkara 123, seorang layak dilantik sebagai hakim mana-mana Mahkamah Tinggi, dia adalah seorang warganegara telah bagi tempoh 10 tahun

sebelum pelantikan menjadi peguam bela bagi mahkamah itu atau mana-mana satu daripada mahkamah itu atau menjadi anggota perkhidmatan kehakiman dan perundangan Persekutuan. Tuan Yang di-Pertua, saya telah membuat kajian mengenai Hakim Mahkamah Tinggi, Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Persekutuan di seluruh negara kita dalam masa yang tiga minggu diberi kepada saya setelah rang undang-undang ini telah di bincang di rumah yang mulia Dewan Rakyat. Pecahan hakim-hakim adalah seperti berikut:

1. Hakim Mahkamah Tinggi	48
2. Hakim Mahkamah Rayuan	20
3. Hakim Mahkamah Persekutuan	5
4. Pesuruhjaya Kehakiman	22
JUMLAH	95

Tuan Yang di-Pertua, dengan itu saya minta dan menyeru pelantikan hakim-hakim Mahkamah Tinggi yang akan datang selepas hujah-hujah rang undang-undang baru ini, sebagai negara yang bermasyarakat berbilang bangsa biarlah pelantikan Hakim-hakim Mahkamah Tinggi ini dilantik dari semua bilangan kaum, ada calon yang sesuai dan berkecukupan. Contoh dari kaum minoriti dari Sarawak, Sabah dan dari kaum minoriti di Semenanjung Malaysia, dengan izin, *as long as they meet the selection criteria*, 23. Ini adalah untuk dapatkan dan mencerminkan keseimbangan pelbagai kaum dan bangsa di negara yang kita cintai. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua dengan hujah-hujah dan permintaan itu saya menyokong Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Datuk Abdul Rahman.

12.57 tgh.

Datuk Abdul Rahman bin Bakar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya melihat Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008 ini yang dibentangkan di Dewan Rakyat dan hari ini di Dewan Negara, merupakan langkah yang bijak dan juga langkah awal daripada kerajaan untuk mengembalikan kepercayaan umum terhadap cara dan juga kaedah pemilihan hakim-hakim mahkamah atasan. Tahniah dan syabas saya ucapkan.

Sudah tentulah pihak kerajaan mempunyai banyak alasan yang boleh diterima oleh umum kenapa Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008 ini dibentangkan. Dahulu, dan juga kini kita melihat banyak masalah yang berlaku dan perlu diselesaikan. Apa yang berlaku itu menimbulkan krisis keyakinan dan juga krisis integriti di kalangan awam ataupun rakyat negara ini. Malah perkara yang berlaku itu bukan sahaja menimbulkan rasa tertanya-tanya di kalangan rakyat negara ini malah di luar negara juga. Saya mengambil sedikit sebanyak contoh yang boleh kita lihat di mana umpamanya krisis pemberhentian hakim ataupun pemecatan hakim Tun Haji Mohamed Salleh bin Abas pada tahun 1998 dan juga dua hakim yang lain. Tan Sri Wan Sulaiman

Pawan Teh dan juga Datuk George Edward Seah Kim Seng. Semuanya itu telah berlalu kira-kira 20 tahun dahulu. Tetapi kita dikejutkan dengan ganti rugi baru-baru ini yang melebihi 10 juta. Kita sedar bahawa Tan Sri Wan Sulaiman Pawan Teh dan juga Datuk George Edward Seah Kim Seng dibayar pencen sepenuhnya. Jadi itu salah satu contoh yang ketara yang memperlihatkan adanya tanggapan yang kadangkala negatif dan bukan-bukan dan tidak mampu perkara ini berterusan. Kita juga melihat bagaimana pada...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat masa cukup. Yang Berhormat boleh sambung bila Dewan bersidang semula sebelah petang. Ahli-ahli Yang Berhormat Mesyuarat ditangguhkan sekarang. Dewan bersidang semula pada pukul 2.30 petang.

Mesyuarat ditangguhkan pada pukul 1.00 petang.

■1430

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Timbalan Yang di-Pertua ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Timbalan Yang di-Pertua: Dipersilakan Yang Berhormat Datuk Abdul Rahman bin Bakar untuk sambung ucapan.

2.32 ptg.

Datuk Abdul Rahman bin Bakar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin beri sebab yang kedua perlunya Rang Undang-undang Suruhanjaya Kehakiman ini disokong. Kedua, kita melihat penghakiman secara bertulis banyak tidak dapat diselesaikan dan sebagaimana disebut sebagai satu contoh oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, terdapat 27 kes penghakiman bertulis yang tidak diselesaikan semenjak sepuluh tahun dahulu. Ini belum kita bicarakan soal dua tahun, tiga tahun ataupun kurang daripada sepuluh tahun. Terdapat juga tanggapan-tanggapan ataupun cerita-cerita yang salah mengenai penghakiman bertulis yang lambat. Ini menjejaskan integriti badan kehakiman itu sendiri. Juga disebut terdapat kes-kes di mana sepatutnya hakim yang menulis ataupun membuat penghakiman, tetapi orang lain yang tidak menjadi hakim menulis seperti diberitakan atau diceritakan oleh Datuk Lingam yang menulis penghakiman itu. Kemudian dibaca oleh Datuk Fairuz, Ketua Hakim Negara ketika itu.

Jadi soal-soal begini menimbulkan pelbagai andaian dan tanggapan yang salah dan juga tidak telus. Begitu juga pelantikan Ketua Hakim Negara dipertikaikan, keputusan yang diputuskan oleh Hakim Datuk Agustin Paul dalam membicarakan kes Datuk Seri Anwar Ibrahim juga dikatakan mempunyai kepentingan politik. Saya tidak mahu membicarakan soal benar ataupun tidak. Akan tetapi apa yang saya hendak tekankan di sini bahawa Badan Kehakiman ketika itu kelihatan lemah dan juga dipertikaikan tentang integritinya. Sebab itu saya yakin dan percaya bahawa krisis-krisis ataupun isu-isu dalam badan kehakiman itu, dengan adanya suatu bentuk pembaharuan iaitu Rang Undang-undang Suruhanjaya Kehakiman ini dapat membetulkan banyak kesilapan dan juga memberikan bukan saja sinar baru, tetapi kepercayaan. Baik kepada rakyat Malaysia sendiri mahupun kepada orang luar.

Tadi Yang Berhormat Menteri telah menyatakan kepada kita bahawa integriti Badan Kehakiman ini sangat perlu kerana ia merupakan tunjang kepada kepercayaan rakyat dan juga orang luar daripada negara ini dan juga merupakan satu tunjang keyakinan orang kepada Kerajaan Malaysia. Baiklah.

Saya ingin menghalusi Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008 ini. Yang pertama keanggotaan suruhanjaya disebut dalam fasal 5(1) bahawa anggotanya terdiri daripada (a), (b), (c), (d), (e) dan (f) yang terdiri daripada Ketua Hakim Negara Mahkamah Persekutuan yang hendaklah menjadi pengerusi, Hakim Mahkamah Rayuan, Hakim Besar Mahkamah Tinggi Malaya, Hakim Besar Mahkamah Tinggi di Sabah dan Sarawak, seorang Hakim Mahkamah Persekutuan yang hendaklah dilantik oleh Perdana Menteri dan empat orang yang terkemuka. Banyak orang mempertikaikan tentang perlunya mendapat sokongan daripada ketua menteri sama ada di Sabah dan juga di Sarawak.

Saya fikir dengan memasukkan Hakim Besar Mahkamah Tinggi di Sabah dan Sarawak, pertikaian ataupun keraguan itu tidak perlu kita persoal dan pertikai kerana jelas anggota suruhanjaya terdiri daripada Hakim Besar Mahkamah Tinggi Sabah dan juga Sarawak. Akan tetapi, saya ingin menyentuh supaya suruhanjaya ini tidak kelihatan 100% dibolot anggotanya oleh mereka yang dikatakan hakim. Oleh itu, saya ingin mencadangkan selain daripada lima yang disebutkan dan empat orang yang terkemuka yang dilantik oleh Perdana Menteri yang terdiri daripada Majlis Peguam Malaysia, Persatuan Undang-undang Negeri Sabah, Persatuan Peguam Bela Sarawak, Peguam Negara Persekutuan, Peguam Besar Perkhidmatan Perundangan Negeri atau mana-mana badan berkaitan yang lain.

Di sini saya ingin mencadangkan supaya ditambah lagi dua anggota. Seorang daripada ahli akademik yang sifatnya terlibat dalam proses perundangan seperti pensyarah daripada universiti ataupun orang-orang yang mempunyai kelulusan akademik. Yang keduanya boleh dipilih Ketua Setiausaha Negara selaku mewakili sektor awam. Kedua-dua pelantikan ini memperlihatkan kepada kita bahawa suruhanjaya ini tidak menjuruskan atau dibolot oleh kumpulan hakim itu sendiri. Sebab itu saya sangat bersetuju kalau dikatakan bahawa anggota suruhanjaya ini mestilah melampaui batas sempadan sama ada bangsanya seperti mana Yang Berhormat kita berucap tadi, sama ada wilayahnya tetapi juga saya ingin menekankan lagi melampaui sempadan supaya tidak dibolot oleh pihak-pihak hakim sahaja.

Saya minta supaya suruhanjaya ini ditambah lagi dua daripada sembilan menjadi sebelas dan cukup cantik supaya ia tidak menjadi genap. Menjadi ganjil untuk memudahkan pengundian bila kita hendak lakukan. Tadi dipertikaikan juga bahawa apakah kuorum ini akan cukup kalau kita minta tujuh daripada sembilan.

■ 1440

Saya fikir ingin mengekalkan tujuh kuorum itu tetapi dengan syarat menambahkan anggota itu menjadi 11. Perkara kedua yang saya hendak sebut dalam Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman

ini bahagian dua, iaitu tempoh jawatan. Tempoh jawatan yang dicadangkan dalam rang undang-undang ini ialah selama dua penggal tetapi saya ingin mencadangkan bahawa boleh ditambahkan lagi satu tahun selepas tamat satu penggal, mana-mana anggota yang difikirkan terlalu hebat, terlalu berwibawa ataupun terlalu berkebolehan bukan saja memberi makna untuk memberi penghormatan kepada orang tertentu yang pernah menjadi anggota suruhanjaya.

Kita sedar bahawa orang-orang yang bijak pandai itu akan dapat memperkukuhkan lagi integriti dan juga kedudukan suruhanjaya yang ada. Saya juga ingin menyentuh tentang elaun anggota suruhanjaya yang hendaklah dibayar apa-apa elaun yang ditentukan oleh Perdana Menteri seperti di halaman 6 itu, tetapi saya ingin menjelaskan serta meminta supaya ditentukan jenis-jenis elaun ataupun perkara-perkara yang berkaitan dengan gaji dan juga imbuhan-imbuhan serta insentif yang lain.

Perkara ini boleh ditentukan dalam suruhanjaya itu nanti. Saya juga ingin menyentuh tentang pembatalan pelantikan dan peletakan jawatan fasal 9(1) iaitu pada bila-bila masa dibatalkan oleh Perdana Menteri tanpa memberi apa-apa sebab bagi pembatalan itu. saya fikir perkataan ini terlalu keras, tidak hikmah dan juga tidak bijaksana.

Untuk kita membatalkan apa-apa pelantikan, rasionalnya, sesuainya, mestilah diberikan sebab musababnya. Kalau kita berhentikan seseorang itu tanpa alasan yang kukuh, bukan sahaja menyebabkan mereka yang dilucutkan itu tertanya-tanya tetapi orang akan memberikan satu pandangan ataupun implikasi yang negatif kepada Perdana Menteri, seolah-olah Perdana Menteri itu rakus, seolah-olah Perdana Menteri itu kuku besi, seolah-olah Perdana Menteri itu tidak bijak, seolah-olah Perdana Menteri itu tidak adil.

Bagi menyingkirkan perkara-perkara dan pandangan-pandangan begini, eloklah diberikan sebab-sebab yang munasabah bagi menyatakan serta menjelaskan apa-apa juga pembatalan ataupun pengguguran itu mestilah bersifat rasional dan boleh diterima. Saya tidak nampak kenapa sebab musabab itu tidak dimasukkan dalam fasal 9 ataupun (1) sendiri. selain daripada itu pada pengosongan jawatan, 10(1), saya melihat jawatan seorang anggota suruhanjaya hendaklah menjadi kosong jika, (a) Dia mati.

Akan tetapi saya ingin meminta penjelasan bahawa perlu diganti dia mati itu berapa lama, dalam tempoh 14 hari dia mati kah, sebulan dia mati kah, 40 hari dia mati kah, mestilah ada satu bentuk penjelasan yang kukuh dan juga tidak menimbulkan banyak masalah. Kalau kita tentukan bila kita hendak lantik daripada tarikh yang mati itu mungkin akan terlalu cepat, mungkin terlalu lambat dan ini boleh menjejaskan kepada kedudukan suruhanjaya itu kalau suruhanjaya itu sendiri memerlukan kuorum.

Begitu juga dalam 10(3) iaitu apa-apa kesalahan lain yang boleh dihukum dengan pemenjaraan sama ada pemenjaraan sahaja atau sebagai tambahan kepada (1) kepada atau sebagai ganti denda selama lebih daripada dua tahun. Saya fikir dua tahun ini masanya terlalu panjang, elok dipendekkan menjadi satu tahun sahaja. Jadi kalau mereka yang bersalah dua tahun

ke atas, maka barulah dikenakan satu tindakan. Bagaimana kes-kes yang berlaku sekarang ini. Ada orang dipenjarakan selama satu hari, ada juga yang dipenjarakan selama dua hari tetapi dia tidak boleh memegang jawatan, apa hebat, apa rasionalnya mereka yang lebih dua tahun dan soal pindaan undang-undang ini maka diberi tempat. Bagi saya kurang rasional dan perlu dipendekkan menjadi satu tahun.

Selain daripada itu juga saya ingin menekankan tentang keesahan perbuatan dan prosiding fasal 15 (b), terdapat pelanggaran peruntukan, tiada perbuatan dilakukan atau prosiding yang diambil di bawah akta ini boleh dipersoalkan atas alasan (d), terdapat pelanggaran peruntukan seksyen 11 oleh mana-mana suruhanjaya atau (c),

Bagi saya seksyen 15(b) ini, saya bersetuju dengan pendapat Senator kita tadi iaitu dia bercanggah dengan apa yang terdapat dalam seksyen 11. Oleh itu kalau sudah bercanggah sehingga tidak boleh dipersoalkan, lebih baik gugurkan sahaja seksyen 11 itu sendiri. Kalau tidak mahu gugurkan maka tidak boleh dimasukkan bahagian (b) ini sebagai bercanggah dengan 15.

Selain daripada itu saya juga hendak minta supaya perkara 17, iaitu tiap-tiap anggota suruhanjaya hendaklah menumpukan masa kepada urusan suruhanjaya sebagaimana yang perlu untuk menunaikan kewajipannya dengan berkesan. Saya hendak minta penjelasan, apakah anggota suruhanjaya ini tidak boleh berniaga, tidak boleh buat kerja lain ataupun mesti 100% ditumpukan kepada kerja sebagai anggota suruhanjaya.

Sekiranya mereka ini melanggar peraturan 17 ini, apakah mereka akan dikenakan hukuman seperti pecat, gantung dan sebagainya. Jadi pada fikiran saya seksyen 17 itu mestilah diikuti dengan penjelasan yang lebih lanjut sekiranya mereka itu melanggar apa yang telah diaturkan oleh seksyen 17 itu sendiri.

Saya juga ingin melihat serta bertanya tentang jawatankuasa pada seksyen 18 (1) iaitu suruhanjaya boleh menubuhkan apa-apa jawatankuasa sebagaimana yang difikirkan patut untuk membantunya dalam pelaksanaan fungsinya. Dalam soal ini saya cukup yakin dan percaya bahawa anggota suruhanjaya ini mempunyai kaliber, kekuatan, pengalaman, keilmuan dalam menubuh jawatankuasa-jawatankuasa itu nanti.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya mencadangkan di sini beberapa jawatankuasa yang saya fikir ada perkembangan kehakiman di negara ini sekarang ini perlu berbuat demikian. Pertama, elok ditubuhkan satu jawatankuasa semakan tangga gaji mengenai dengan kedudukan anggota perkhidmatan perundangan dan kehakiman. Saya dengar banyak sungutan diterima daripada hakim ataupun pegawai-pegawai yang terlibat dengan mahkamah bahawa tangga gaji mereka itu tidak setimpal dengan apa yang mereka usahakan, dengan apa tugas yang mereka jalankan terkini.

Sebab itu apabila membentuk jawatankuasa ini, suatu jawatankuasa ataupun biro semakan tangga gaji perlu dibuat supaya daya saing, kerja kuat sebagai satu insentif dapat diteruskan dan

dilaksanakan. Kedua, saya juga ingin melihat supaya sebuah jawatankuasa kes-kes tertunggak di Mahkamah Tinggi dan juga rendah diwujudkan.

Kes-kes tertunggak di mahkamah-mahkamah hari ini, begitu banyak sekali. Saya ingin membuktikan apa yang saya cakap ini merujuk kepada *Berita Harian* yang ditulis pada 4 Oktober 2006. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon izin, jumlah kes tertunggak di mahkamah negara ini memerlukan masa dan tenaga untuk menyelesaikannya. Sehingga September tahun lalu, ada 308,953 kes sivil dan 422,836 kes jenayah yang tertunggak.

Bagi kes sivil Mahkamah Persekutuan mencatat 252 kes tertunggak, Mahkamah Rayuan - 7157, Mahkamah Tinggi - 71,912, Mahkamah Seksyen - 98156 dan Mahkamah Majistret - 130,876.

■1450

Bagi kes jenayah pula Mahkamah Persekutuan mencatat 121 kes tertunggak, Mahkamah Rayuan - 534, Mahkamah Tinggi - 4,098, Mahkamah Seksyen - 6,762 dan Mahkamah Majistret - 411,321.

Figure itu yang saya petik pada tahun 2006. Saya fikir dengan keadaan dan suasana sekarang, jumlah kes-kes ini terus bertambah dan meningkat sama ada di Mahkamah-mahkamah Rayuan, Mahkamah Tinggi ataupun Mahkamah Seksyen. Oleh hal yang demikian saya ingin menyatakan serta menjelaskan bahawa sebuah jawatankuasa untuk menangani kes-kes tertunggak perlu dibuat dan ditubuhkan. Saya juga ingin menyatakan di sini bahawa hakim, sebagaimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat Dato' Daljit Singh tadi, 95, tetapi saya terima kes itu sebanyak 99. Saya fikir angka yang saya baca dengan nisbah hakim yang ada begitu teruk sekali. Pernah ada satu kes di mana mengikut Tan Sri Zaki pada *statement* 31.08.08, seorang hakim Mahkamah Tinggi di Shah Alam terpaksa mengendalikan 5,000 kes sivil yang tertunggak.

Oleh sebab itu, dalam soal ini saya ingin menyarankan bukan sahaja jawatankuasa ini menguruskan kes-kes tertunggak di Mahkamah Tinggi ataupun Rendah tetapi menyegerakan supaya hakim-hakim dapat ditambah seberapa banyak. Pada tahun lepas, saya difahamkan ditambah seramai 23 orang hakim tetapi sudah tentulah dengan ratusan ribu kes-kes yang ada ini tidak dapat diselesaikan. Ini juga akan mencacatkan integriti dan keupayaan badan kehakiman itu sendiri. Kalau ditukarkan ataupun dibentuk daripada badan kehakiman kepada suruhanjaya kehakiman, sekiranya kes-kes ini begitu banyak terus meningkat, hakimnya sedikit, maka ia juga tidak memberi makna dan kesan kepada suruhanjaya badan kehakiman.

Oleh sebab itu saya merayu, saya minta supaya SPA menjadikan ketidakcukupan hakim ini sebagai agenda penting, agenda utama. Saya dulu juga pernah mencadangkan di Dewan Rakyat iaitu kita perlu juga satu lagi mahkamah iaitu mahkamah untuk menangani beberapa kes yang agak banyak dan tidak dicampurkan dengan kes-kes sivil yang ada seperti mahkamah dadah. Kita tahu mereka yang terlibat dengan dadah ini hampir lebih kurang 300,000 dan kes-kes dadah ini begitu banyak dan perlu dilihat suatu bentuk mahkamah. Kalau Mahkamah Perusahaan diadakan khusus

untuk menangani masalah-masalah pemberhentian, pertikaian pengurusan, pertikaian pekerja antara pekerja dengan majikan, maka tidak salah kita menubuhkan mahkamah dadah bagi menyelesaikan masalah-masalah kes dadah yang begitu banyak dan besar. Boleh dikatakan hari ini kes-kes yang mewarnai soal-soal bidang kehakiman dalam negara kita dipenuhi dengan kes-kes dadah sama ada pengedar dadah, penyeludup dadah, penghisap dadah ataupun apa-apa juga pembuat dadah dan sebagainya.

Biro ketiga yang saya syorkan dalam jawatankuasa ini iaitu untuk menambahbaikkan iaitu memodenkan dari segi kehakiman. Hendaklah diadakan unsur-unsur yang lebih moden umpamanya penggunaan IT ataupun penggunaan sistem makluman kepada orang ramai di mana orang ramai boleh layari kes-kes itu secara *online*, tidak lagi terhegeh-hegeh, pergi ke mahkamah minta fail itu, minta fail ini. Sesetengahnya itu terpaksa tidur di mahkamah, lelap di situ tiga, empat jam hendak cari kes-kes mereka. Jadi, ini sudah ketinggalan atau *outdated already*. Perkara ini kita mesti modenkan dengan perkembangan semasa negara kita sendiri supaya mahkamah itu dilihat bukan dalam bentuk tradisional tetapi boleh diakses laman webnya dan juga hal-hal yang berkaitan dengan kes-kes mereka, sahabat-sahabat mereka ataupun rakan taulan mereka menerusi IT. Ini saya fikir mustahak dan penting sekali.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh pada perkara 23(1) iaitu calon yang layak bagi pemilihan jika dia memenuhi kehendak di bawah Perkara 123 Perlembagaan Persekutuan iaitu menyentuh perkara 2 di mana calon disebut sebagai mempunyai penuh integriti; saya setuju, *confidence*; saya setuju dan berpengalaman. Pengalaman ini bagi saya cukup penting. Kalau dilantik untuk menjadi seorang hakim bagi Mahkamah Perusahaan memerlukan masa selama 10 tahun. Di sini pengalaman tidak disebutkan, apakah 20 tahun?

Saya ingin menyebutkan di sini, kalau hendak dirujuk ataupun diambil hendak pengalaman itu tidak usahlah pengalaman yang lama-lama sampai 10 tahun, 15 tahun atau 20 tahun kerana kita tidak cukup hakim. Pernah terjadi pada pelantikan Datuk Badariah yang berkehendakkan pengalaman selama 10 tahun tetapi dia tidak cukup pengalaman. Walaupun dia berpengalaman, berkebolehan dan layak tetapi oleh kerana tidak cukup tempoh 10 tahun, maka ia menjadi pertikaian dan akhirnya Dato' Badariah digugurkan sendiri. Oleh sebab itu saya ingin menyarankan 23(2)(a), pengalaman itu minta dikurangkan kerana kita tidak mempunyai hakim-hakim yang cukup dan juga hakim-hakim yang berwibawa.

Saya juga ingin menyentuh 23(2)(c) iaitu ketegasan, kebolehan membuat penghakiman tepat pada masanya dan kemahiran yang baik dalam pengurusan undang-undang. Ini merupakan satu cadangan yang begitu baik. Namun, saya ingin mengesyorkan supaya setiap hakim itu disimpan rekod kerjanya. Bukan Ahli Parlimen sahaja disimpan rekod kerjanya, bukan wakil rakyat sahaja disimpan rekod kerjanya tetapi rekod prestasi setiap ahli suruhanjaya ini perlu disemak. Semakan-semakan itu perlu dilakukan sekurang-kurangnya tiga bulan sekali. Ini bukan ertinya kita perlukan ketegasan, rajin, berkebolehan dan juga mempunyai ketepatan serta ketajaman fikiran

dalam menentukan urusan itu sahaja tetapi direkodkan kes-kes itu supaya apabila kita hendak buat rujukan ataupun hendak naikan pangkat, maka orang-orang sebegini tidak payahlah kita buat secara meneka-neka tetapi disemak berasaskan kepada rekod dan kemampuan hakim itu sendiri.

Saya juga hendak sentuh perkara 23(2)(e) iaitu kesihatan fizikal dan mental. Kita sebut kita hendakkan sihat fizikal, kita juga hendak sihat mental tetapi sihat yang bagaimana? Saya rasa perlu seseorang anggota suruhanjaya itu diperiksa setiap tahun sama ada dia *fit* dari segi fizikal atau mentalnya. Pemeriksaan dan pengiktirafan daripada pihak hospital mesti dibuat dan diterima. Kita tidak bolehlah kata dia nampak bagus sahaja nampaknya dan berpakaian cantik tetapi dia tidak mempunyai kekuatan fizikal, ada penyakit-penyakit lain yang dia sorok. Ini tidak boleh tetapi kena diperiksa dan diperakui oleh doktor yang bertaualiah. Barulah kita boleh katakan bahawa dia sihat kesihatan fizikalnya dan juga mentalnya baik.

Tuan Yang di-Pertua, saya dengan ini ingin membuat kesimpulan bahawa apa yang telah disebut ataupun yang diutarakan oleh Yang Berhormat Menteri tadi untuk mewujudkan satu rang undang-undang ini jelas sekali rang undang-undang ini ada merupakan satu undang-undang yang saya boleh membuat kesimpulan iaitu cara pelantikan hakim yang telus, cara pemilihan calon yang telus dan cara di mana orang ramai tidak boleh ataupun kalau boleh pun terlalu sedikit pertikaian perihal sama ada keputusan ataupun tatalaku hakim itu sendiri untuk dipertikaikan.

Saya juga menyimpul bahawa gesaan yang agak lama, bukan saya fikir 10 tahun tetapi bermula pada tahun 1988 seperti mana kes yang saya sebutkan tadi. Ini adalah merupakan memang masa yang begitu tepat dan sekali gus rang undang-undang ini akan mengembalikan integriti kehakiman yang dibuat dan tidak dapat dipertikaikan lagi tentang taraf rendah ataupun menurunnya badan kehakiman yang ada.

Oleh itu saya menyokong sepenuhnya rang undang-undang ini untuk diluluskan. Terima kasih.

■1500

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Silakan Puan Hajah Mumtaz dan selepas itu Datuk Akbar. Boleh saya tahu ada lagi Ahli-ahli Yang Berhormat lain yang bercadang hendak berbahas?

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua: Kalau boleh saya minta Ahli-ahli yang hendak berbahas supaya kalau perkara-perkara sudah dibangkit tadi tidak perlu diulangi lagi kerana saya bercadang untuk meminta Yang Berhormat Menteri memberi jawapan pada jam 3.30 petang, kerana kita ada empat lagi rang undang-undang yang perlu dibahaskan pada petang ini. Ya, silakan Puan Hajah Mumtaz.

3.01 ptg.

Puan Hajah Mumtaz bin Md. Naw: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana membenarkan saya untuk turut sama membahaskan Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008. Saya ingin mulakan dengan membaca ayat Al-Quran... *[Membaca*

sepotong ayat suci Al-Quran] Ini kerana bila bercakap soal kehakiman, ini merupakan soal bagi kebanyakan manusia adalah soal ketuhanan, di mana sebelum kita sebagai orang Islam dihadapkan di mahkamah akhirat yang terakhir, yang kita amat harapkan untuk berubah yang memberi keadilan kepada kita adalah mahkamah di dunia dan orang yang akan menjadi penentu kepada keseluruhan sistem keadilan ini adalah hakim yang dilantik, yang akan memberikan keputusan kepada semua kes yang dihadapkan ke mahkamah.

Sekiranya mahkamah ini tidak lagi diharapkan ataupun dipercayai dari segi integriti dan keadilannya, maka kita akan melihat negara kita ini akan berhadapan dengan satu krisis yang besar, kerana rakyat akan mencari alternatif lain untuk mencapai keadilan. Walaupun perkara ini telah pun disebut oleh Senator sebelum ini berkenaan dengan bagaimanakah rang undang-undang ini dibentangkan di kedua-dua Dewan, sedangkan terdapat perbezaan besar ataupun perlunya kepada pindaan Perlembagaan bagi mengesahkan akta ini sebelum diluluskan, saya ingin mendapatkan maklumat daripada kerajaan berkenaan dengan mengapa tidak dipinda 122B yang sebenarnya amat penting untuk kita memberikan satu kesan undang-undang terhadap Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman.

Sekiranya pindaan ini tidak dibuat, suruhanjaya ini akan menyebabkan keseluruhan yang dilantik daripada suruhanjaya ini merupakan pelantikan yang tidak sah dan elaun yang diterima juga adalah elaun yang tidak sah. Sekiranya perkara ini perlu kepada pindaan, bilakah pihak kerajaan bercadang untuk membuat pindaan Perlembagaan memandangkan Ketua Pembangkang di Dewan Rakyat telah pun memberikan jaminan bahawa pihak pembangkang akan memberikan kerjasama untuk *two third majority* bagi meluluskan pindaan Perlembagaan. Itu yang pertama.

Seterusnya berkaitan dengan hakim juga, dari segi Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman, yang kita bicarakan ialah soal etika seorang hakim. Jadi kita difahamkan bahawa kita telah mempunyai satu akta yang membicarakan Kod Etika Hakim dan saya difahamkan daripada sektor kehakiman sendiri, selepas akta ini diluluskan ataupun kod ini diluluskan, kelihatan lebih banyak kes yang melibatkan hakim ditimbulkan oleh badan itu sendiri. Jadi di sini saya ingin bertanya kepada pihak kerajaan, setelah Kod Etika Hakim ini diluluskan, berapakah hakim yang telah pun dihadapkan untuk dihakimi ataupun diadili, khususnya berkaitan dengan etika seorang hakim.

Saya ingin merujuk kepada kriteria pemilihan di seksyen 23(4) di mana dalam akta ini menyebutkan bahawa:

"23(4) Dalam memilih calon, Suruhanjaya mestilah juga mengambil kira keperluan untuk menggalakkan kepelbagaian dalam lingkungan kepakaran dan pengetahuan undang-undang dalam badan kehakiman".

Berkait dengan perkara ini, kita ingin bertanya kepada pihak kerajaan, bilamana kita ingin memilih seorang Ketua Hakim dan negara kita sekarang bukan hanya mengendalikan kes-kes yang berkaitan dengan kes-kes sivil, tetapi Mahkamah Sivil juga sebenarnya membicarakan kes-kes yang berkaitan dengan sistem kewangan Islam.

Jadi bilamana disebut tentang kepelbagaian dalam lingkungan kepakaran dan pengetahuan undang-undang, adakah hakim-hakim yang bakal dilantik menjadi Ketua Hakim ini akan dinilai daripada kepakaran mereka dalam kedua-dua bidang syariah dan sivil? Begitu juga sekiranya mereka ini mempunyai kepakaran ini, adakah mereka akan menerima imbuhan gaji yang lebih besar berbanding dengan rakan mereka yang lain, kerana kita melihat kalau anggota-anggota kehakiman yang lain, sebagai contohnya, juru bahasa, mereka ini akan mendapat elaun tambahan sekiranya mereka mempunyai pengetahuan bahasa yang lebih. Jadi untuk kepakaran ini, adakah pihak kerajaan bercadang untuk memberikan elaun tambahan kepada hakim-hakim ini sekiranya dia mempunyai kepelbagaian daripada lingkungan kepakaran dan pengetahuan.

Saya juga ingin bertanya kepada pihak kerajaan, khususnya berkaitan dengan bila seseorang ahli suruhanjaya itu boleh dipecat oleh Perdana Menteri tanpa sebarang sebab. Adakah dari segi pemecatan ini tidak akan diberikan sebarang notis kerana kita difahamkan daripada pelantikan ahli suruhanjaya ini, mereka dilantik dalam tempoh bermaksud dua tahun dan mereka mesti sekurang-kurangnya bermesyuarat sekali sebulan. Ertinya dalam masa 24 bulan, suruhanjaya ini akan bermesyuarat sekurang-kurangnya 24 kali. Jadi kalau mana-mana ahli suruhanjaya ini akan dipecat, adakah dia juga akan menerima notis sebagai mana dia menerima notis untuk mesyuarat.

Sekiranya notis ini tidak diberikan, saya ingin bertanya kenapa notis tidak diberikan, atas alasan apakah pihak kerajaan ataupun pihak Perdana Menteri selaku Ketua Kerajaan tidak boleh menyatakan sebab-sebab seseorang ini dibuang ataupun dipecat daripada menjadi ahli suruhanjaya. Ini kerana dari sudut kesan kepada Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini, ia sebenarnya memberikan *effect* bukan hanya *effect* kepada struktur pentadbiran kehakiman itu sendiri, tetapi boleh memberikan *effect* kepada kedudukan sosial, politik dan ekonomi di negara kita.

Sekiranya perkara ini diambil mudah, tanpa kita hadkan berapa orang yang Perdana Menteri boleh pecat, kemungkinan sebahagian besar daripada ahli-ahli yang dilantik ini boleh dipecat kerana pemecatan tidak perlu kepada sebarang sebab dan di bawah kriteria pemilihan ahli-ahli suruhanjaya juga dinyatakan bahawa, di bawah perenggan (f), *"...untuk empat orang yang terkemuka, yang bukan merupakan anggota eksekutif atau perkhidmatan lain, yang dilantik oleh Perdana Menteri selepas berunding dengan Majlis Peguam Malaysia..."*, disebut juga atau *"....mana-mana badan yang berkaitan"*.

Saya ingin bertanya di sini, sekiranya disebut, *"...atau mana-mana badan yang berkaitan"*, apakah ada perbezaan antara ahli, orang yang terkemuka yang dikemukakan oleh Majlis Peguam Malaysia berbanding dengan mana-mana badan yang berkaitan. Adakah *valid* suruhanjaya tersebut sekiranya empat orang terkemuka itu dilantik daripada mana-mana badan yang berkaitan dan bukan daripada empat yang disebutkan di atas. kerana dari segi kesan perkataan undang-undang, kita merasakan bahawa sekiranya disebut *"atau"*, ertinya semua orang ada *possibility*

untuk ada di situ dan sekiranya perkara ini benar-benar berlaku, bagaimana tentang integriti, ketelusan dan kepercayaan rakyat kepada Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini benar-benar bebas.

Berkaitan dengan kuasa yang diberikan kepada Perdana Menteri diberitahu bahawa tidak ada penetapan elaun. Penetapan elaun hanya ditentukan oleh Perdana Menteri. Jadi dalam akta ini juga menyebut bahawa Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman berhak untuk melantik mana-mana badan lain yang khusus untuk membicarakan ataupun mengendalikan perkara-perkara yang berkaitan dengan pelantikan hakim. Jadi adakah elaun ini akan ditentukan oleh mana-mana badan yang akan digubal oleh Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman, kerana sekiranya perkara ini tidak dipantau dengan betul-betul, kita akan melihat dari sudut berlaku *conflict of interest* kerana orang-orang ini dilantik dan sebagaimana hujahan tadi, yang disebut bahawa bagaimana suruhanjaya ini boleh berfungsi sekiranya mereka juga sebenarnya memegang jawatan-jawatan lain.

Jadi kalau 24 kali dalam masa dua tahun mereka terpaksa bersidang dengan elaun yang mungkin tidak mencukupi atau elaun yang berlebihan, ini akan memberikan *effect* kepada pelantikan itu sendiri dan khusus untuk pelantikan Ketua Hakim Negara. Saya ingin mencadangkan bahawa untuk pelantikan Ketua Hakim Negara, Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini perlu membuat satu lagi badan khusus bagi melantik Ketua Hakim Negara kerana keempat-empat daripada Ketua Hakim Negara, Presiden Mahkamah Rayuan, Hakim Mahkamah Besar Tinggi, Hakim Mahkamah Tinggi di Sabah dan Sarawak dan Hakim Mahkamah Persekutuan, mereka ini adalah *potential candidate* untuk berada di kerusi Ketua Hakim.

■ 1510

Jadi mana mungkin orang yang menjadi *potential candidates* untuk memberikan jaminan ataupun keputusan benar-benar adil kerana ini menyebabkan ataupun mereka sendiri dilibatkan dalam kes ini. Begitu juga dengan efek, bila disebut bahawa setelah syor ini diberi oleh Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman, maka Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, "...bolehlah". Dari segi kesan undang-undang yang digunakan dalam Perlembagaan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, "*hendaklah*". Jadi dalam konteks ini Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, "*bolehlah*". Ini bererti sekiranya perkara ini ingin dicabar atau ingin dilihat oleh rakyat, perkataan "*bolehlah*" memberi efek bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri boleh atau tidak perlu mendengar syor-syor yang dikemukakan kerana dalam suruhanjaya ini yang disebut hakim yang akan dilantik ada empat nama. Jadi kalau sebenarnya yang perlu dilantik menjadi ketua hakim adalah calon yang terbaik. Jadi kalau dua nama ditolak tanpa sebarang sebab di angkat dua lagi nama ertinya kriteria ataupun kredibiliti suruhanjaya yang mencadangkan bahawa dua yang teratas itu tidak lagi dipercayai kerana Yang Amat Berhormat Perdana Menteri boleh minta dua lagi yang baru. Jadi dari segi ranking, kalau kita lihat ada empat calon mestilah awal yang dikemukakan oleh Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman adalah yang terbaik.

Jadi di sini bila disebut dari segi kriteria untuk menjadi Ketua Hakim, seseorang itu mestilah integriti di bawah seksyen 23. Objektif ketegasan, rajin, kesihatan. Saya rasa ini perkara yang biasa. Kalau kita hendak lantik hakim bukan di peringkat tertinggi pun, ini adalah kriteria-kriteria yang akan diperhatikan. Jadi, kenapa dalam kriteria pemilihan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman yang membicarakan soal pelantikan kehakiman peringkat atasan ini, kita tidak meletakkan kriteria bahawa yang (a) sampai (e) ini adalah yang terbaik. Bukan hanya sekadar mereka mempunyai integriti tetapi terlalu ataupun terbaik dari segi integriti, kompetensi dan pengalaman.

Selalunya perkataan ini tidak dimasukkan, ini membuka peluang kepada semua orang untuk layak sekiranya mereka mampu membuktikan mereka mempunyai integriti dan saya juga amat setuju dengan cadangan yang dikemukakan oleh Senator Datuk Abdul Rahman bin Bakar tadi berkenaan dengan bagaimana seorang hakim itu amat memerlukan satu catatan sebagaimana sekarang masalah yang dihadapi oleh semua mahkamah ialah hakim-hakim terpaksa mengendalikan terlalu banyak kes dan mereka tidak mempunyai masa untuk menulis semula nota-nota keterangan. Ini akan memberi efek kepada alasan penghakiman. Jadi kalaulah kita boleh memberi bajet tambahan di samping kita memberi bajet Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini peruntukan tambahan kepada pihak hakim agar keseluruhan nota keterangan ataupun keseluruhan prosiding di mahkamah di semua peringkat dibuat secara komputer dan perkara ini boleh ditaip terus oleh kakitangan yang bertugas agar tidak timbul lagi masalah tiga ataupun lebih alasan penghakiman.

Begitu juga dengan kriteria berkaitan yang disebut di bawah seksyen Penzahiran Kepentingan. Saya ingin bertanya kepada pihak kerajaan, di bawah seksyen 11(g), subseksyen 2 menyebut bahawa: *"Seseorang itu dikira berkaitan sekiranya mana-mana Pengarah Perbadanan bertanggungjawab atau mengawal perniagaannya atau hal ehwalnya atau mempunyai kepentingan mengawal syer yang nilainya berjumlah tidak kurang daripada 30% daripada modal terbitan keseluruhan perbadanan itu."*

Atas alasan apakah, kita menyatakan jumlah syer yang begini. Bagi saya rasa bagi rakyat tidak perlu sebarang kaitan sama ada 20%, 10% ataupun sebenarnya yang kita perlukan adalah orang yang tidak ada kaitan langsung, mesti dizahirkan. Kenapa perlu 30%, baru perlu zahirkan. Jadi kalau ada 29% ataupun mungkin diletakkan nama orang lain, ini menyebabkan kredibiliti syor, nama Ketua Hakim yang dicadangkan itu juga meninggalkan kesan yang tidak baik. Berkaitan dengan klausa 18, berapa orang untuk menghadiri. Jadi dalam klausa 18 disebutkan bahawa untuk menghadiri mesyuarat Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman mestilah cukup kuorum tujuh orang dan pihak suruhanjaya berhak memanggil mana-mana orang untuk menasihati, yang ingin ditanyakan di sini ialah berapa orang kah yang dibenarkan untuk menghadiri setiap kali mesyuarat Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman kerana walaupun mereka ini tidak boleh mengundi, tetapi kehadiran mereka yang ramai boleh memberikan efek kerana mereka bersifat sebagai penasihat Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman ini dan apakah kriteria-kriteria ataupun perwatakan yang perlu

yang akan dibuat oleh suruhanjaya dalam usaha untuk memanggil orang ini kerana siapa pun yang dipanggil, saya rasa rakyat perlu untuk tahu kerana orang ini sedikit sebanyak akan mempengaruhi keputusan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman.

Berkaitan dengan ini juga, saya ingin bertanya kepada pihak kerajaan dari segi kehadiran untuk mesyuarat. Kuorum yang ditetapkan adalah tujuh. Jadi, sebagaimana juga hujahan-hujahan saya yang sebelum-sebelum ini, saya juga ingin mencadangkan bahawa pertambahan bilangan ahli terkemuka dalam suruhanjaya ini amatlah perlu dan saya mengharapkan jawapan yang akan kita terima daripada pihak kerajaan bukan hanya menggulung sekadar memberi jawapan yang hanya sekadar jawab tetapi memberikan satu keputusan yang lebih baik supaya kita benar-benar yakin bahawa sekiranya perkara ini diluluskan ia boleh memberi efek yang cukup baik kepada pelantikan hakim itu sendiri. Saya dengan demikian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Datuk Akbar bin Ali.

Datuk Akbar bin Ali: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Di kesempatan ini saya ingin mengambil ruang untuk mengucapkan setinggi tahniah di atas kemampuan dan kejayaan kerajaan dalam menggubal dan membentangkan dua rang undang-undang iaitu SPRM semalam kalau ikut orang selatan lah, kelmarin ikut orang utara dan SPK hari ini serta Pindaan Akta Pencen yang akan dibentangkan selepas ini. Sesungguhnya dokumen-dokumen tersebut merupakan mercu tanda utama dalam pentadbiran Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Dato' Seri Abdullah Haji Ahmad Badawi. Pembentangan ketiga-tiga dokumen tersebut merupakan manifestasi iltizam, kejujuran dan keikhlasan Barisan Nasional dalam menunaikan janji pilihan raya 2004 yang lalu selaras dengan kata di kota. Dengan disertai dengan usaha-usaha konkrit dan konstruktif oleh semua pihak yang merangkumi keluarga, masyarakat, *civil society* dengan izin, jentera kerajaan, pihak swasta dan media terutama sekali dalam usaha mempercepatkan sistem penyampaian kerajaan di bawah Teras 5 Misi Nasional, maka dijangka integriti kerajaan negara Malaysia akan mengukuh di persada dunia.

Saya yakin skor yang bakal diukur oleh pelbagai indeks nanti seperti CPI, *world competitiveness is out going business* dan *bright pay index* akan menghala ke utara. Berhubung rang undang-undang SPK ini secara khusus saya ingin merujuk kepada perkara 5 cerai 1. Saya bersetuju keanggotaan suruhanjaya terdiri daripada mereka yang disenaraikan di bawah perkara 5(1)(a) hingga (e). Saya setuju kerana mereka itu telah melalui proses pelantikan yang antara lain tentulah mengikuti pengesahan dan pengiktirafan terhadap integriti, objektiviti, *impartiality* dan kredibiliti masing-masing. Namun berhubung dengan perkara 5(f) saya agak ragu-ragu untuk kita memberikan pengiktirafan dan penghormatan secara automatik kepada tiga badan iaitu Majlis Peguam Malaysia, Persatuan Undang-undang Sabah dan Persatuan Peguam Bela Sarawak. Saya tertanya-tanya mengapa mereka harus diberikan keistimewaan ini. Kita tidak boleh dengan izin *take for granted* bahawa ketiga-tiga badan tersebut seolah-olah sudah terbukti dengan izin *beyond*

reasonable doubt bahawa mereka adalah merupakan badan dan individu yang bertanggungjawab serta memiliki integriti, objektiviti, *impartiality* dan kredibiliti per *excellent* dengan izin.

■1520

Seolah-olah taraf mereka sedikit bawah daripada tahap Tuhan dan para Nabi. Keraguan ini timbul kerana terdapat persepsi negatif terhadap badan-badan tersebut khususnya Majlis Peguam. Di kaca mata majlis ini kerajaan selalu tidak betul, hakim tidak betul, hanya pembangkang dan badan tersebut sahaja yang betul. Justeru itu, sedangkan integriti, objektiviti, *impartiality* serta kredibiliti mereka sendiri sering dan boleh dipersoalkan. Dilaporkan terdapat para peguam yang menipu anak guamnya, juga terdapat perangai para peguam yang tidak mencerminkan sifat-sifat murni itu.

Tuan Yang di-Pertua, sehubungan itu kita patut diberitahu sejauh mana tiga badan berkenaan telah mengambil tindakan yang berkesan ke atas ahli-ahlinya yang sedemikian. *Have they put their Houses in order* dengan izin. Di samping itu, adakah proses pelantikan AJK badan-badan tersebut itu sendiri adalah telus, bersih dan tiada *hanky panky*, dengan izin.

Dalam memastikan kelayakan tiga badan itu saya ingin ambil proses nikah kahwin pasangan Islam. Ini adalah sebagai bandingan dan sebagai analogi untuk memastikan akad nikah itu sah sari segi syarak. Bukan sahaja pasangan itu perlu sah dari segi syarak tetapi juru nikah dan juga para saksi perlulah dipastikan sah dari segi syarak untuk memastikan akad nikah itu sendiri adalah sah.

Dalam hal ini tiga badan berkenaan bolehlah diibaratkan sebagai saksi dalam konteks akad nikah itu tadi. Justeru itu, di peringkat pertama tiga badan tersebut hendaklah terlebih dahulu diselidik dan disahkan statusnya dari segi integriti, kredibiliti *impartiality* dan juga objektiviti. Sebelum Yang Amat Berhormat Perdana Menteri berunding dengan mereka seperti yang disyaratkan di bawah perkara 5(1)(f). Pada masa yang sama di peringkat kedua hendaklah terlebih dahulu diselidik dan disahkan status dari segi integriti, kredibiliti, objektiviti dan *impartiality*. Semua ahli tiga badan berkenaan sama ada presiden atau naib presiden atau mana-mana ahli yang terlibat dalam memberikan pandangan sebelum mereka dirunding oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Di peringkat ketiga pula nama-nama mereka yang dicadangkan itu yang dikatakan empat tokoh yang istimewa sebelum diangkatkan kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri hendaklah dengan izin di *establish beyond reasonable doubt* bahawa tidak ada *vested interest* dan tidak ada *conflict of interest* dengan izin. Semakan tiga peringkat ini Tuan Yang di-Pertua, hendaklah dilaksanakan secara berkala bukan *one-off* iaitu macam biasa ada dalam bajet *one-off* dan dasar baru. Berdasarkan ulasan-ulasan ini saya menyokong Rang Undang-undang SPK ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ada lagi? Ya, Tuan Ahmad bin Hussin.

Tuan Ahmad bin Hussin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi kebenaran kepada saya untuk sama-sama membahaskan rang undang-undang ini SPK ini. Saya ingin merujuk kepada Perlembagaan Persekutuan Perkara 4(1). Ini kerana semasa berehat tadi ada disebut oleh sahabat-sahabat saya tentang Perkara 122B, 161E (2)(b). Maksudnya Tuan Yang di-Pertua, saya amat menyokong.

Pertama sekali saya menyokong rang undang-undang ini tetapi persoalannya apakah seksyen yang saya sebutkan tadi seiring dengan Perkara 4(1) Perlembagaan Persekutuan itu sahaja. Kalau yang itu seiring, yang itu tidak bercanggah, kesemua faktanya ada dan tidak ada pertikaian langsung. Ini khasnya yang menyentuh Sabah dan Sarawak yang dibentangkan oleh sahabat-sahabat saya tadi. Ini kerana dalam Perkara 4(1) ini bab yang disebut sebagai undang-undang yang tertinggi negara kita. Perkara 4(1) dengan jelas berbunyi Perlembagaan adalah Undang-undang Persekutuan, mana-mana undang-undang yang diluluskan selepas hari merdeka bercanggah dengan Perlembagaan adalah terbatal setakat yang bercanggahan itu.

Jelas bahawa undang-undang tertinggi berada dalam Perkara 4(1) Perlembagaan Persekutuan. Ini bermakna yang tertinggi dalam negara bukan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, bukan Dewan Rakyat, bukan Dewan Negara, bukan Kabinet. Akan tetapi yang tertinggi ialah Perlembagaan buktinya jelas jika sekiranya tidak bercanggah maka undang-undang ini adalah sangat-sangat dialu-alukan. Dunia bukan sahaja Malaysia, dunia akan memberi fokus tentang keikhlasan Barisan Nasional itu sendiri.

Perkara yang kedua Tuan Yang di-Pertua, ialah tentang Perkara 23(1). Saya berharap...

Dato' Musa Haji Sheikh Fadzir: Yang Berhormat minat laluan.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Dato' Musa Haji Sheikh Fadzir.

Dato' Musa Haji Sheikh Fadzir: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya tertarik dengan hujah Yang Berhormat tadi iaitu apakah Yang Berhormat mengatakan bahawa rang undang-undang yang dibentangkan pada hari ini boleh dipertikaikan dari segi Perlembagaan. Sekiranya rang undang-undang ini diluluskan pada hari ini insya-Allah adakah rang undang-undang tidak boleh dilaksanakannya kerana ada pertikaian dari segi Perlembagaan. Apakah itu maksud Yang Berhormat? Terima kasih.

Tuan Ahmad bin Hussin: Terima kasih Yang Berhormat. Dalam hal saya berharap Tuan Yang di-Pertua, pihak kerajaan akan per jelas dengan sejelas-jelasnya kepada kita di Dewan yang mulai ini insya-Allah. Kedua, yang saya sebut tadi iaitu tentang perkara 23(1) ini berlaku dalam perkhidmatan awam. Sejarah telah membuktikan bahawa dalam perkhidmatan awam kalau daripada dulu Jabatan Perkhidmatan Awam dan Suruhanjaya Perkhidmatan Awam melalui kementerian-kementerian melihat *promotion* untuk kenaikan pangkat ialah melalui *seniority*. Dalam perkara 23(1) ini tidak disebut tentang *seniority*. Kalau boleh jangan dibukakan budi bicara yang terlalu luas menyebabkan mereka yang kekananan, yang *senior* takut-takut ditinggal-tinggalkan.

Kalau boleh kekananan *seniority* itu wajar juga diambil kira. Di dalam perkhidmatan awam apabila kawan-kawan kita potong kita dengan sengaja yang ini mungkin terjejas perasaan khususnya Pegawai-pegawai Tadbir dan Diplomatik. Saya ingin ingatkan bagi renungan kepada Jabatan Perkhidmatan Awam termasuklah hakim-hakim yang amat kanan tetapi (tidak dapat muncul mendapat jawatan tinggi disebabkan budi bicara kekananannya tidak diambil kira).

■ 1530

Seterusnya, kita berharap Tuan Yang di-Pertua, supaya dalam bahasa Inggeris disebut, *allow the wheels of justice to turn freely*. Ini amat penting dalam sejarah hakim dan penghakiman dan konsep pengasingan kuasa, *the separation of powers* itu harus kita sujud sekarang, masa depan dan sampai bila-bila antara pihak-pihak eksekutif, pihak-pihak perundangan dan pihak-pihak *judiciary* seharusnya melihat ianya sebagai *score* subjek yang harus kita daulatkan. Dengan demikian Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong rang undang-undang ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ada lagi? Dato' Rashid, boleh saya beri beberapa minit kepada Dato' untuk membangkit perkara-perkara penting?

Dato' Haji Abdul Rashid bin Ngah: Boleh saya 15 minit Tuan Yang di-Pertua?

Timbalan Yang di-Pertua: 10 minit Yang Berhormat.

3.32 ptg.

Dato' Haji Abdul Rashid bin Ngah: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, bukan niat untuk tawar menawar tetapi terima kasih kerana memberi peluang kepada saya untuk turut sama membahaskan Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008 yang saya rasa terlalu penting. Peristiwa 1988 lebih kurang 20 tahun yang lalu berhubung dengan pemberhentian, penyingkiran atau pembuangan, saya tidak tahu apakah istilah yang tepat berhubung dengan perkara ini. Harap Yang Berhormat Menteri dapat memberikan kita satu istilah yang betul-betul tepat mengenai peristiwa tahun 1988 yang penyelesaiannya mengikut kata sesetengah orang sudah boleh dapat diterima dengan pembayaran yang berjumlah lebih kurang RM10 juta baru-baru ini.

Kemudian timbul pula Yang Berhormat, daripada masalah perundangan ini khususnya berhubung dengan jawatan kehakiman ini bila timbul klip video Lingam yang menimbulkan tanda tanya banyak orang, apakah pengisian pelantikan hakim-hakim di negara kita ini boleh ditawarkan-menawar? Ada orang yang boleh menjadi orang tengah, berkira dengan pihak-pihak yang tertentu supaya kekosongan-kekosongan diisi dengan orang-orang yang tertentu. Jadi sehingga keadaan yang begitu kusut sekali ditambah pula dengan ketidakefisienan sesetengah..., dengan izin Tuan Yang di-Pertua, ketidakefisienan sesetengah hakim yang mengambil masa yang agak lama untuk menulis keputusan-keputusan penghakiman yang menyebabkan ramai rakyat kita merasa kurang senang dengan peristiwa-peristiwa ini.

Jadi sebab itulah timbul permohonan-permohonan, desakan-desakan supaya masalah ini dikaji dan alhamdulillah kerajaan yang dipimpin oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Dato'

Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, memberikan respons yang cukup baik untuk membentangkan satu rang undang-undang yang sedang kita timbangkan hari ini Tuan Yang di-Pertua. Sepintas lalu, yang menjadi perkara penting kepada saya mengenai undang-undang ini ialah masalah hakim itu sendiri. Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008 ini diisi oleh sebahagian besarnya atau lebih daripada separuh ialah hakim. Misalnya muka surat lima, keanggotaan suruhanjaya, 5(1) - suruhanjaya hendaklah terdiri daripada anggota yang berikut:

- (a) Ketua Hakim Negara Mahkamah Persekutuan yang hendaklah menjadi Pengerusi
- (b) Presiden Mahkamah Rayuan
- (c) Hakim Besar Mahkamah Tinggi di Malaya;
- (d) Hakim Besar Mahkamah Tinggi Sabah dan Sarawak;
- (e) seorang Hakim Mahkamah Persekutuan yang hendaklah dilantik oleh Perdana Menteri; dan
- (f) empat orang yang terkemuka, yang bukan merupakan anggota eksekutif atau perkhidmatan awam yang lain, yang dilantik oleh Perdana Menteri selepas berunding dengan Majlis Peguam Malaysia, Persatuan Undang-undang Sabah, Persatuan Peguam Bela Sarawak, Peguam Negara Persekutuan, Peguam Besar Perkhidmatan Perundangan Negeri atau mana-mana badan berkaitan yang lain.

Jadi melihat kepada keahlian ini jelaslah kepada kita bahawa yang akan menentukan suruhanjaya ini baik atau tidak, hasil kerjanya baik atau tidak ialah hakim sebab yang menjadi anggotanya kalau kita kira lima daripada sembilan orang ialah hakim. Jadi tepat sekali apa yang pernah disebut oleh Duli Yang Maha Mulia Pemangku Sultan Perak Raja Dr. Nazrin Shah, hanya hakim-hakim yang mempunyai tahap intelektual dan integriti yang tinggi serta menumpahkan jiwa raganya, memelihara kesucian undang-undang tanpa rasa takut dan berkepentingan, layak diberi pertimbangan kenaikan pangkat.

Ertinya kalau hakim-hakim yang akan menjadi anggota suruhanjaya ini terdiri daripada orang yang tidak mempunyai integriti, ertinya orang yang akan dipilih oleh suruhanjaya ini pun tidak dapat diharapkan orang yang mempunyai integriti. Jadi kita rasa biarlah ada peraturan-peraturan yang ketat yang boleh mengawal sebaik-baiknya suruhanjaya ini sehingga suruhanjaya ini terdiri daripada orang-orang, ahli-ahli yang betul-betul mempunyai integriti yang akan memilih hakim-hakim yang berintegriti. Dengan itu sahaja kita mengharapkan bahawa masalah-masalah yang selama ini timbul rasa tidak puas hati, rasa kurang adil atau tidak adil akan dapat kita selesaikan dalam masa yang tertentu.

Mungkin di mana-mana pun ada terdapat kekurangan, mungkin kesilapan atau rasa tidak puas hati terutamanya peranan yang dimainkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sebagai sebuah kerajaan. Akan tetapi kita bertanya kalau Yang Amat Berhormat Perdana Menteri

tidak mahu diberi tugas-tugas seperti yang disebut dalam ini atau kita melihat tugas yang diberikan kepada Yang Amat Berhormat dalam undang-undang ini terlalu besar, seolah-olah jelas sangat campur tangan orang politik kerana Perdana Menteri itu bukan orang lain ialah orang politik, maka kita rasa siapakah kita bertanya yang akan menggantikan tempat dia untuk melakukan kerja-kerja yang tersebut di dalam undang-undang ini.

Jadi perasaan ataupun tuduhan-tuduhan yang mengatakan campur tangan politik mengenai lantikan dan sebagainya melalui Perdana Menteri tidaklah boleh disebut sebagai satu perkara yang besar yang menghalang kelicinan dan keefisienan dengan izin, undang-undang yang seumpama ini. Kita seharusnya mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada kerajaan kita kerana dapat dalam waktu yang agak terbatas, tidak terlalu panjang dapat mengemukakan satu undang-undang yang boleh diterima pada pandangan saya oleh semua pihak. Seperti sahabat-sahabat yang lain juga saya ingin menimbulkan Tuan Yang di-Pertua untuk diberi penjelasan oleh Yang Berhormat Menteri iaitu berhubung sesetengah pihak yang mengatakan ada fasal-faal tertentu di dalam undang-undang ini yang bercanggah dengan Perlembagaan.

■1540

Jadi oleh kerana itu undang-undang ini tidak akan dapat berjalan dengan baik kalau pindaan perlembagaan tidak dibuat. Saya rasa bukan kerana takut kepada pembangkang kalau pun perlu dibuat pindaan tapi saya lebih percaya kepada pihak kerajaan bahawa apa yang dikatakan itu tidak perlu dibuat.

Ertinya perkara yang dikemukakan dalam undang-undang ini sudah boleh dipakai dengan tidak perlu dipinda perlembagaan tetapi walau bagaimanapun sempena Yang Berhormat Menteri akan memberi penerangan kita pohon Yang Berhormat Menteri pada petang ini memberi penjelasan yang sebaik-baiknya supaya kita tidak ragu-ragu lagi menerima dan menyokong rang undang-undang ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Sekarang saya minta Yang Berhormat Menteri untuk menjawab.

3.41 ptg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, di peringkat awal ini saya ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan sebanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan Rang Undang-undang Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman 2008 di Dewan Negara ini. Sebenarnya apa yang dibangkitkan di sini adalah juga perkara-perkara yang dibangkit di Dewan Rakyat yang menunjukkan iaitu bahawa perlu kita membuat beberapa penjelasan kerana saya percaya semua di sini adalah mereka yang mewakili rakyat juga walaupun dilantik. Sebab itulah perkara ini berbangkit semula di Dewan Negara ini.

Pertamanya saya ingin menyatakan di sini iaitu bahawa tidak ada apa-apa untuk percanggahan di antara rang undang-undang ini dengan perlembagaan kerana apabila tidak ada

pindaan yang dibuat terhadap perlembagaan jelas apa yang kita lakukan ini tidak bertentangan dengan perlembagaan. Soal untuk kita mengkaji dengan mendalam supaya apa juga rang undang-undang yang kita wujudkan tidak bertentangan dengan perlembagaan merupakan perkara biasa yang dilakukan oleh kakitangan-kakitangan pejabat Peguam Negara.

Kita semua tahu iaitu bahawa sudah beribu rang undang-undang yang dibentuk, dibahas dan setiap kali satu rang undang-undang itu disediakan maka sudah tentulah kajian yang rapi dilakukan oleh mereka di Jabatan Peguam Negara. Kerjanya ialah untuk memastikan supaya jangan ada rang undang-undang yang bertentangan dengan perlembagaan. Jadi bukanlah perkara baru yang dilakukan oleh kakitangan Jabatan Peguam Negara. Ini sudah lumrah kepada mereka.

Sebab itu saya ingin menyatakan di sini tidak berbangkit soal ada rang undang-undang yang telah pun melanggar ataupun bertentangan dengan perlembagaan. Segala artikel dalam perlembagaan yang disebut oleh Yang Berhormat semuanya telah dikaji dan di dalam pengetahuan pihak Jabatan Peguam Negara. Sebab itu saya ingin perelaskan di sini iaitu tidak ada apa-apa yang bertentangan dengan perlembagaan Malaysia yang wujud di dalam rang undang-undang ini.

Saya hendak jawab di peringkat awal ini juga perkara yang dibangkit oleh Senator tapi dia lari. Itu biasalah perangai dia. Senator Puan Hajah Mumtaz. Dia cakap pada saya, saya duduk di luar. Saya dengar. Jawab biar betul-betul tapi bila kita jawab betul-betul dia lari. Saya harap rakan-rakan di luar panggil dia kerana ini tanggungjawab Ahli-ahli Senat bukan sahaja untuk bercakap tapi kena tunjuk tanggungjawab iaitu apa perkara yang dibangkit harus mendengar penjelasan daripada pihak kerajaan. Kalau dia tidak hadir bermakna dia tidak bertanggungjawab sebab saya hendak jawab kerana dia kata iaitu Yang Berhormat Ketua Pembangkang masa perbahasan di Dewan Rakyat mereka telah bangun.

Pada saya bersandiwaralah mengatakan iaitu bahawa mereka sanggup untuk menyokong pindaan perlembagaan sekiranya perlu bagi memastikan perkara-perkara yang dibangkit oleh Ahli-ahli Dewan Rakyat yang ada kaitan dengan perundangan dengan Sabah dan Sarawak itu tidak diambil kira dalam rang undang-undang ini dan perlu kepada pindaan mereka berdiri ramai-ramai menyatakan mereka sanggup sokong.

Akan tetapi saya hendak tanya apakah saya boleh percaya kepada Ketua Pembangkang kerana dalam jumlah Dewan Rakyat kita ada 140 orang walaupun dua telah parti dia keluar tapi dia bertanding atas nama BN. Sekarang dua orang bebas. Jadi kita ada 140. Pembangkang ada 82. Itu pun satu nampaknya pro kerajaan yang bebas itu.

Jadi semenjak kita habis pilihan raya kerja Ketua Pembangkang ini bagaimana hendak menubuhkan kerajaan walaupun dia tahu dia ada 82 sahaja. 82 dengan 140 ini mesyuarat di mana sekali pun, panggil hari bila sekalipun tak mungkin yang 82 itu boleh memerintah. Itu demokrasi apa? Cakap tentang demokrasi tapi apabila...

Puan Hajah Mumtaz binti Md Nawi: *[Berjalan masuk ke dalam Dewan]*

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Ha, dengar saya hendak jawab ini. Saya hendak cerita mengapa saya tak percaya Yang Berhormat Ketua Pembangkang yang bangun mengatakan sokongan untuk hendak pinda perlembagaan. Saya tak boleh hendak percaya Yang Berhormat sebab kerja dia dalam Dewan ialah untuk hendak membawa usul tidak percaya kepada kerajaan walaupun dia tahu dia tak boleh buat. Dia ada 82 sahaja. Itu pun satu sokong kami.

Jadi walaupun dia ada 81 Kerusi dia cari jalan macam mana hendak bawa satu usul mendatangkan *vote of no confidence* dengan izin, terhadap kerajaan yang 140 ini tapi semua gagal. Buat ikut mana pun gagal. Hendak buat ikut perbahasan usul pun gagal. Saya bimbang kalau saya bersetuju dengan mereka supaya katalah saya percaya iaitu bahawa pembangkang akan menyokong kerajaan untuk hendak pinda perlembagaan kerana latar belakang dia yang mahu menjatuhkan kerajaan saya bimbang pada hari berkenaan waktu kita hendak pinda perlembagaan dia tak sokong dan bila dia tak sokong rakyat tahu.

Rakyat cuma tahu iaitu bahawa kerajaan gagal untuk hendak meminda perlembagaan dan usul mereka ditolak. Bila usul mereka ditolak bermakna tak ada *confidence* kepada kerajaan ini. Itu satu cara yang dia boleh buat untuk hendak memastikan kita gagal dalam membahar dan melulus undang-undang. Kegagalan itu akan disebut sebagai kegagalan. Rakyat cuma baca kerajaan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri gagal di Dewan Rakyat untuk meminda perlembagaan. Rakyat tidak tahu yang kita perlu 2/3. Sebab itulah saya tak percaya kepada dia Yang Berhormat. Sebab *patent of behavior*, dengan izin. Kerja dia itulah yang dia hendak buat.

Lagi satu, ini rang undang-undang yang baik. Rang undang-undang yang bukan hanya diperkatakan oleh Ahli-ahli Barisan Nasional yang juga dibangkit oleh pembangkang tapi datang waktu dan ketika kita bawa rang undang-undang yang sebenarnya juga menunaikan kehendak mereka, mereka tidak memberi sokongan juga. Sebab itu sukar untuk saya percaya kerana ini politik Yang Berhormat.

Jadi saya tak boleh bekerja berasaskan kepada kemungkinan. Mungkinkah? Mungkin dapat? Saya tak boleh kerana kalau saya bekerja di atas dasar kemungkinan berlaku satu perkara yang merugikan kerajaan maka saya akan disalahkan mengapa saya gagal untuk mendapat, melepaskan dan meluluskan usul pindaan perlembagaan.

■1550

Hakikat kita tidak ada 2/3. Jadi sebab itu kita punya pesanan kepada Jabatan Peguam Negara ialah jangan ada apa-apa perkara yang bertentangan dengan Perlembagaan. Itulah yang nak saya jelaskan iaitu bahawa segala kebimbangan, kerisauan, bahawa ini akan membabitkan perkara yang bertentangan dengan Perlembagaan, itu adalah tidak benar.

Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawi: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Menteri. Soal keyakinan Yang Berhormat Menteri kepada Ketua Pembangkang itu saya tidak boleh persoalkan. Itu soal peribadi tetapi apa yang saya pertikaikan di sini ialah daripada segi kesan undang-undang terhadap Perlembagaan. Jadi kalau dikatakan tidak ada percanggahan

itu, macam mana kita nak baca bagi tak nampak ada percanggahan sebab kalau daripada segi literalnya kita baca, seolah-olah ada percanggahan. Itu saja.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Sebab itu Yang Berhormat, bila saya menggulung, datang awal-awal. Tadi saya dah kata dah iaitu ini bukanlah rang undang-undang yang pertama yang Jabatan Peguam Negara buat. Dah beratus rang undang-undang dan mereka tahu iaitu bahawa Perlembagaan Malaysia itu adalah Undang-undang Tubuh. Setiap kali kita ada satu rang undang-undang baru, kerja dia ialah untuk pastikan jangan mereka menggubal satu perkara yang bertentangan dengan Perlembagaan Malaysia. Kerja dia hari-hari dia buat. Jadi kalau hendak diharapkan kepada seorang peguam yang bagi pandangan, katalah seorang peguam bagi pandangan iaitu bahawa ini bertentangan, nak kita bandingkan dengan Peguam Negara yang berpuluh, berbelas tahun kerja dia menggubal undang-undang pastikan jangan dia bertentangan dengan Perlembagaan, saya kira itulah sebagai ukuran yang pertama yang kita harus terima, memberi keyakinan bahawa kakitangan Peguam Negara memang berpengalaman dalam soal untuk nak menggubal undang-undang.

Yang Berhormat saya tak tahulah, mungkin dengar seorang peguam yang cakap ataupun mungkin dua, tiga peguam tapi kerja peguam ini bukan kerja dia hari-hari menggubal undang-undang tapi kerja Peguam Negara, hari-harilah. Ini banyak lagi undang-undang yang terpaksa kita tangguh. Jadi sebab itu berilah keyakinan bahawa mereka faham kerja dan mereka tahu mereka tidak boleh menggubal satu undang-undang yang bertentangan dengan Undang-undang Tubuh iaitu Perlembagaan Malaysia. Jadi, saya hendak menjawab perkara khusus yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Tuan Majid bin Mahap dari Sabah dan Dato' Haji Idris bin Haji Buang. Mereka membangkitkan kekhuatiran mereka tentang kesahan rang undang-undang ini iaitu sama ada rang undang-undang ini bercanggah dengan Perkara 122B dan 161E Perlembagaan Persekutuan dan bagaimana rang undang-undang ini boleh *reconcile* dengan izin, dengan Perkara 122B.

Saya cuba akan menjawab dengan apa yang disediakan oleh pegawai dan dengan catatan saya sendiri untuk memberi kepuasan kepada semua Ahli Yang Berhormat supaya akan berasa yakin iaitu bahawa apa yang kita buat ini adalah menepati kehendak apa yang dimahukan daripada rang undang-undang ini dan tidak bertentangan dengan Perlembagaan Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai isu ini ingin saya maklumkan bahawa rang undang-undang ini dibuat setelah mengambil kira kedua-dua peruntukan Perlembagaan Persekutuan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, rang undang-undang ini mengadakan peruntukan mengenai pemilihan calon-calon untuk dikemukakan kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri untuk dilantik ke jawatan hakim-hakim mahkamah atasan. Rang undang-undang ini tidak menyentuh prerogatif Perdana Menteri berhubung dengan pelantikan hakim-hakim.

Sebenarnya apa yang kita lakukan ini ialah untuk memastikan supaya Perdana Menteri dapat melaksanakan prerogatifnya dengan baik, itu saja. Sebab kalau pada hari ini, kalau betul-betul memang betul prerogatif dia, kalau dia mahu lantik seorang kucing, tidak usahlah kucing. Orang

kata gembala kucing. Kalau dia nak lantik gembala kucing jadi hakim yang tertinggi, boleh. Boleh. Sebab prerogatif dia tapi apakah itu yang dimahukan oleh semangat Perlembagaan waktu memberi kuasa prerogatif kepada Perdana Menteri. Jadi sebab itu pada hari ini, yang kita nak buat ialah supaya kita membantu Perdana Menteri untuk dia menjalankan, melaksanakan prerogatif dia dengan baik seperti yang dikehendaki oleh mereka yang telah menggubal Perlembagaan Malaysia. Jadi sebab itu, kita faham. Saya berjumpa dengan peguam-peguam, saya bertanya kepada mereka apa masalah sekarang. Dia kata, Menteri, masalahnya sekarang Perdana Menteri ini dia bukan kenal hakim-hakim. Betullah. Dia bukan kenal.

Hakim tak bercampur dengan orang pun dan PM tak tahu pun bagaimana prestasi hakim-hakim itu dan PM pun tak kenal dengan peguam-peguam. Malah sama kita pun saya pun tak tahu Ahli Yang Berhormat ini peguam. Yang Berhormat pun tak tahu saya peguam. Jadi apatah lagi Perdana Menteri. Dia pun tak kenal peguam-peguam. Yang kita nak lantik jadi hakim ini ialah daripada peguam dan hakim-hakim. Jadi, dahulunya Perdana Menteri dia cuma bergantung kepada sijil sahaja. Kalau sijil kata 'A', 'A' lah. 'B', 'B' lah, 'C', 'C' lah. Jadi bermakna Perdana Menteri membuat pelantikan berdasarkan kepada nasihat yang diperoleh daripada satu orang. Jadi dia bagi tahu saya, dia kata menteri, mana boleh macam ini. Mestilah dapat pandangan daripada orang yang lebih daripada satu. Kita terima pendapat mereka. Sebab itu kalau dulu satu, sekarang dah ada sembilan. Sembilan orang. Lebih baiklah daripada satu.

Orang inilah yang akan menapis apa yang dikatakan nama-nama yang dicalonkan untuk menjadi hakim. Jadi itu jauh lebih baik lagi. Baik, saya kata saya boleh terima. Nombor dua, apa masalah *you*? Dia kata kepada saya, ini 'Ambiga' dengan geng-geng dialah. Dia kata satu lagi, dia kata ada kemiripan potensi mungkin boleh berlaku di mana Perdana Menteri itu suka hati dia saja lantik satu orang yang tidak pun mempunyai pengalaman, tetapi peguam dan layaklah ada pengalaman sepuluh tahun jadi CJ. Maknanya, sistem yang ada sekarang ini boleh di *abuse*. Kita nak atasi itu. Okey, saya kata tak apa. Kalau begitu, saya terima apa mereka punya pandangan. Sebab itulah kita ada JAC ini. Jadi apa yang kita lakukan ialah bukan nak menghapuskan apa yang dikatakan prerogatif Perdana Menteri tetapi sebenarnya untuk memastikan supaya Perdana Menteri dapat melaksanakan prerogatif dengan baik dan mengikut semangat apa yang diharapkan oleh *our four fathers*, dengan izin, waktu menggubal Perlembagaan ini semasa memberikan prerogatif ini kepada Perdana Menteri. Itu sahaja. Jadi saya pun hairan bagaimana yang boleh bangkit soal-soal yang telah...

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Minta laluan kalau boleh, Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Nanti kejap, kejap. Biar saya habiskan, lepas itu boleh tanya. Jadi, apa yang kita buat ini ialah memberi peluang kepada Perdana Menteri untuk melaksanakan prerogatif dengan baik dan seperti yang diharapkan oleh rakyat. Itu sahaja.

Jadi Ahli-ahli Dewan perlulah memahami perbezaan antara proses pemilihan calon yang diperuntukkan dalam rang undang-undang ini dengan pelantikan hakim di bawah Perlembagaan

Persekutuan. Ini proses, proses maknanya sebelum Perdana Menteri menjalankan tanggungjawab dia seperti yang diperlukan oleh Perlembagaan di mana ini yang terlebih dahulu proses sahaja. Proses yang diperuntukkan di bawah rang undang-undang ini ialah proses yang mendahului proses pelantikan. Bila pelantikan barulah kita bercakap tentang yang tadi, 122, 161 tadi.

Ini ialah proses yang mendahului pelantikan di bawah Perkara 122B, Perlembagaan Persekutuan dan tidak sekali-kali menyentuh atau menjejaskan proses pelantikan yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan iaitu pelantikan yang dibuat oleh Yang di-Pertuan Agong atas nasihat Perdana Menteri selepas membuat perundingan sebagaimana yang dikehendaki di bawah Perkara 122B itu. Sila Yang Berhormat Senator.

■1600

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri yang bijaksana. Saya rasa perlu saya hendak jelaskan sedikit, *while we are hitting right on the subject* percanggahan dengan Perlembagaan. Kalau diizinkan, saya dan rakan saya Yang Berhormat Datuk Majid Mahap, khuatir percanggahannya dari segi *Constitution, jurisdiction of the High Court in Sabah dan Sarawak and the appointment, removable and suspension of judges of the court*. Itu satu, satu pihak.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Pihak satu lagi ialah hak untuk dirunding, hak untuk *to be consultant in the Chief Minister of Sarawak and also Chief Minister of Sabah*. Adakah ini akan berlaku juga selepas ini? Adakah Perdana Menteri *shall consult both the Chief Ministers in as for*, dengan izin, pelantikan hakim di Sabah Sarawak. Itu adalah dua perkara yang agak berbeza, kalaulah rang undang-undang ini ada ciri-ciri, ada unsur-unsur yang boleh mengubah kedua-dua perkara tadi, maka kita rasa ada percanggahan yang perlu ada pindaan dalam Perlembagaan. Itu sahaja Yang Berhormat Menteri.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya belum menjawab lagi. Sudah tanya balik soalan yang sama. Yang Berhormat saya hendak tanya, sistem sekarang ini Yang Berhormat tahu tidak Perdana Menteri, dia ada *consult* tidak? Tidak tahukan, tidak tahukan? Nama pun tidak tahu. Jadi bermakna ini jauh lebih baik lagi. Dahulu Yang Berhormat tidak tahu pun.

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Yang Berhormat, *sorry*. Saya tidak pertikaikan, ini lebih baik...

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tidak apalah...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat...

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: ...Kalau hendak jawab mari duduk sini, saya duduk sana. Sekarang saya hendak jelaskan. Sistem sekarang ini kita tidak tahu pun Perdana Menteri *consult*, tidak *consult*. Akan tetapi kita tidak pernah pertikai pun.

Sekarang apabila kita menyediakan proses untuk beri nama, kita sudah mula bimbang sama ada kita runding ataupun tidak. Saya hendak bagi tahu sebenarnya rundingan itu dia sebut merunding, dia tidak sebut cara mana runding, angkat telefon, telefon pun runding.

Saya hendak tanya Yang Berhormat risau apa? Macam mana hendak runding kalau nama pun tidak ada? Hendak runding apa, kalau nama tidak ada. Maknanya nama-nama calon untuk jadi hakim, nama tidak ada, hendak runding apa. Yang ini cuma bagi nama sahaja. Maknanya kalau nama tidak ada, apa yang hendak dirunding oleh Perdana Menteri dengan Ketua-ketua Menteri. Hendak lantik angin, hendak lantik tanah, jin? Nama tidak ada tetapi sekarang apa yang berlaku ialah mereka hanya beri nama. Kalau dahulu pun beri nama, perundingan itu selalunya berlaku, mengangkat telefon, ataupun menghantar surat, sebab dia tidak sebut. Apabila perlu dirunding dengan Sabah dan Sarawak rundingan itu bermaksud, A, B tidak ada. Tidak ada satu formal, cara apakah yang dimaksudkan dengan perundingan, tidak ada. Rundingan telefon boleh, SMS pun rundingan juga. Jadi sebab itu apa yang saya hendak kata, kalau nama tidak ada hendak runding apa? Apa yang kita buat ini ialah mereka hanya memberi nama.

Jadi apabila dapat nama, barulah Perdana Menteri telefon kepada Ketua Menterikah ataupun Yang di-Pertuakah, saya ada nama untuk Ketua Hakim Sabah, Sarawak ini, *what do you think?* Itu rundinganlah itu. Ini memang dilakukan. Saya hendak menyatakan di sini iaitu bahawa Mesyuarat Majlis Raja-Raja Melayu kerana kita tahu bahawa apabila kita di bawah Artikel 122 ini, "Yang di-Pertuan Agong hendaklah melantik seorang Hakim atas nasihat Perdana Menteri setelah berunding dengan Raja-Raja Melayu". Yang Berhormat tahukan Mesyuarat Raja-Raja Melayu Yang di-Pertua Sabah dan Sarawak turut hadir bersama-sama dengan *Chief Executive* dia, Ketua Menteri dia.

Jadi secara formalnya kalau adalah, apakah yang dimaksudkan dengan bentuk runding itu, secara formalnya menerusi Mesyuarat Raja-Raja Melayu. *Conference of Malay Rulers* tidak membelakangkan Ketua Menteri Sabah dan Sarawak, Yang di-Pertua Sabah dan Sarawak, tidak diketepikan. Jadi bermakna rundingan itu tetap akan berlaku, sebab itu apa yang saya perelaskan ialah tidak berbangkit soal apa yang kita buat ini ialah membelakangkan ataupun mengetepikan kehendak Artikel 122B yang disebut oleh beberapa Ahli Yang Berhormat sebentar tadi.

Dato' Haji Idris bin Haji Buang: Yang Berhormat, hanya kita kluatir jika ada nama seperti yang ada dalam rang undang-undang ini, adakah bererti apabila rundingan itu dibuat SMS kah, telefonkah, Ketua Menteri kedua-dua negeri itu berhak memberi pandangan mereka, satu atau dua, adakah Perdana Menteri dan juga Ketua Menteri-Ketua Menteri yang dirunding itu ada hak untuk tidak mengikut *list-list* ataupun senarai yang diketengahkan oleh suruhanjaya. Itu yang saya hendak tanya.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya sudah sebut rundingan ini, dia tidak sebut apa yang dimaksudkan dengan rundingan. Rundingan ini setakat *consult* pun rundingan juga, *consult* dia tidak bermakna mesti mendengar apa yang dikehendaki

oleh Yang di-Pertua. Yang sistem sekarang pun tidak ada. Dalam sistem sekarang ini pun rundingan maksudnya akhirnya *prerogative* Perdana Menteri. Ini yang kita cakap ini. Sebab itu saya hendak bangkit Yang Berhormat punya kriteria yang ke-23, seperti Yang Berhormat kata. Bagus juga dia bangkit. Senator Puan Hajah Mumtaz kata di bawah seksyen 23 ini, orang itu semua sudah ada kelayakan, sudah mencukupi, tetapi Perdana Menteri boleh tolak, minta dua nama. Ini yang kita adakan kerana walaupun nama itu dicalonkan, ia mengatakan di bawah:

“23(2) Dalam memilih calon, Suruhanjaya hendaklah mengambil kira antara lain, kriteria yang berikut:

(a) integriti...

(b), (c) dan (e)...”.

Yang Berhormat kata kalau Perdana Menteri minta dua nama lagi bermakna malulah dia orang. Mungkin dipandang sebagai tidak berintegriti, itu maksudnyakan? Pasal kita sudah tolak, pasal orang ini sudah lulus, saya faham Yang Berhormat kata. Nama-nama yang diberikan oleh Suruhanjaya ini semuanya memenuhi syarat (a), (b), (c) dan (e). Akan tetapi Yang Berhormat kata Perdana Menteri ada kuasa kata dia, bagi dua nama lagi. Jadi seolah-olah dia orang tidak layak. Bukan kerana itu. Perdana Menteri boleh minta dua nama lagi sebagai contoh, kalau nama yang diberi ini semuanya nama orang Semenanjung, masa inilah Perdana Menteri kata, “Eh, tengok ada nama orang daripada Sabah atau Sarawak tidak, boleh tidak tengok dari Sabah ada tidak?” Ini yang dia guna ataupun kalau semuanya lelaki, mungkin Senator Puan Hajah Mumtaz telefon Perdana Menteri apa hal semuanya lelaki? Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kata, “I okey dengan dia orang ini semua, tetapi tidak adakah nama-nama perempuan?” Atau pun macam Senator Dato’ Daljit Singh Dalliwal, Yang Berhormat tolong tukar nama Yang Berhormat di atas. Apabila Yang Berhormat Senator Dato’ Daljit Singh Dalliwal bangun tadi, saya tengok tadi macam “dahliwat”. ‘T’ tidak baik itu. Dalliwal ya, Dalliwal, bukan “dahliwat”.

Jadi Senator Dato’ Daljit Singh Dalliwal kata mesti jaga kepentingan minoriti dan menampakkan bahawa *judiciary* itu juga mencerminkan negara yang majmuk berbilang kaum. Jadi kalau nama semuanya Melayu, kata hendak dua nama, dua-dua Melayu. Mungkin sekarang Punjabi tidak ada, jadi Perdana Menteri kata yang dua Melayu ini okey, tetapi tidak adakah nama Punjabi seorang?

■1610

Jadi itulah 23 ini kita adakan bukan kerana kita tolak mereka tidak layak tetapi untuk menjaga kepentingan yang dibangkitkan oleh Sabah dan Sarawak. Mungkin Senator Mumtaz yang mahu lebih wanita dan juga Senator Dalliwal yang mahu supaya kepentingan minoriti juga mesti dipelihara. Itu sahaja, bukan bermakna mereka tidak layak. Saya rasa Yang Berhormat pun layak untuk menjadi, cuma muda lagi kot, selalu kena 48 ke atas bolehlah. Kalau dah sampai 50 jumpa saya nanti.

Tuan Yang di-Pertua, mengikut perkara 122B(1), pelantikan semua hakim dibuat oleh Yang Dipertuan Agong atas nasihat Perdana Menteri selepas berunding dengan Majlis Raja-raja. Mengikut perkara 122B(2), sebelum Perdana Menteri menasihati Yang di-Pertuan Agong berkenaan dengan pelantikan hakim-hakim, selain Ketua Hakim Negara, Perdana Menteri hendaklah berunding dengan Ketua Hakim Negara. Mengikut perkara 122B(3), Perdana Menteri hendaklah juga berunding dengan Hakim Besar Mahkamah Tinggi di Malaya dan Hakim Besar Mahkamah Tinggi di Sabah dan Sarawak. Masing-masing bagi pelantikan kedua-dua hakim besar tersebut.

Mengikut perkara 122B(4), Perdana Menteri juga perlu berunding dengan Presiden Mahkamah Rayuan bagi pelantikan hakim Mahkamah Rayuan. Dan bagi pelantikan hakim Mahkamah Tinggi, Perdana Menteri juga perlu berunding dengan Hakim Besar Mahkamah Tinggi di Malaya atau Hakim Besar Mahkamah Tinggi di Sabah dan Sarawak mengikut mana-mana yang berkenaan bagi pelantikan Hakim Mahkamah Tinggi.

Pada peringkat ini, Ahli-ahli Yang Berhormat dapat menilai sendiri bahawa tiada apa-apa di dalam rang undang-undang ini yang menyentuh secara langsung dan tidak langsung proses pelantikan yang saya huraikan dengan panjang lebar sebentar tadi. Rang undang-undang ini telah digubal dan dibentuk dengan sedemikian rupa supaya ia tidak menyentuh sama sekali proses pelantikan dan kuasa prerogatif yang telah diperuntukkan di bawah perkara 122B Perlembagaan Persekutuan.

Oleh sebab itu, rang undang-undang ini boleh berdiri sendiri tanpa memerlukan pindaan dibuat kepada Perlembagaan Persekutuan tanpa peruntukannya bercanggah dengan Perlembagaan Persekutuan. Maka kerana itu jugalah, pindaan kepada Perlembagaan Persekutuan tidak dibuat.

Yang Berhormat Senator Gooi, dia ada bangkit berkenaan dengan penggunaan perkataan. Dia kata kalau baca seksyen 28, maka boleh orang kata seolah-olah kita ini tidak menghormati perlembagaan kerana dia kata di bawah seksyen 28 ini kita guna perkataan, saya baca ya; 'apabila Perdana Menteri telah menerima mana-mana orang yang disyorkan oleh suruhanjaya, dia boleh seterusnya memberikan nasihatnya mengikut perkara 122B Perlembagaan Persekutuan'. Jadi Yang Berhormat dia peguam, jadi dia kata kenapa tidak guna 'hendaklah' kerana 'hendaklah' itu 'shall'.

Akan tetapi Yang Berhormat, 'hendaklah' itu telah pun digunakan di bawah perkara 122B Perlembagaan Malaysia. *You look in the constitution* dengan izin, dalam *constitution 'shall'*, di sini 'bolehlah'. Di sini 'bolehlah' bukan merujuk kepada *consultation*, ia merujuk kepada masa, masa bila. Jadi sebab itu ia kata 'bolehlah', apa yang tidak boleh ialah jangan sebelum melalui proses ini, dia dah runding, itu tidak betul. Maknanya dia membelakangkan saranan daripada suruhanjaya. Jadi perkataan 'bolehlah' ini merujuk kepada masa bila yang Perdana Menteri mesti melaksanakan perkara 122B. Cuma ia merujuk kepada masa, *when*.

Jadi bila dia kata, 'apabila Perdana Menteri telah menerima nama-nama, bolehlah'. Jadi janganlah Perdana Menteri melaksanakan 122B ini sebelum dia dapat nama daripada suruhanjaya sebab nama itu bukan disarankan oleh suruhanjaya, mungkin nama dia sahaja yang dia dapat itu. Jadi soal perkataan 'bolehlah' ini ialah digunakan untuk bilakah Perdana Menteri melaksanakan perkara 122B kerana perkataan '*shall*' telah digunakan dalam perlembagaan, itu wajib, '*shall*'. Akan tetapi di sini bukan merujuk kepada 122B, di sini merujuk bila sebenarnya Perdana Menteri boleh berunding dengan 122, berunding dengan Sabah Sarawak. Bila? Apabila dia terima nama-nama, itu sahaja. Sebab itu guna 'bolehlah' ya, okey.

Dato' Gooi Hoe Hin: *[Bangun]*

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Boleh-boleh.

Dato' Gooi Hoe Hin: Walaupun dari konteks bahasa, saya faham, saya faham. Kebijaksanaan menteri tetapi apa yang saya maksudkan, proses itu telah melalui, saya faham. Bila terima laporan Perdana Menteri, nama-nama, di situ menyatakan dia 'bolehlah', itu ikut 122B, saya faham. Apatah lebih elok jika dia bolehlah terima, dia hendaklah serahkan mengikut 122B. Ini pandangan saya, saya bukan peguam tetapi lebih ariflah Jabatan Peguam Negara. Terima kasih.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Kita merujuk kepada masa ya, maknanya apabila dia dah terima, barulah dia boleh, kalau tidak dia tidak boleh. Sebab dalam perkataan bahasa Malaysia ini, kalau perkataan berlawanan dengan boleh, tidak boleh. Akan tetapi boleh ini maknanya sebelum dia dapat nama dari suruhanjaya, dia tidak boleh runding lagi sebab nama tidak ada. Nama tidak ada, sebab nama belum sampai lagi pada dia, macam mana nak laksanakan 122B? Fasal saya dah kata tadi, nak runding apa kalau nama tidak ada.

Jadi kalau kita lihat dalam bahasa Malaysia tidak semestinya penggunaannya sama dengan perkataan Inggeris. Bolehlah maknanya kalau tak dapat lagi nama tidak boleh, tidak bolehlah, memang tidak boleh. Semua orang faham maksudnya, tidak boleh. Jadi sebab itu Yang Berhormat, kita tidak perlu nak main sangat dalam perkataan ini kerana yang penting ialah di dalam perlembagaan '*shall*' itu digunakan. Saya percaya dalam Perlembagaan menggunakan 'hendaklah' ya. Jadi di sini kita merujuk kepada masa bilakah sebenarnya Perdana Menteri boleh melaksanakan 122B itu, tidak boleh sebelum mendapat nama ya.

Saya ingin mengulangi di sini bahawa apa yang terkandung di dalam rang undang-undang ini, ini penting, ia cuma proses pemilihan untuk mengatasi dua perkara yang disebut awal-awal tadi yang mendahului proses pelantikan hakim-hakim. Saya ingin menarik perhatian Ahli Yang Berhormat kepada fasal 28 rang undang-undang yang memperuntukkan mengenai pemberian nasihat oleh Perdana Menteri kepada Yang Dipertuan Agong berhubung dengan mana-mana orang yang disyorkan oleh suruhanjaya dan diterima oleh Perdana Menteri.

Fasal 28 ini ialah titik pemisah antara proses pemilihan dengan proses pelantikan dan menggambarkan bahawa hakim-hakim dibuat menurut perkara 122B Perlembagaan Persekutuan. Proses yang diperuntukkan dalam rang undang-undang ini tidak menggantikan proses yang

diperuntukkan dalam Perlembagaan Persekutuan. Oleh itu pernyataan bahawa peruntukan ini *usurp*, ini dalam Dewan Rakyat lah Yang Berhormat Puchong kata *usurp* kuasa Perdana Menteri di bawah Perlembagaan Persekutuan itu adalah tidak benar.

Sekarang saya ingin beralih kepada isu perlembagaan yang melibatkan perkara 161E. Ahli Yang Berhormat dari Sabah dan Sarawak khususnya dan Ahli-ahli Yang Berhormat lain secara amnya tidak perlu risau tentang kemungkinan rang undang-undang ini bercanggah dengan peruntukan perkara 161E itu. Saya telah dengan jelas menghuraikan mengenai bagaimana rang undang-undang ini boleh berdiri sendiri tanpa perlu bergantung pada pindaan dibuat kepada perkara 122B Perlembagaan Persekutuan dan bahawa rang undang-undang ini tidak bercanggah dengan Perlembagaan Persekutuan dalam aspek apa sekalipun.

Dengan yang demikian maka turut tidak terbabit ialah perkara 161E kerana perkara 161E(2)(b) menyentuh tentang keanggotaan dan bidang kuasa Mahkamah Tinggi di Sabah dan Sarawak. Dan pelantikan, pemecatan dan pergantungan hakim-hakim mahkamah itu.

■1620

Seperti yang dijelaskan tadi, rang undang-undang ini memperkatakan pemilihan calon-calon untuk dikemukakan kepada Perdana Menteri bagi jawatan hakim dan tidak sama sekali menyentuh apa yang terkandung dalam Perkara 161E(2)(b) itu.

Keprihatinan Ahli-ahli Yang Berhormat dari Sabah dan Sarawak tentang perlunya dikekalkan ruang untuk Ketua Menteri Sabah dan Sarawak memang telah diambil kira oleh pihak kerajaan. Ruang rundingan yang dimaksudkan itu tidak langsung terjejas oleh rang undang-undang ini kerana proses pemilihan yang diperuntukkan dalam rang undang-undang ini tidak melibatkan keperluan rundingan di bawah Perkara 161E(2)(b). Dia hendak terima nama daripada suruhanjaya ini tidak melibatkan 161E. Tidak melibatkan. Yang Berhormat kena ingat, proses ini maknanya mereka mesyuarat tiap-tiap bulan sekali. Jadi tidak semestinya kita tunggu ada kekosongan barulah ada orang mesyuarat. Tidak. Apabila kita katalah, jawatan Ketua Hakim Sabah dan Sarawak kosong, baru panggil mesyuarat. Tidak. Mesyuarat dia sebulan sekali.

Jadi, dia berterusan. Jadi, pada bila-bila masa sebenarnya sebelum pun jawatan itu kosong, Ketua Menteri Sarawak boleh beritahu Perdana Menteri atau pun beritahu kepada Ketua Hakim yang menjadi pengerusi kepada suruhanjaya ini. "*You tolong tengok, ada tiga nama calon ini. Tolong pastikan tengok, macam mana pencapaian dia, rekod dia*". Jadi, mereka akan menapis. Sampai masa kosong esok, mungkin nama ini yang telah dihubungi awal oleh Ketua Menteri. Saya tidak ada masalah sebab rundingan itu tidak ditakrifkan apakah yang dimaksudkan rundingan. Rundingan boleh berlaku *direct*, Ketua Menteri telefon telus JAC. Bersiap sedia.

Ini mungkin dalam setahun lagi ada kosong ini. Ini ada tiga nama, tolong tengok macam mana. Rekod dia bagus kah, skandal kah. Jadi, kerja JAC ini berterusan menapis nama ini. Jadi, rundingan ini boleh berlaku sedemikian. Jadi, tidak perlu bimbanglah. Takut-takut maknanya kalau

nama itu naik, nama yang tidak dikehendaki oleh Sabah dan Sarawak. Tidak mungkin, kerana penapisan dibuat sepanjang masa.

Rundingan diperlukan jika Perlembagaan Persekutuan dipinda. Yang melibatkan perkara tersebut dalam Perkara 161E Perlembagaan Persekutuan. Seperti yang dijelaskan tadi, apa yang diperuntukkan dalam rang undang-undang ini tidak memerlukan pindaan kerana ia tidak menjejaskan 161E(2)(b). Oleh itu, tidak terdapat keperluan untuk mendapatkan persetujuan Tuan Yang di-Pertua Negeri bagi Sabah dan Sarawak. Oleh itu juga, rang undang-undang ini tidak bercanggah dengan Perlembagaan Persekutuan dan tidak berbangkit pemakaian Perkara 4 Perlembagaan Persekutuan mengenai keperlembagaan, *constitutionality* dia.

Yang Berhormat Senator Gooi ada sebut berkenaan dengan Perkara 2. Perkara 2 itu kita semua tahu iaitu Perdana Menteri mestilah mendukung kebebasan berterusan badan kehakiman dan seterusnya. Ya Senator, itu seksyen 2. Kemudian, Yang Berhormat pula kata, apabila sebut seksyen 2 di dalam rang undang-undang ini semuanya kuasa Perdana Menteri. Jadi, nampak bercanggah. Yang Berhormat, semua kuasa yang diberikan kepada Perdana Menteri itu mesti akur dengan seksyen 2. Mesti, sebab dia kata mesti. Jadi, jangan bimbanglah, Perdana Menteri ini sudah tentu dia akan buat pelantikan dan dia akan menjalankan semua tanggungjawab dan kuasa dia mesti mengikut seksyen 2.

Saya sudah sebut awal-awal. Saya kata, macam semalam kita bincang anti *corruption*. Perdana Menteri ini, kalau hendak mengikut di kalangan manusia di negara Malaysia, dialah orang yang paling layak sekali untuk diberikan kuasa ini. Sebab kuasa ini kena diberikan kepada seorang manusia dan sudah tentulah dia sebab dia *chief executive*.

Kalau Yang Berhormat tengok dalam syarikat pun, *chief executive* ini, kalau dia tidak berikan kuasa, turunkan kuasa dia, kuasa itu ialah kepada dia. Dia *chief executive*, dialah lantik semua. Kalau dia lantik, mesti ingat seksyen 2. Kalau dia tentukan gaji, ingat jangan buat silap, seksyen 2 kena ikut, mesti adil. Jadi, semua tindakan dia itu mesti berasaskan kepada seksyen 2. Tidak bercanggah, tidak bercanggah. Kalau tidak Perdana Menteri, hendak beri kepada siapa?

Saya hendak tanya..., hendak beri kepada Ketua Pembangkang, apa pasal? Dia cuma dapat sokongan 81 orang sahaja dalam Dewan tetapi Perdana Menteri dapat 140. Maka, Perdana Menteri jauh lebih layak daripada Ketua Pembangkang. Hendak beri kepada Agong? Kalau Agong tidak ikut seksyen 2, apa kita hendak buat terhadapnya. Boleh kita turunkan dia daripada takhta? Tidak boleh, sebab itu tidak boleh bagi kepada dia. Jadi, bagi kepada siapa? Perdana Menteri lah. Perdana Menteri ambil tindakan, tidak ikut seksyen 2, tunggu pilihan raya akan datang. Sekarang *internet*, jangan main-main. Cepat sahaja, silap buat, bukan silap buat. Kalau kita tidak buat pun fitnah pun banyak dalam itu. Ini akan kita lebih berhati-hati, kita takut. Sekejap sahaja.

Sebenarnya, apa yang berlaku kira beri kepada rakyat, kuasa ini semua. Akan tetapi takkan 20 juta rakyat hendak putuskan berapa gaji pesuruh jaya. Hendak kena tanya seorang-seorang. *You* setuju, setuju, setuju, sepuluh tahun pun tidak habis. Akan tetapi, kuasa ini rakyat beri kepada

Perdana Menteri. Maka, Perdana Menteri lah orang yang paling layak. Yang Berhormat, di Amerika pun macam itu lah juga.

Kalau Yang Berhormat tengok sistem dia, Ketua Hakim - *Attorney General* semuanya dinamakan oleh presiden dan proses tapisan dibuat oleh Senat. Kita lebih baik, tapisan dibuat oleh suruhanjaya. Perdana Menteri lantik, lagi bagus. Di Amerika semua presiden calon semua. Jadi, sistem kita sama. Jadi, yang Malaysia ini hendak buat lebih daripada Amerika ini pasal apa? Amerika pun *chief executive* yang mencalonkan nama-nama. Jadi, kita pula tidak boleh. Jadi, tidak masuk akal kepada saya. Kita jangan bimbang iaitu bahawa apa yang kita buat ini tidak lari daripada apa yang berlaku di negara-negara lain.

Kemudian Yang Berhormat bangkit tentang seksyen 15. Serupa juga jawapannya, seksyen 15 mengatakan iaitu bahawa, "*tiada perbuatan yang dilakukan atau pun prosiding yang diambil di bawah akta ini boleh dipersoalkan atas alasan (a), (b), (c)*". Tiga, tetapi atas alasan-alasan lain boleh. Bukan tidak boleh, yang tidak boleh kalau guna (a), (b), (c) sahaja sebagai alasan. Kita memelihara ini kerana kita bimbang. Yang Berhormat kena ingat orang yang kita pilih sembilan orang ini, lima orang hakim, empat orang *eminent person*, orang yang terkemuka.

Tak kan lah mereka ini hendak membuat sesuatu - dia boleh *gang up* sembilan orang, dia kata, "mari kita lanyak". Dia buat sesuatu yang tidak bagus. Tidak mungkin, masing-masing ada dia punya imej yang perlu dia pelihara. Kita tengok bagaimana kita lantik *commission* sebagai contoh Tan Sri Haidar, Lee Lam Thye. Ini VK Lingam punya kan? Tengok, masing-masing mengeluarkan masing-masing punya *report*. Walaupun ada *common report* tetapi dia ada *minority report* dia. Masing-masing hendak jaga dia punya imej. Ingat senang kah hendak kautim dengan izin, semua ini. Ingat senang kah. Tengok sahaja *commission* itu. Lee Lam Thye kata, "saya ada saya punya *report* sendiri". Kemudian, siapa lagi yang lain mengeluarkan *minority report* walaupun ada satu *common report* yang dikeluarkan oleh *commission* tetapi masing-masing ada kaveat dia. Ini menunjukkan dia itu orang yang kita pilih, orang yang ada imej, *eminent*, dia tidak mudah untuk di kautim.

Sebab itu apa dibangkit di sini, saya percayalah kalau kita melantik orang yang terkemuka, saya rasa boleh berlaku dengan izin, 'pengkautiman' yang boleh menjejaskan perjalanan. Jadi sebab itu saya kata Yang Berhormat jangan bimbang sebab orang yang terkemuka ini tidak mudah untuk kira kompromi mereka.

▪ 1630

Sebab itu Yang Berhormat *last* sekali, Senator kata macam mana kalau hakim itu dia.. itu susahlah kita hendak jamin. Sewaktu kita melantik orang itu, dia baik, bila dia pegang jawatan dia buat perangai tidak baik, itu kerja Tuhan bukan kerja kita. Waktu kita tapis, kita hendak lantik dia memang baik. Macam orang kahwinlah, yang perempuan semua baik tetapi suami itu, bakal suami itu, masa hendak mengurat cukup baik. Sudah kahwin dua tiga tahun perangai macam syaitan. Minta maaf. Perempuan baik, saya tahu perempuan baik. Ada yang tidak setuju dengan saya?

Yang selalu buat perangai ni lelaki. Jadi kalau tanya kepada dia waktu dia tengah berkasih dahulu sebelum kahwin, inilah lelaki idaman dia, lelaki Malaysia yang terakhir. Rupanya lepas dua tiga tahun kahwin lain perangai dia. Macam itu jugalah hakim, pesuruhjaya ini, kita tidak boleh hendak jamin, kita tidak boleh jamin, ini kerja Tuhan. Cuma apa yang kita boleh buat, keputusan berdasarkan dengan apa yang ada di hadapan kita pada ketika itu.

Tuan Yang di-Pertua, kuorum Yang Berhormat Datuk Majjol ya, ada bangkit dengan kuorum. Kita sebenarnya, saya hendak jelaskan, sebenarnya kuorum..., ada kata kuorum tinggi, saya ingat siapa tadi cakap tadi, Yang Berhormat Senator kot. Sebenarnya kita tidak boleh buat lima, kita kena buat tujuh. Kalau kita buat lima, Yang Berhormat kena ingat, lima daripada sembilan suruhanjaya ini hakim. Buatnya dia mesyuarat lima orang sahaja. Sebab itu kuorum tidak boleh, kuorum mesti tujuh kerana mesti ada sekurang-kurangnya dua yang mewakili yang bukan hakim. Baik, Yang Berhormat Senator kata macam mana ada sembilan untuk jawatan Ketua Hakim Mahkamah Persekutuan. Jawatan itu kosong, yang layak nya presiden kemudian CJM, CJSS, tiga. Sembilan tolak tiga, enam. Enam kurang daripada tujuh, tidak cukup kuorum.

Sebab itu Yang Berhormat, Peraturan Mesyuaratlah, mana-mana mesyuarat sekalipun, walaupun tiga nama itu naik, apabila kita hendak bincang satu nama, yang satu itu sahaja keluar. Itu Peraturan Mesyuarat yang saya percaya digunakan di mana-mana pun. Makna, kita kena keluar waktu nama kita di bincang. Jadi bermakna kalau kita hendak bincang, hendak pilih Ketua Hakim Mahkamah Persekutuan, nama yang di bincang itu ialah *Chief Justice of Malaya*, dia seorang sahaja yang keluar, yang dua orang calon lain itu boleh duduk. Ada pula orang kata, yang dua orang jadi itu dia boleh duduk situ dia boleh '*tereh*', dia maknanya minta maaf dengan izin, dia boleh hentamlah. Maknanya, katalah nama CJM yang di bincang, jadi CJS dengan presiden boleh duduk dan bincang nama CJM.

Saya hendak tanya Yang Berhormat, berani ke CJM dengan *President Court of Appeal* itu bagi satu pandangan yang tidak baik terhadap orang yang menjadi persaingan kepada dia. Tidak berani malah *pressure* kepada dia untuk bercakap baik lagi tentang CJM itu betul tidak? Jadi tidak berbangkit soal maknanya apabila tiga nama di bincang, sembilan tolak tiga tinggal enam, tidak cukup kuorum, itu tidak betul. Peraturan Mesyuarat hanya mengehendaki nama orang yang di bincang sahaja keluar, jadi satulah sahaja keluar. Kalau kuorum sembilan, satu keluar ada lagi lapan, jadi tidak berbangkit. Saya menghormatilah Ketua Hakim Mahkamah Persekutuan tetapi dalam hal ini saya nampak apa yang disebutkan oleh beliau itu adalah tidak tepat.

Kemudian Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Dato' Gooi dan Yang Berhormat.. saya Senator Ir. Haji Zamri ini saya cukup suka dialah. Dia selalu mulakan ucapan terima kasih Menteri datang menjawab. Lain kali Tuan Yang di-Pertua tolong bagi lebih masa kepada dia kerana berbaloilah saya mari. Jadi dia bangkit berkenaan dengan elaun tadi saya pun sudah sebut. Dia kata mengapa Perdana Menteri, saya sudah sebut kerana dia merupakan dipilih oleh rakyat. Yang Berhormat Dato' Daljit Singh Dalliwal, bukan Daliwat ya, Dalliwal menceritakan. Saya setuju iaitu

bahawa kita sebenarnya tidak boleh menentukan pelantikan hakim ini berdasarkan kuota jumlah penduduk, kita kena ikut merit Tuan Yang di-Pertua.

Sebab itu saya akan.. saya pun sudah janji dengan Yang Berhormat Puchong dengan Yang Berhormat Bukit Gelugor iaitu saya akan ambil *personal interest* berkenaan untuk memastikan iaitu kalau seorang itu layak walaupun dia datang daripada golongan minoriti dia mesti diberikan berdasarkan kebolehan, *on merit*. Dan juga untuk bagi kaum minoriti kecil saya rasa kita kena ambil tindakan yang lebih positif untuk memastikan iaitu bahawa *composition* dengan izin, *judiciary* itu mesti mencerminkan negara Malaysia yang berbilang kaum. Jadi itu saya setuju 100%, insya-Allah saya akan cuba melaksanakannya. Berkenaan dengan Fasal 15 sudah saya sebut, isu kuorum saya sudah sebut, negara majmuk saya sudah sebut.

Saya ingat semua sudah saya sebut Tuan Yang di-Pertua, jadi saya rasa tidak ada apa yang saya tidak jawab. Namun kalau sekiranya kalau ada perkara-perkara yang tertentu yang masih lagi yang belum saya tidak dapat jawab saya harap supaya Yang Berhormat akan di luar nanti mengingatkan saya supaya saya akan beri jawapan yang bertulis. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ralat saya tidak boleh ambil bahagian dalam perbahasan. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 37 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan, dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

■1640

Tuan Yang di-Pertua: Saya ucap tahniah Yang Berhormat kerana memandu Rang Undang-undang ini sehingga diluluskan kerajaan.

RANG UNDANG-UNDANG**RANG UNDANG-UNDANG PENCEN (PINDAAN) (NO. 2) 2008****Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga**

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan supaya rang undang-undang bernama Akta Pencen (Pindaan) (No.2) 2008 dibaca kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, rang undang-undang ini bertujuan meminda Akta Pencen 1980 (Akta 227) iaitu undang-undang yang mentadbirkan urusan persaraan dan pencen bagi pegawai-pegawai perkhidmatan awam persekutuan dan negeri. Secara khususnya pindaan rang undang-undang ini ialah untuk melaksanakan beberapa dasar baru mengenai skim faedah persaraan dan faedah terbitan yang telah pun diluluskan oleh kerajaan pada tahun ini. Dasar-dasar baru tersebut adalah seperti berikut:

- (i) Dasar Pemansuhan Syarat Permastautinan di Malaysia bagi pemberian pencen terbitan melebihi 12 setengah tahun dan pemberian pelarasan pencen yang berkuat kuasa mulai 1 Januari 2008 yang lalu;
- (ii) peningkatan tempoh perkhidmatan maksimum yang di masuk kira bagi penghitungan pencen daripada 25 tahun kepada 30 tahun berkuat kuasa 1 Januari 2009;
- (iii) pembayaran pencen terbitan atas kadar penuh bagi seumur hidup penerima iaitu tanpa susutan kepada 70% selepas 12 setengah tahun daripada tarikh persaraan atau kematian dalam perkhidmatan berkuat kuasa 1 Januari 2009; dan
- (iv) pemberian opsyen semula kepada pegawai tetap perkhidmatan awam yang telah memilih Skim Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) sebagai Skim Faedah Persaraan untuk memilih Skim Pencen yang mana pemilihan semula ini akan mula berkuat kuasa pada 1 Februari 2009.

Tuan Yang di-Pertua, Dasar Pemansuhan Syarat Permastautinan di Malaysia bagi pemberian pencen terbitan melebihi 12 setengah tahun dari tarikh persaraan atau kematian pegawai dalam perkhidmatan dan penyelarasan pencen telah diputuskan oleh kerajaan setelah mengambil kira bahawa ramai pesara dan penerima pencen telah berhijrah dan tinggal di luar negara.

Di antara sebab pesara terpaksa bermastautin di luar Malaysia ialah untuk berada dengan anak atau cucu yang sanggup menjaga mereka di hari tua. Pada zaman globalisasi ini, ada juga pesara yang ingin berkecimpung dalam kerjaya baru di negara lain selepas persaraan. Memandangkan bahawa pencen dan juga pencen terbitan ialah untuk mengenang jasa pekhidmat

awam, maka adalah wajar dasar keperluan pemastautin di Malaysia ini dimansuhkan supaya golongan pesara dan penerima pencen akan dapat menikmati pencen mereka di mana juga mereka berada.

Ketika ini terdapat seramai 657 balu atau duda yang bermastautin di luar Malaysia dan telah berhenti menerima pencen terbitan. Manakala seramai 1,332 pesara bermastautin di luar Malaysia dan menerima pencen asal iaitu tanpa unsur penyelarasan.

Dari sudut perbelanjaan kerajaan pula, pemulihan pembayaran pencen terbitan kepada pemastautin di luar Malaysia akan melibatkan perbelanjaan tambahan sebanyak RM8 juta setahun. Bagi penyelarasan pencen untuk pesara yang bermastautin di luar Malaysia, perbelanjaan tambahan adalah sebanyak RM24 juta setahun. Ini bermakna bahawa keseluruhan tambahan perbelanjaan kerajaan untuk dasar ini adalah sebanyak RM32 juta pada tahun 2009.

Tuan Yang di-Pertua, dasar pembayaran pencen terbitan atas kadar penuh bagi seumur hidup kepada penerima pencen iaitu tanpa susutan kepada 70% selepas 12 setengah tahun adalah berasaskan pertimbangan bahawa pencen atau pencen terbitan adalah merupakan *deferred salary* iaitu gaji pegawai yang dibayar dalam bentuk pencen semasa dalam persaraan. Dengan kemampuan kewangan kerajaan ketika ini adalah dirasakan bahawa balu, duda atau anak wajar menerima pencen terbitan daripada perkhidmatan gemulah tanpa ada sebarang unsur susutan. Dasar baru ini akan melibatkan seramai 141,116 orang penerima pencen serta peruntukan tambahan sebanyak RM316 juta.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan juga telah bersetuju untuk menghitung semula pencen mengikut formula berdasarkan kepada tempoh perkhidmatan sehingga maksimum 30 tahun iaitu 360 bulan bagi semua pesara dan penerima pencen berkuat kuasa 1 Januari 2009. Buat masa ini tempoh maksimum hanyalah 25 tahun iaitu 300 bulan. Pertambahan lima tahun ini ialah untuk menyahut seruan daripada golongan pesara yang meminta supaya tempoh perkhidmatan sebenar semasa mereka berkhidmat diambil kira dalam pengiraan pencen.

Walau bagaimanapun, buat masa ini kemampuan kerajaan hanya membolehkan tempoh perkhidmatan diambil kira sehingga 30 tahun iaitu 360 bulan sahaja. Dasar ini juga akan merangkumi pesara dan penerima pencen yang telah bersara sebelum dari tarikh kuat kuasa 1 Januari 2009. Dasar ini akan melibatkan seramai 115,000 pesara dan penerima pencen serta peruntukan kewangan tambahan sebanyak RM718 juta.

Tuan Yang di-Pertua, dengan adanya beberapa penambahbaikan skim pencen yang telah saya huraikan, kerajaan telah mengambil kira keluhan dan rungutan ramai anggota sektor awam yang pernah memilih Skim KWSP yang kini telah bertukar fikiran dan menganggap bahawa Skim Pencen yang lebih lumayan sekiranya dibandingkan dengan Skim KWSP. Kerajaan bersetuju supaya dalam tempoh sebulan mulai 1 Januari 2009, mereka diberi peluang membuat opsyen semula untuk memilih skim pencen.

Pada hakikatnya kedua-dua skim ini mempunyai keistimewaan yang tersendiri. Walau apa pun pilihan yang dibuat oleh anggota, mereka hendaklah bijak dalam menguruskan kewangan peribadi masing-masing. Dasar baru pemberian semula opsyen ini belum dapat dianggarkan implikasi kosnya kerana ianya bergantung kepada jumlah anggota yang memilih Skim Pencen. Walau bagaimanapun, pemilihan Skim Pencen akan dapat mengurangkan beban kewangan kerajaan bagi caruman KWSP untuk anggotanya dan pengurangan beban ini diimbangi dengan tambahan perbelanjaan bayaran ganjaran dan pencen pada masa hadapan. Tarikh bagi pemberian opsyen semula untuk memilih skim pencen ialah 1 Januari 2009 dengan tempoh opsyen selama sebulan. Pilihan anggota menjadi muktamad pada 1 Februari 2009.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan memang prihatin terhadap keperluan dan kehendak anggota perkhidmatan awam seperti terbukti oleh dasar-dasar baru berkaitan pemberian semasa hari tua mereka yang telah saya bentangkan. Bagi membiayai pelaksanaan dasar-dasar baru itu, perbelanjaan Kerajaan Persekutuan akan bertambah sebanyak hampir RM1 bilion untuk tahun 2009 sahaja. Dasar-dasar baru ini dinikmati oleh semua pesara dan penerima pencen termasuk mereka yang pernah berkhidmat di semua negeri.

Sebagai balasan, anggota perkhidmatan awam hendaklah berkhidmat sepanjang tempoh kerjayanya dengan penuh amanah dan berprestasi cemerlang. Rakyat mengharapkan perkhidmatan yang setimpal dengan pakej saraan, imbuhan, kemudahan dan pencen yang dinikmati oleh anggota kerajaan. Adalah diharapkan tidak seorang pun anggota kerajaan yang menghampakan negara dan rakyat dalam hal ini. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

■1650

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ada Ahli Yang Berhormat yang menyokong?

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Maznah Mazlan]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Akta Pencen 1980 dibacakan kali yang kedua dan terbuka untuk dibahas. Datuk Haji Rizuan Abd. Hamid, kemudian Datuk Akbar Ali.

4.50 ptg.

Datuk Haji Rizuan bin Abd. Hamid: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada Dewan ini kerana memberi peluang kepada saya untuk membahaskan Rang Undang-undang Pencen (Pindaan) 2008. Yang sebenarnya apa yang disebut oleh Yang Berhormat Menteri tadi bahawa pindaan ini adalah pindaan undang-undang yang sangat baik untuk kita semua di mana sebagai Ahli Dewan atau Ahli Parlimen, ia juga terlibat dalam faedah

yang kita akan dapat di kemudian hari. Akan tetapi yang lebih memberi faedah dan imbuhan adalah kakitangan kerajaan yang berkhidmat sekarang ini.

Perkara pertama yang disebut oleh Yang Berhormat tadi ialah mengenai permastautinan di luar negara, di luar Malaysia. Mengikut akta dahulu, seseorang yang apabila dia bermastautin di luar negara automatik pencennya gugur tetapi dengan adanya pindaan ini, dengan mengambil kira bahawa setengah di antaranya yang telah berkhidmat, yang telah berjasa kepada negara tetapi apabila sampai ke hari tua, dia menghantar anak dia belajar ke luar negeri dan anaknya bekerja di luar negeri, tiada siapa yang hendak menjaganya di dalam negeri, jadi dia terpaksa pergi ke luar negeri untuk bersama-sama dengan anaknya.

Sebab itu dengan adanya pindaan baru ini, mereka yang telah pergi dan berada di luar negeri tidak lagi gugur secara automatik. Jadi saya rasa saya amat setuju dengan adanya pindaan ini. Bagi perkara yang kedua, tempoh perkhidmatan maksimum untuk mendapat pencen yang 25 tahun dinaikkan kepada 30 tahun. Kita tahu baru-baru ini kita pinda tempoh persaraan iaitu daripada 55 ke 56, selepas itu sambung lagi ke 58. Kalau kita lihat kita mula-mula bekerja umur 20 tahun dan sampai 25 tahun kerja, kita 55 tahun kita pencen, tetapi sekarang ini kita kena pencen umur 58 tahun. Jadi kita perlu bekerja 28 tahun.

Sebab itu wajarlah tempoh perkhidmatan ini diambil kira untuk pengiraan pencen sampai ke 30 tahun. Kalau kita lihat pun orang bersara 58 tahun kalau campur 30 tahun, dia ada 88 tahun. Di Malaysia ini mana ada orang hidup sampai 88 tahun, jarang kita dengar. Sebab itu yang akan dapat *benefit* nya kalau dia meninggal umur 80 tahun, lapan tahun lagi yang akan mendapat faedahnya adalah anak atau isterinya.

Perkara yang ketiga yang disebutkan menteri ialah mengenai pembayaran pencen terbitan. Kalau dahulu sampai 12 tahun setengah ia susut kepada 70% dan apabila kali ini ada pindaan, kita akan mendapat 100% pencen. Bermakna ini adalah satu daripada imbuhan atau pengajaran yang baik bagi kakitangan awam.

Perkara keempat yang disebut oleh Yang Berhormat Menteri iaitu pemberian opsyen semula di mana kita dahulu apabila kita bekerja dengan kerajaan, kita fikir hendak pencen awal, 45 tahun dahulu boleh pencen, kerajaan bagi opsyen. Jadi kita pun ambillah. Ditawarkan sama ada hendak ambil Skim Pencen atau hendak ambil Skim KWSP. Kita ingat kita hendak bersara awal kita pun ambil KWSP dan berhenti daripada kerajaan pada umur 45 tahun dan keluar berniaga. Apabila berniaga, mula-mula okeylah, selepas itu apabila ekonomi meleset, jatuh dan kita fikir kita akan dapat imbuhan lebih baik apabila kita ambil Skim KWSP, rupa-rupanya Skim Pencen ini lebih baik.

Sebab itu kerajaan ini baik, bagus. Dalam masa satu bulan daripada Januari 2009 sampai Februari 2009, dia bagi peluang balik kepada kita untuk memilih kerana mereka telah membandingkan Skim Pencen dengan Skim KWSP ini, Skim Pencen lebih baik daripada Skim KWSP. Sebab itu kerajaan bagi peluang untuk kita memilih balik Skim Pencen. Bermakna selepas

kita pencen 58 tahun, dia mengambil kira 30 tahun bermakna kita tidak akan lagi kerugian. Lagipun dengan mengambil Skim Pencen, kerajaan tidak lagi dibebankan dengan pembayaran majikan. Majikan sekarang ini kena bayar 11%.

Jadi dengan mengambil Skim Pencen ini, KWSP, kerajaan tidak perlu bayar lagi sebab dia pencen umur 58 tahun. Perkara akhir yang saya ingin sentuh mengenai kita ini sebagai Ahli Parlimen. Yang pertama sekali saya hendak tanya, adakah tempoh pengiraan kita sebagai Ahli Parlimen ini juga dinaikkan kepada 30 tahun kerana kalau kakitangan kerajaan 25 tahun kepada 30 tahun, kita pun harus mendapat ganjaran yang sama. Sebenarnya Ahli Parlimen dalam Dewan Negara ini, kami ini nampak sahaja dipanggil *Upper House*, sebenarnya kami ini Ahli Dewan Negara "*Coffee House*". Kami dapat gaji dan elaun lebih rendah daripada Ahli Parlimen.

Jadi kalau bolehlah dipertimbangkan akan datang ini Yang Berhormat Menteri tolong beritahulah elaun kami ini biarlah setaraf dengan Ahli Parlimen kerana apabila setaraf dengan Ahli Parlimen, kami pun dapat pencen yang sama dengan Ahli Parlimen. Kalaupun kami sekarang dapat RM4,200, dikira sekarang ini pencen separuh kami dapat, bermakna RM2,100 sebulan. Kalau saya ada tiga bini, bila saya meninggal, bermakna bini saya tiap-tiap orang dapat RM700. Kasihanlah bini-bini saya...

Tuan Yang di-Pertua: Siapa suruh ada tiga bini?... [*Ketawa*]

Datuk Haji Rizuan bin Abd. Hamid: Itu jodoh pertemuan, semua di tangan Tuhan. Selanjutnya, apakah pengiraan pencen ini kepada Ahli Parlimen Ahli Dewan Negara masih lagi di takuk yang lama. Bermakna pengiraan pencen kita berasaskan kepada separuh gaji. Kalau anggota perkhidmatan dia dapat tiga perlima, kami pun kena dapat tiga perlima juga.

Seterusnya, pengiraan tertinggi kenalah mengambil kira kami berkhidmat dua penggal iaitu 72 bulan dinaikkan. Bagilah peluang kami supaya pengiraan itu lebih besar. Jadi saya hendak cadang ini supaya bagilah daripada 72 bulan kepada 90 bulan supaya kami pun dapatlah faedah kami untuk anak-anak cucu kami di hari tua.

Akhir sekali saya bersetujulah kepada Yang Berhormat Menteri bahawa apabila kerajaan memberi *benefit* ataupun faedah yang setimpal, faedah pencen, imbuhan, pakej saraan, maka kita sebagai anggota kakitangan kerajaan harus bekerja dengan cemerlang. Bila kerajaan bagi sesuatu benda itu, kita harus bekerja dengan lebih baik. Jangan takat itu sahaja. Orang suruh belajar komputer, tidak hendak belajar komputer. Orang suruh belajar IT, tidak hendak belajar IT tetapi apabila pencen hendak lebih.

Jadi haruslah bekerja dengan lebih baik, lebih cemerlang, lebih amanah, lebih dedikasi dan setimpal dengan apa yang telah diberikan oleh pihak kerajaan. Terima kasih. Dengan itu saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Datuk Akbar Ali.

4.59 ptg.

Datuk Akbar bin Ali: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Pertama sekali saya ingin merakamkan setinggi penghargaan kepada Yang Berhormat Menteri kerana secara konsisten sejak kelmarin telah membentangkan rang undang-undang iaitu semalam, pagi tadi dan petang ini, meminda Akta Pencen.

■1700

Jadi, saya lihat dedikasi beliau memang tinggi kerana ini memastikan rasa kebertanggungjawaban itu. Dengan itu beliau sendiri yang membentangkan rang undang-undang ini di Dewan yang mulia ini. Syabas, dan saya amat menghargai juga di atas kejayaan beliau. Kalau saya boleh gunakan perkataan, “berkuntau dan bersilat” di Dewan yang mulia di sebelah sana.

Sekali lagi saya ingin merakamkan setinggi penghargaan kepada kerajaan kerana dalam hal ini saya ingin mengaku awal-awal bahawa saya mempunyai *vested interest*, kerana saya sendiri adalah seorang pesara, bekas anggota kerajaan. Jadi, pindaan Akta Pencen ini sudah tentu turut memberi faedah kepada saya dan keluarga saya, jadi saya *declare* awal-awal lagi saya mempunyai *vested interest*, dengan izin. Kalau boleh, bagi pihak 595,000 pesara dan keluarga masing-masing, kita sama-sama merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada kerajaan kerana seperti mana yang dimaklumkan oleh Datuk Haji Rizuan tadi pada saya melalui akta ini ada enam pembaikan dan semuanya telah disebutkan oleh Yang Berhormat Datuk Haji Rizuan dan saya tidak perlu ulangi. Namun ada satu perkara yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, yang mana pesara kerajaan, nilai pencen itu ditingkatkan kepada minimum *equivalent* kepada BLI RM720 sebulan supaya semuanya berada di atas paras garis kemiskinan. Ini juga satu keistimewaan dan satu pemberian yang wajar dihargai.

Tuan Yang di-Pertua, di sini saya ingin menyentuh hanya tiga perkara lagi kerana pembaikan telah pun disentuh oleh rakan saya tadi. Satu perkara yang hendak saya sentuh ialah berkenaan sumbangan sektor awam yang mana telah diiktiraf oleh kerajaan dengan memberikan pembaikan berhubung dengan pencen ini. Kalau kita lihat dan kita sama-sama bangga sama ada saya sebagai pesara dan juga kawan-kawan yang masih berkhidmat di sektor awam, kalau kita lihat dari segi ekonomi kita ada dua sektor. Kalau hendak dibahagikan secara mudah atau melihat dikotominya, sektor dalam negeri dan sektor luar negara. Sumbangan sektor luar negara hanyalah lebih kurang 15% kepada ekonomi kita, manakala 85% adalah sumbangan oleh *domestic sector*, dengan izin.

Daripada 85% itu hampir 13% disumbangkan oleh sektor kerajaan yang mana baki terbesar datangnya daripada *private consumptions*. Jadi, 13% inilah antara lain yang cuba diberikan penghargaan oleh kerajaan kerana penyumbanganya tidak lain dan tidak bukan adalah datangnya daripada 1.2 juta anggota kerajaan ataupun sektor awam. Sumbangan yang kedua ialah pertumbuhan ekonomi itu sendiri. Kalau pada tahun lepas pertumbuhan ekonomi adalah di tahap 6.3%, tetapi kenaikan yang disumbangkan oleh sektor kerajaan adalah di tahap yang lebih tinggi

iaitu 7.0%, ini menunjukkan bahawa kemampuan pegawai kerajaan dalam menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi adalah di tahap yang lebih tinggi daripada *so called national average*, dengan izin, yang berada pada tahap macam mana saya katakan tadi 6.3%.

Kalau kita ambil pula ukuran yang disediakan oleh *National Productivity Centre* (NPC), sumbangan sektor awam dari segi peningkatan produktiviti adalah sebanyak 3.6%. Inilah sebahagian daripada faktor yang menyumbang kepada *Total Sector Productivity* (TSP) yang mana diukur pada tahap 4.2% tahun lepas. Kalau kita *translate* ini kepada wang ringgit, tahap penyumbang sektor awam ialah bernilai hampir RM31,000. Ini satu pencapaian yang agak tinggi kerana produktiviti sektor awam Malaysia adalah berada di tahap yang nombor satu seluruh Asia kecuali Singapura dan Hong Kong. Mengambil kira sumbangan-sumbangan ini, maka kerajaan telah mengambil inisiatif untuk memberi antara lain pengiktirafan selain daripada bonus setiap tahun dan diperbaikilah pencen ini.

Tuan Yang di-Pertua, kita harap dengan pemberian pelbagai insentif ini produktiviti kakitangan awam dan juga sumbangan kepada prestasi ekonomi akan terus meningkat dan selain daripada dedikasi yang disebut oleh rakan saya tadi, cuba pastikan bahawa integriti dan juga kebolehpercayaan dan kompetensi itu ditingkatkan supaya faedah-faedah yang sudah diberikan ini tidak akan terlepas, kerana salah laku dan sebagainya yang mana kerugian itu akan menimpa kepada diri kita sendiri. Jadi, kita harap ia akan mendorong, merangsang pegawai-pegawai sektor awam akan terus berkhidmat dengan lebih baik, lebih kompeten, lebih berintegriti dan lebih bertanggungjawab lagi.

Saya ingin menterjemahkan faedah ini dalam bentuk wang ringgit dengan menunjukkan bahawa kerajaan telah memberi kenaikan berdasarkan satu contoh ini bukan 10%, bukan 20% tetapi 71% ekoran daripada penambahbaikan ini. Pertama, mulai 1 Januari 2009, berdasarkan apa yang diperkatakan tadi, apabila Pencen Terbitan yang dulunya di tahap 70% kini dinaikkan ke tahap 100%. Contohnya kalau dahulu balu ini mendapat RM700, maka dia akan dapat RM1,000. Ini bermakna kenaikannya ialah RM300 di situ.

Peringkat yang kedua, dia akan mendapat dari segi sifar yang dinaikkan daripada 50%, satu perdua daripada sifat maksimum gaji kepada 35% ataupun 60%. Di situ akan berlaku kenaikan sebanyak 10%. Ini akan menjadi kepada RM1,100. Kemudian, kalaulah arwah telah berkhidmat sehingga 30 tahun, maka tempoh perkiraan itu akan ditambah daripada 25 kepada 30 tahun. Ini bermakna ada 60 bulan di situ dan kalau diterjemahkan lebih kurang *another* 10%, maka akan jadilah RM1,200. Dengan RM1,200 ini berbanding dengan RM700 tadi maka secara matematiknya kenaikan itu adalah sebanyak 71%. Kalau kita ambil kadar inflasi, kalaulah dikatakan pada tahun ini lebih kurang 5%, maka kenaikan pendapatan sebanyak 71% itu akan diterjemahkan kenaikan *real income* sebanyak 65%. Ini satu sumbangan yang besar oleh kerajaan terutama sekali dalam keadaan inflasi yang tinggi ini.

Tuan Yang di-Pertua, kini saya ingin membangkitkan beberapa isu untuk pertimbangan Yang Berhormat Menteri. Kalau kita merujuk kepada perkara 8B(b) terdapat empat golongan berkenaan yang tidak boleh mendapat elaun bersara terbitan jika ia berlaku selepas bersara. Maksudnya sebagai contoh, kalaulah saya sekarang berkahwin seorang lagi setelah bersara, dan sekiranya saya meninggal, isteri yang saya kahwini selepas bersara itu tidak layak mendapat Pencen Terbitan. Begitu juga kalau mendapat anak dan kalau mengambil anak tiri dan sebagainya.

Di sini saya ingin merayu kepada kerajaan supaya menimbang kalau boleh isteri, dan *of course* saya tidak hendak menjadi *chauvinistic*, tetapi kerana biasanya di peringkat selepas 58 tahun ini yang ingin berkahwin atau terpaksa berkahwin biasanya ialah lelaki, kerana dia memerlukan seorang lain untuk menjaga kehidupannya...

Tuan Yang di-Pertua: Sebab itu hanya terdapat ungkapan "*dirty old man*" tidak ada ungkapan "*dirty old woman*".

Datuk Akhbar bin Ali: *I bet to agree...* [Ketawa] Nanti kalau *disagree* susah pula saya. Namun begitu apa yang saya ingin ketengahkan atas prinsip kemanusiaan, atas dasar kerajaan prihatin, kerana kita telah melihat banyak keprihatinan kerajaan terhadap rakyatnya.

■1710

Jadi apa salahnya ditimbangan satu ini di hujung-hujung hayat di waktu Isyak ini terutama sekali setelah kita bersara 58 tahun Yang Berhormat. Jangka hayat lelaki pada masa ini hanyalah 21.6 tahun, kalau dia berkahwin pada umur 58 tahun, pencennya untuk sampai ke 12 tahun setengah ialah 70 tahun setengah dan dia akan mati mengikut perkiraan ini pada umur 71.6 tahun.

Itu *average life expectancy* bagi lelaki di Malaysia. Umur perempuan pula ialah 76.5 tahun maka *she has another...*, *assuming* dia kahwin pada umur yang sama dalam *cohort* yang sama, dia cuma ada lebih kurang empat tahun saja lagi. Apa salah untuk memastikan lelaki yang mungkin tidak boleh hidup keseorangan ini, yang sebagai insentif untuk beliau berkahwin dan dapat menolong bakal isteri yang menjadi balu ini supaya dipanjangkan tempoh pencen terbitan itu.

Dari segi ekonomi, saya rasa dari segi matematikanya beban kewangan tidaklah banyak. Jadi kita haraplah berdasarkan jangka hayat ini yang boleh dikira oleh *actuaries* saya lihat beban kewangan tambahan *the incremental increase in this* tidaklah begitu membebankan kerajaan. Jadi saya mohon sebagai satu insentif selaras dengan tema kerajaan prihatin, tidak salah untuk menimbangkannya dan beban kewangan tidaklah banyak.

Dato' Yip Kum Fook: Minta laluan. Tuan Yang di-Pertua, saya ada satu pertanyaan, sekiranya seorang lelaki mempunyai empat isteri, kalau semuanya dengan izin, *government servant*, tiba-tiba meninggal, adakah kesemua pencen itu diberikan kepada seorang *husband* itu. Sekian.

Datuk Akhbar Ali: Saya rasa eloklah soalan itu dijawab oleh Yang Berhormat Menteri... [Ketawa] Jadi kalau sambung *argument* saya tadi kita tidak mahu apa yang dikatakan oleh orang tua-tua, Yang Berhormat Menteri ya "gajah lalu dibeli, rusa tidak dibeli." Kita juga tidak mahu apa

yang dikatakan dalam perkataan Inggeris dengan izin, *penny wise, pound foolish, something equivalent to that effect* jadi saya haraplah perkara itu dapat ditimbangkan.

Kedua di satu nafas, saya menyokong supaya pencen itu dipanjangkan kepada pihak-pihak yang berkenaan yang saya sebut tadi, tetapi dari satu pihak yang lain sebagai Dewan yang mulia ini yang bertanggungjawab, kita harus memikirkan *sustainability* dengan izin, atau kemampuan kerajaan dari segi kewangan menanggung beban pencen. Ini kerana setiap tahun seramai saya difahamkan kira-kira 15 ribu pegawai kerajaan akan bersara dan ia akan menambahkan lebih 610 ribu pada tahun berikutnya kalau kedudukan sekarang adalah seramai 595 ribu orang.

Oleh kerana tahun ini pencen diperkenalkan kepada 58 tahun maka kerajaan bernasib baik, bilangan yang bersara tahun ini tidaklah seramai 15 ribu dan dijangka pada tahun ini adalah seramai sembilan ribu dan pada tahun hadapan hanya tiga ribu.

Ini saya lihat satu tindakan strategik yang diambil oleh kerajaan menggunakan tahun ini untuk menambah baik faedah pencen kerana beban kewangan itu tidak begitu banyak kerana bilangan pesara baru adalah sedikit berbanding dengan tahun-tahun biasa.

Jadi di sini kita haraplah kerajaan sebagai kerajaan yang bertanggungjawab sudah pasti akan menimbang dan mengambil *pro active remedy* untuk memastikan bahawa kemampuan kerajaan dari segi kemampuannya untuk menampung pencen ini akan dapat dikekalkan. Ini kerana saya lihat beban pencen telah meningkat sebanyak 533% dari tahun 1990 bernilai 916 juta kepada 5.7 bilion pada tahun lepas.

Jadi ini memberi *average* 30% kenaikan setiap tahun dan dari segi, bukan dari segi GDP kerana itu akan memberikan *false impression* dengan izin, tetapi berdasarkan *revenue* kerajaan jumlah peruntukan pencen ini dianggarkan 3.5% daripada hasil kerajaan persekutuan dan kita jangka kalau hasil kerajaan tidak meningkat maka peratus membayar pencen ini pula yang akan melonjak.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, rang undang-undang ini baik atau tidak.

Datuk Akhbar Ali: Sudah pasti baik.

Tuan Yang di-Pertua: Sokong atau tidak?

Datuk Akhbar Ali: Sudah pasti saya sokong.

Tuan Yang di-Pertua: Benda yang baik kita sokong, tidak perlulah cakap banyak-banyak...

[Ketawa]

Datuk Akhbar Ali: dengan mengambil kira itu Tuan Yang di-Pertua, atas nasihat, saya memang menyokong penuh pindaan akta ini di mana yang dibentangkan. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Hajah Sharifah Azizah Syed Zain. Saya minta maaf sebab kita ada lagi tiga rang undang-undang.

Hajah Sharifah Azizah Syed Zain: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya takutlah bila tengok Menteri ada.

Tuan Yang di-Pertua: Takut pada Menteri saja? Tuan Yang di-Pertua, tak takut?

Hajah Sharifah Azizah Syed Zain: Kurang sikit. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, kerana memberi peluang kepada saya untuk bersama membahaskan rang undang-undang ini. Di kesempatan ini, ingin saya utarakan kerisauan saya kerana bagi saya warga emas golongan yang akan menikmati pencen ini, mereka adalah golongan yang saya sayangi dan saya rasa mereka patut mendapat keselesaan pengiktirafan di atas jasa-jasa yang telah mereka lakukan terhadap negara dan bangsa.

Kerisauan saya ini menjurus kepada aspek tadbir urus terhadap dana pencen yang terkumpul. Ini kerana pengalaman dalam undang-undang menunjukkan kes apabila merujuk kepada salah guna dalam pencen. Saya difahamkan dalam rangka mengurus dana pencen ini ada dikatakan panel pelaburannya.

Jadi ini akan menentukan siapa yang patut menguruskannya akan tetapi dalam kes sebegini boleh berlaku wang yang diselewengkan umpamanya membabitkan jumlah sehingga berjuta-juta ringgit. Sebagai contoh, seorang kerani yang terbabit tetapi saya melihat dengan izin, *the flow of decision making process* itu merupakan satu proses *top - down*, iaitu merujuk kepada lembaga dan juga panel.

Jadi saya rasa tadbir urus atau *accountability* mesti ditunjukkan kerana ini bukan menunjukkan satu dana yang terhasil daripada satu pelaburan, akan tetapi dana terkumpul atas satu tujuan untuk masa depan keselesaan golongan pekerja yang telah berkhidmat dan berjasa kepada negara.

Jadi saya melihat keadaan itu, saya ingin mencadangkan secara konstruktifnya mungkin di kalangan golongan pencen ini diklasifikasikan kepada dua iaitu golongan pencen yang produktif dan golongan pencen yang tidak pro aktif. Dengan hal ini kenapa dana itu hanya perlu diberi kepada golongan *fund management* ini, yang saya tahu yurannya mahal.

Memang ada kebbaikannya tetapi sekiranya terdapat golongan besar, golongan pencen yang produktif ini apa salahnya kita wujudkan satu mikro kredit supaya mereka boleh memohon secara langsung dana tersebut. Ini akan memberi ruang kepada mereka mengurus sendiri duit mereka tetapi sekarang ini apa yang ada sebaliknya, duit hilang, mereka terlopong.

Tuan Yang di-Pertua, jadi saya ingin mencadangkan mungkin kalau boleh dipertimbangkan supaya dana ini boleh beri kelebihan kepada kelompok pencen yang produktif ini supaya mengurus sendiri cadangan ini. Kedua saya juga merasakan memanfaatkan golongan pencen ini adalah amat perlu kepada negara. contohnya saya lihat di negara-negara maju, golongan guru-guru pencen ini dimanfaatkan sebagai contohnya di tempat-tempat muzium dan sebagainya kerana mereka mempunyai ilmu cara penyelesaiannya amat baik kepada para pelajar.

Contohnya di Jepun, yang terlibat menjadi pengutip-pengutip tol ini adalah golongan pencen kerana kerja itu tidak merujuk kepada satu pergerakan yang amat banyak memerlukan tenaga, hanya duduk dan *collect*. Tuan Yang di-Pertua, akan tetapi di sini tidak ada satu dasar ataupun mungkin boleh kita wujud dalam bentuk kaedah yang saya sebutkan tadi yang mana satu

dasar memberi ruang kepada golongan pencen ini, bukan sahaja menikmati pencen, tetapi memanfaatkan dan sekiranya kita cantumkan dengan agenda orang pencen produktif ini.

▪ **1720**

Maka saya rasa mereka bukan sahaja memberikan satu jumlah yang tetap tetapi mungkin satu jumlah yang boleh berkembang. Satu lagi aspek ialah mengenai urus tadbir di dalam pengurusan Wang Amanah Pencen. Saya ingin mencadangkan di sini agar panel pelaburan dari bentuk itu mesti mengambil kira kepentingan pekerja. Di sini saya mencadangkan agar tahap nilai pencen yang diberikan itu mungkin perlu mengikut keadaan semasa.

Contohnya yang bekerja buruh atau gaji sekitar RM400 ke RM600, apabila pencen hanya dapat lingkungan RM200 lebih sebulan. Jadi RM200 lebih untuk hidup di kala ini rasa amat parah. RM200 lebih sebulan di kala ketika di mana umur sudah warga emas tahap kesihatan agak meruncingkan. Keperluan untuk merawat pusat rawatan amat diperlukan. Jadi, saya memohon perkara-perkara begini dapat diketengahkan oleh Yang Berhormat Menteri dalam membuat Akta Pencen ini. Ini kerana saya rasa apa yang ingin kita capai ialah macam mana masalah golongan warga emas ini dapat kita uruskan dengan baik, dengan efektif terutama sekali mengikut keadaan ekonomi semasa.

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa rupa-rupanya wanita ini bukan sahaja rugi bila dimadukan. Akan tetapi rupa-rupanya bila dimadukan isteri tidak bekerja suami seorang bekerja, pencen itu terpaksa dibahagikan kepada empat isteri. Namun untungnya orang lelaki ini bila dia satu orang sahaja lelaki, isteri dia empat; maka empat-empat kerja dan pencen nikmatnya begitu besar. Menjadi-jadilah dia untuk kahwin lebih setelah isterinya tidak ada. Jadi Tuan Yang di-Pertua saya mengharapkan kepada pihak Kementerian supaya mengehendkan, kalau suami itu ada empat isteri. Empat-empat bekerja dan empat-empat tempoh umurnya naik. Maka hanya satu pencen sahajalah yang patut diberikan kepada suami berkenaan... *[Tepuk]* Wanita suka.

Tuan Yang di-Pertua, nasib wanita. Hendak penuhkan kuota dalam Dewan yang mulia ini 30% pun tidak mampu, tetapi nasibnya rupanya untung tetap pada yang lelaki. Jadi Tuan Yang di-Pertua saya dengan ini mohon menyokong. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri boleh gulung.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan banyak terima kasihlah kepada tiga Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan sebentar tadi. Yang Berhormat Datuk Rizuan tanya adakah tempoh perkhidmatan Ahli Parlimen bagi perhitungan pencen juga akan dinaikkan seperti mana dicadangkan oleh rang undang-undang ini untuk anggota sektor awam. Jawapannya ia boleh dipertimbangkan. Semua cadangan-cadangan Yang Berhormat Senator Datuk Haji Rizuan sememangnya prinsip-prinsip pencen wajar dilaksanakan sama rata bagi semua pekhidmat awam termasuklah Ahli Parlimen.

Yang Berhormat Datuk Akbar Ali telah menyatakan sumbangan anggota sektor awam kepada produktiviti negara wajar diiktiraf. Terima kasih Yang Berhormat. Itulah yang kita lakukan di

atas pengiktirafan sumbangan anggota sektor awam. Semua ini adalah hasil usaha gigih yang berterusan Ketua Setiausaha Negara dan Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam. Kita kena ucap terima kasih kepada merekalah. Kemudian, Yang Berhormat Datuk Akbar Ali juga ada menyentuh sarang tebuan. Eh, bukan, bukan sarang tebuan.

Beliau telah bertanya berkenaan dengan cadangan - dia mencadangkan supaya isteri yang dikahwini selepas persaraan juga diberi pencen terbitan apabila pesara meninggal dunia. Saya tengok jawapan daripada..., JPA pun takut nampaknya. Cadangan ini memerlukan kajian yang lanjut. Dalam perkataan lain takutlah itu. Terutamanya kesan kepada balu yang dikahwini semasa dalam perkhidmatan yang terpaksa berkongsi pencen dengan madunya mengikut cadangan Yang Berhormat Senator. Yang Berhormat pun lari sudah, tidak ada di sini. Jadi, kita kena buat kajian yang lebih lanjut.

Tadi ada Yang Berhormat Senator Dato' Yip mencelah sebentar tadi. Dia kata bagaimana sekiranya seseorang pegawai lelaki, berkahwin empat pegawai perempuan dan keempat-empat isterinya itu meninggal dunia. Bolehkah pegawai itu menerima empat pencen terbitan? Jawapannya ya.... [Ketawa] Beliau akan menerima empat pencen terbitan iaitu satu pencen bagi setiap orang isterinya itu.

Sebaliknya sekiranya pegawai lelaki itu meninggal dunia, keempat-empat balunya akan berkongsi pencen terbitannya. Jadi setiap balu dapat 1/4. Ini jangan marah saya, ini JPA punya jawapan. Saya pun takut hendak jawab. Kemudian ada Yang Berhormat Puan Hajah Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain, balu kah ini? Cadangan supaya golongan pesara dan penerima pencen menguruskan dana pencen kerajaan. Kerajaan berpendapat bahawa urus tadbir kumpulan wang persaraan diperbadankan sekarang adalah sempurna dan tidak perlu diubah. Beliau juga mencadangkan mengehendkan pemberian pencen terbitan kepada duda kepada satu sahaja. Ini satu cadangan daripada Yang Berhormat Senator Hajah Sharifah.

Pencen terbitan adalah bagi menghargai perkhidmatan gemulah. Sekiranya tidak diberi empat pencen terbitan bagi empat pegawai perempuan kita tidak menghargai perkhidmatan mereka. Jadi dia sudah faham sudah. Kawan itu sudah ada dua bini, kahwin buat apa lagi. Untung suami dia, jadi sebenarnya *self-inflicted*. Kalau sudah tahu kawan itu sudah ada isteri tidak usah kahwin, kahwin dengan jejak yang belum ada isteri. Jadi kalau meninggal dunia pun berbaloi. Seorang sahaja dapat duit pencen dia. Jadi Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja ada pada saya jawapan. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 10 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan tanpa pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PENCEN PIHAK-PIHAK BERKUASA BERKANUN DAN TEMPATAN (PINDAAN) (NO. 2) 2008

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

▪ **5.29 ptg.**

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan supaya rang undang-undang bernama Akta Pencen Pihak-pihak Berkuasa Berkanun dan Tempatan 1980 Akta 239 (Pindaan) (No. 2) 2008 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua: Sila.

■ **1730**

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, rang undang-undang yang meminda akta yang bernama Akta Pencen 1982 atau pun Akta 227 iaitu undang-undang yang mentadbirkan urusan persaraan dan pencen bagi pegawai-pegawai perkhidmatan awam persekutuan dan negeri, telah pun diluluskan oleh Dewan yang mulia. Pada mesyuarat kali ini bagi tujuan melaksanakan beberapa dasar baru mengenai skim pencen anggota sektor awam. Rang undang-undang yang saya mencadangkan sekarang ini pula ialah untuk meminda akta yang bernama Akta Pencen Pihak-pihak Berkuasa Berkanun dan Tempatan 1980 (Akta 239) yang bertujuan memanjangkan dasar-dasar baru yang sama pada pekerja-pekerja pihak-pihak berkuasa berkanun dan tempatan.

[Timbalan Tuan Yang di-Pertua **Mempengerusikan Mesyuarat**]

Tuan Yang di-Pertua, dasar-dasar baru persaraan dan pencen yang dimaksudkan adalah seperti berikut:

- (i) Dasar Pemansuhan Syarat Permastautinan di Malaysia bagi pemberian pencen terbitan melebihi 12 setengah tahun dan penyelarasan pencen berkuat kuasa mulai 1 Januari 2008 yang lalu;

- (ii) peningkatan tempoh perkhidmatan maksimum yang di masuk kira bagi perhitungannya pencen ke 30 tahun berkuat kuasa 1 Januari 2009;
- (iii) pembayaran pencen terbitan atas kadar penuh bagi seumur hidup penerima iaitu tanpa susutan kepada 70% selepas 12 setengah tahun daripada tarikh persaraan atau kematian dalam perkhidmatan berkuat kuasa 1 Januari 2009; dan
- (iv) pemberian opsi semula kepada anggota tetap sektor awam yang telah memilih Skim Kumpulan Wang Simpanan Pekerja sebagai skim faedah persaraan untuk memilih skim pencen yang mana pemilihan semula ini akan berkuat kuasa mulai 1 Februari 2009.

Tuan Yang di-Pertua, saya telah pun menjelaskan secara terperinci sebab-sebab di sebalik keputusan kerajaan untuk melaksanakan dasar-dasar baru berkaitan pencen sektor awam semasa pembentangan rang undang-undang bernama Akta Pencen (Pindaan) (No. 2) 2008 di Dewan yang mulia sebelum ini. Pelaksanaan dasar-dasar baru persaraan dan pencen terbitan ini akan dapat meringankan beban kewangan golongan pesara dan penerima pencen dalam menghadapi suasana kehidupan seharian yang semakin mencabar.

Di samping itu, adalah diharapkan anggota yang sedang berkhidmat akan menunjukkan penghargaan bagi pemberian-pemberian ini dengan cara sentiasa memberi perkhidmatan sebaik-baiknya kepada rakyat dan negara. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Yang di-Pertua: Siapa menyokong?

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Maznah Mazlan]: Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama satu akta untuk meminda Akta Pencen Pihak-pihak Berkuasa Berkanun dan Tempatan 1980 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan; dan disetujui.

Rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 9 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan; dan disetujui.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PENYELARASAN PENCEN (PINDAAN) 2008

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan supaya rang undang-undang bernama Akta Penyelarasan Pencen (Pindaan) 2008 dibaca kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, Dewan yang mulia ini telah pun meluluskan dua rang undang-undang bagi melaksanakan empat dasar baru berkaitan pencen sektor awam iaitu rang undang-undang bagi meminda Akta Pencen 1980, Akta 227 dan rang undang-undang bagi meminda Akta Pencen Pihak-pihak Berkuasa Berkanun dan Tempatan 1980 iaitu Akta 239. Tuan Yang di-Pertua, kedua-dua akta tersebut adalah terpakai hanya bagi anggota yang telah bersara atau meninggal dunia atau pada selepas tarikh pelarasan gaji sektor awam yang terkini iaitu pada 1 Julai 2007.

Pesara serta ahli keluarga tanggungan yang sedang menerima pencen bagi persaraan atau kematian dalam perkhidmatan sebelum 1 Julai 2007 adalah tertakluk kepada undang-undang yang lain iaitu Akta Penyelarasan Pencen 1980, Akta 238. Akta ini menjamin supaya mereka diberi penyelarasan pencen setiap kali anggota yang sedang berkhidmat menerima penyelarasan gaji. Di samping memanjangkan kepada mereka prinsip-prinsip pemberian pencen yang terpakai bagi generasi-generasi pesara selepas mereka. Oleh yang demikian, golongan ini wajar menikmati dasar baru berkaitan pemansuhan syarat permastautinan di Malaysia bagi menerima pencen terbitan melebihi 12 setengah tahun dan penyelarasan pencen serta dasar baru bagi pemberian pencen terbitan penuh seumur hidup iaitu tanpa susutan ke 70%.

■1740

Kerajaan juga telah bersetuju supaya tempoh maksimum yang diambil kira bai penghitungan pencen bagi golongan ini juga dinaikkan daripada 25 tahun kepada 30 tahun.

Rang undang-undang yang saya cadangkan ini adalah bagi meminda Akta 238 untuk membolehkan tiga dasar baru yang saya telah huraikan itu dipanjangkan kepada pesara dan ahli keluarga tanggungan sehubungan persaraan atau kematian dalam perkhidmatan sebelum 1 Julai 2007. Sudah pasti pemberian-pemberian atas kadar lebih tinggi ini akan membantu mereka menampung kos sara hidup dan menambahkan keselesaan hari tua mereka. Sebagai balasan kerajaan mengharapkan bahawa mereka akan terus menyumbang kepada negara dengan cara melibatkan diri dalam kerja-kerja amal serta kebajikan yang boleh membantu masyarakat sejauh mana mereka mampu. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Maznah Mazlan]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Penyelarasan Pencen 1980 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Ya Puan Mumtaz.

5.42 ptg.

Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawî: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana membenarkan saya untuk turut sama membahaskan Rang Undang-undang Akta Penyelarasan Pencen 1980. Saya hendak bangkitkan berkenaan dengan Akta Penyelarasan Pencen 1980 ialah berkenaan dengan perlunya kepada penyelarasan akta yang sama kepada Civil Law Act 1996 yang mana melibatkan tuntutan insurans pegawai kerajaan yang terlibat dalam kemalangan yang mati sebelum tarikh pencen.

Jadi kalau dalam Civil Law Act 1996 seksyen 7(4)(d) ada dengan jelas menyebutkan untuk pengiraan tuntutan saraan oleh isteri ataupun anak-anak kepada pegawai kerajaan ataupun mana-mana orang yang terlibat dalam kemalangan ialah mesti dikira berdasarkan kepada umur pencen pada masa tersebut iaitu pada masa undang-undang itu dipinda pada tahun 1984 iaitu umur yang digunakan ialah 55 tahun.

Oleh sebab kerajaan telah pun meminda beberapa kali umur persaraan daripada 55 kepada 56, 56 sehingga 58, tetapi tidak dibuat pindaan kepada seksyen 7(4)(d) ini. Ianya sebenarnya memberi kesan kepada pegawai kerajaan yang terlibat dalam kemalangan sebelum mereka pencen kerana sekiranya perkara yang sama dapat dibuat penyelarasan dengan akta ini, kita merasakan bahawa dasar yang dibuat oleh kerajaan iaitu pengiraan daripada 25 hingga 30 tahun ini sebenarnya boleh dikembangkan sehingga kepada akta-akta yang berkenaan kerana ini sebenarnya banyak membantu rakyat Malaysia khususnya pegawai kerajaan yang terlibat dengan kemalangan.

Jadi di sini kalau kita hendak melahirkan undang-undang yang boleh memberi *effect* yang baik kepada pegawai kerajaan saya rasa pihak kerajaan sepatutnya juga melihat akta-akta lain yang berkaitan yang sebenarnya turut memberi *effect* kepada pencen ataupun tuntutan-tuntutan berkenaan yang boleh dilahirkan ataupun terhasil daripada perkhidmatan awam mana-mana kakitangan dalam kes-kes yang berlainan di mahkamah Malaysia. Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Dato' Yip.

5.44 ptg.

Dato' Yip Kum Fook: Tuan Yang di-Pertua, saya cuma ada satu pertanyaan sahaja, penghapusan pemastautin bermakna golongan profesional yang telah berpencen akan membawa ganjaran mereka ke luar negeri. Adakah itu akan menjadi satu positif atau tidak baik kepada negara kita? Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Datuk Haji Roslan.

5.44 ptg.

Datuk Haji Roslan bin Awang Chik: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin juga mengambil sedikit masa untuk menanya mengenai penyelarasan pencen ini. Adakah pihak kerajaan memikir tentang inflasi, tentang *consumer* indeks yang sekarang ini berlaku di mana harga barang-barang telah naik begitu tinggi tidak setimpal dengan kenaikan harga gaji ataupun pencen. Sebagaimana yang diberi contoh tadi, kalau seorang buruh sekarang ini gajinya katakanlah RM1,000 dengan ambil kira 1/600 kali 300, sekarang ini 360 bulan bermakna 60% bermakna RM600 sahaja gajinya. Sudah tentu tidak mencukupi jikalau ianya berdua, ada suami dia dan isterinya. Apatah lagi kalau ada anak yang kecil tidak termasuk pula kalau dikatakan ada empat isteri seperti mana yang dikatakan tadi.

Akan tetapi pokoknya ialah *cost of living* dengan izin, *consumer* indeks ini terlalu tinggi untuk menyara pegawai-pegawai kerajaan yang gajinya agak rendah. Mungkin pegawai-pegawai JUSA dan sebagainya mampu tetapi keseluruhannya dari segi piramidnya, *base* yang begitu besar memang tidak mampu dengan kenaikan harga-harga barang yang tidak setimpal yang menerima pencen yang ada sekarang. Itu sahaja, terima kasih. Dengan itu saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat, ada lagi? Kalau tidak ada saya minta Yang Berhormat Menteri untuk menjawab.

5.46 ptg.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Jadi pertamanya saya hendak menjawab soalan daripada Senator Dato' Yip, yang penting di sini ialah dalam pembentangan saya kita bercakap tentang pertamanya kemampuan. Jadi oleh sebab pada ketika ini kita mempunyai kemampuan, jadi *the out flow*, dengan izin, wang ini ianya tidaklah menjejaskan kita punya kewangan di negara kita, itu kemampuan.

Keduanya Yang Berhormat kena ingat iaitu orang yang bersara ini telah pun menunaikan dia punya, kalau *quid pro quo* itu dia telah pun menunaikan apa yang perlu dilakukan oleh dia. Kalau sekiranya kita meletakkan kalau dia bermastautin di luar negara, maka pencen tidak dibayar seperti mana yang kita bentangkan tadi. Bermakna ini seolah-olah sebagai satu penalti kepada dia walhal dia telah pun menunaikan apa yang dikatakan dia punya *constriction* iaitu dia telah pun memberikan apa yang dikatakan khidmatnya.

Saya telah sebut iaitu bahawa daripada segi globalisasi, *globalization* sekarang ini menyebabkan ada orang pencen 58 masih lagi sihat dia hendak bekerja di luar negara dan juga kalau yang tua itu cucu dan anaknya yang akan jaga dia sekarang sudah berada di luar negara. Apakah itu kita menjadikan satu penalti kepada dia. Kalau dia hendak pergi pencen dia tidak akan dibayar. Saya rasa itu daripada segi hak asasi dia kita tidak berlaku adil. Maka oleh sebab itu kerajaan yang prihatin merasakan iaitu bahawa janganlah perkara permastautinan di luar negara itu menghalang daripada dengan izin, *what is due* kepada pesara ataupun tanggungannya. Sebab itu saya rasa ianya tidak merupakan masalah untuk kita mengadakan pindaan ini.

Keduanya Yang Berhormat Hajah Mumtaz, mencadangkan supaya dipinda Civil Law Act, kita akan kaji perkara ini secara terperinci kerana Civil Law Act meliputi sektor awam dan juga sektor swasta. Jadi mungkin sebelah pihak kita okey tetapi di sebelah sektor swasta pula mungkin ramai yang bising tidak setuju. Walau bagaimanapun manusia ini kreatif, kita boleh cari cara bagaimana untuk kita mengatasi masalah ini dan saya ucapkan terima kasih kepada Hajah Senator kerana membangkitkan perkara ini. *What is due, is due*, kita tidak boleh menghalang apa yang patut diterima oleh seseorang.

Yang Berhormat Datuk Haji Roslan Awang Chik bertanya adakah pencen mengambil kira inflasi? Ya, memandangkan pencen adalah berasaskan gaji terakhir dan gaji mengambil kira inflasi. Setiap kali ada pertukaran ataupun peningkatan, pencen juga meningkat. Kadar pencen memang mengambil kira unsur inflasi dan seperti mana Yang Berhormat semua sedia maklum, kita ada membayar apa yang dikatakan pencen minimum iaitu RM720 sebulan mengambil kira seseorang dengan seorang isterilah. Jadi kalau dua, tiga itu tanggung sendirilah. Kalau kiraan kita pencen minimum RM720 sebulan. Terima kasih.

■1750

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah rang undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 9 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan tanpa pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG**RANG UNDANG-UNDANG SARAAN HAKIM
(PINDAAN) (NO.2) 2008****Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga****5.52 ptg.**

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, saya memohon untuk mencadangkan bahawa Rang Undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Saraan Hakim (Pindaan) (No.2) 2008 dibacakan bagi kali yang kedua sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat boleh huraikan.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, Dewan yang mulia ini baru sahaja meluluskan rang undang-undang yang meminda Akta Pencen 1980 iaitu Akta 227, rang undang-undang yang meminda Akta Pencen Pihak-pihak Berkuasa Berkanun dan Tempatan 1980 iaitu Akta 279 dan rang undang-undang yang meminda Akta Penyelarasan Pencen 1950 iaitu Akta 238 iaitu tiga undang-undang yang mentadbirkan urusan persaraan dan pencen bagi pegawai-pegawai perkhidmatan awam Persekutuan dan negeri serta badan-badan berkanun dan pekerja kuasa tempatan.

Secara khususnya pindaan undang-undang ini ialah untuk melaksana empat dasar baru mengenai Skim Faedah Persaraan dan Faedah Terbitan yang telah pun diluluskan oleh kerajaan. Tuan Yang di-Pertua, walaupun dasar-dasar baru mengenai kaedah persaraan dan terbitan tersebut diputuskan untuk pegawai perkhidmatan awam Persekutuan dan negeri serta pekerja pihak-pihak berkuasa berkanun dan kuasa tempatan, prinsip yang sama mengenai syarat permastautinan serta syarat susutan kadar pencen terbitan 70% daripada kadar pencen asal terpakai juga bagi hakim di bawah Akta Saraan Hakim, Akta 45.

Oleh yang demikian, akta tersebut perlu dipinda perlu dipinda selaras dengan prinsip layanan sama rata bagi semua anggota dan perkhidmatan Persekutuan seperti mana yang termaktub dalam Perkara 136, Perlembagaan Persekutuan. Pindaan ini membolehkan bekas hakim serta ahli keluarga tanggungan hakim turut menikmati pelaksanaan dasar baru yang telah dipersetujui oleh kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Dato' Maznah Mazlan]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Saraan Hakim 1971 dibaca kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

[Tiada perbahasan]

Timbalan Yang di-Pertua: Kalau tak ada saya minta menteri menjawab kalau ada.

5.57 ptg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, saya cuma hendak sebut oleh kerana ini peluang terakhir untuk saya berucap, saya ambil kesempatan untuk mengucapkan *Merry Christmas* kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang beragama Kristian dan juga *Happy New Year* kepada semua yang hadir Ahli-ahli Senator di saat-saat akhir kita bersidang pada tahun ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 8 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan tanpa pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

Timbalan Yang di-Pertua: Saya bagi pihak Dewan Negara ingin merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri... *[Tepuk]* Yang daripada semalam sekali gus membentangkan enam rang undang-undang di bawah Jabatan Perdana Menteri.

Saya bagi pihak Tuan Yang di-Pertua ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua Ahli yang telah pun memberi kerjasama sehingga mesyuarat kita pada kali ini dapat berjalan dengan lancar dan dengan baik. Saya juga berharap Ahli-ahli Yang Berhormat dapat balik ke kawasan masing-masing dengan selamat. Saya juga ingin mengambil kesempatan ini bersama Tuan Yang di-Pertua mengucapkan selamat menyambut Hari Krismas dan Tahun Baru 2009.

Ahli-ahli Yang Berhormat, mesyuarat Dewan hari ini ditangguhkan sehingga satu tarikh yang tidak ditetapkan.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.00 petang.